

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra zahradní a krajinné architektury

Historické úpravy Colloredo-Mannsfeldské krajiny v okolí Dobříše

Bakalářská práce

Aneta Šimková

Zahradní a krajinářská architektura

Ing. arch. Ivan Vavřík

©2022 ČZU v Praze

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Historické úpravy Colloredo-Mannsfeldské krajiny v okolí Dobříše“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22.4.2022 _____

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce Ing. arch. Ivanu Vavříkovi a Janu Hendrychovi, ASLA za pomoc s výběrem tématu, za konzultace a velmi vstřícný přístup. Velice děkuji i Ing. Yulianě Kostyunichové za podnětné rady a obětavou pomoc při dokončování práce.

Dále bych chtěla poděkovat řediteli zámku Dobříš panu Pavlu Krejcárkovi za poskytnutí tematických dokumentů a fotografií ze zámeckého archivu.

V neposlední řadě děkuji mé rodině a přátelům za podporu a trpělivost při psaní práce.

Historické úpravy Colloredo-Mannsfeldské krajiny v okolí Dobříše

Tato bakalářská práce se zabývala historickým vývojem kulturní krajiny města Dobříš. Největší pozornost se soustředila na území Anglického parku, který přiléhá k Francouzské zahradě a významnému dobříšskému zámku.

V literární rešerši byla historie daného území propojována s významnými osobnostmi rodu Colloredo-Mannsfeld a popsal se zde vývoj zásadních místních památek. Dále se teoretická část konkrétně věnovala Anglickému parku Dobříš. Celý přehled se na konci uzavřel všeobecným vznikem přírodně krajinářských parků ve světě a příklady významných světových anglických parků.

V analytické části je řešeným územím Anglický park Dobříš. Předmětem bylo především získat relevantní informace o daném pozemku a následně tyto podkladové údaje zhodnotit. Byly určeny přírodní podmínky, přirozená vegetace a současné poměry oblasti. Důležitým zjištěním tohoto zkoumání bylo, že se zde nachází velký počet poničených mobiliářů, které již neplní svou funkci.

Projektová část poté reagovala na teoretické a analytické poznatky získané během psaní práce. Hlavním cílem bylo vytvoření studie revitalizace na základě nově získaných znalostí. Pozornost byla zaměřena na navržení nových mobiliářů, přidání cest a vytvoření malebných odpočinkových míst, která by navazovala na okolní přírodu. Do projektu byly dále přidány osazovací plány, technická řešení hlavních prvků, 3D model autorsky navrženého mobiliáře, vizualizace, řezopohledy a byl vypracován orientační položkový rozpočet.

Klíčová slova: Dobříš, anglický park, revitalizace, přírodně krajinářský park, zámek Dobříš

Historical landscaping of the Colloredo-Mannsfeld land around Dobříš

This bachelor thesis is concerned with the historical development of the cultural landscape of the town Dobříš. Particular emphasis was placed on the area that encompasses the English Landscape Garden situated next to the French Formal Garden and the renowned Dobříš chateau.

The literature review explored the historical importance of the area linked to notable figures of the Colloredo-Mannsfeld noble family, along with a description of the evolution of significant local monuments. The theoretical section specifically focused on the Dobříš English Landscape Garden. The overview concluded with an explanation of the general origin of natural landscape gardens, as well as examples of notable English Landscape Gardens from around the world.

The analytical section concerns the Dobříš English Landscape Garden. The primary aim was to gain relevant information regarding the garden grounds, and to subsequently review the underlying data on the area. The state of the natural environment, vegetation and the current condition of the area was determined. A crucial finding of this research was the existence of a significant amount of damaged park amenities that no longer fulfil their intended purpose.

The project section then responds to the theoretical and analytical findings gained during the writing of the thesis. The primary goal was to create a revitalisation plan based on the gained knowledge concerning the gardens. Particular attention was aimed towards proposing new park amenities, the addition of new paths, as well as the creation of scenic spaces intended for rest that tie in with the local natural environment. Furthermore, vegetation placement, technical solutions to park amenities, a 3D model of author-designed amenities, project visualisations, elevational cross-sectional plans were added to the project, along with a calculation of an indicative cost estimate.

Key words: Dobříš, English landscape garden, revitalisation, natural landscape gardens, Dobříš chateau.

OBSAH

1 Úvod	01	4.2.2 II. vojenské mapování 17 4.2.3 III. vojenské mapování 18	5.4 Barevná studie celku	47				
2 Cíl práce	02	4.3 Územní plán výřezu - Anglický park	19	5.5 Barevná studie výřezu 1	49			
3 Literární rešerše	03	4.4 Inženýrské sítě výřezu severní části Anglického parku	20	5.6 Barevná studie výřezu 2	51			
3.1 Rod Colloredo-Mannsfeld	04	4.5 Širší vztahy	21	5.7 Vizualizace - polohy vizualizací	53			
3.2 Historický vývoj města Dobříš	04	4.5.1 Doprava 23 4.5.1.1 Silniční doprava 24 4.5.1.2 Cyklistická doprava 24 4.5.1.3 Pěší doprava 24	5.7.1 Vizualizace A 54 5.7.2 Vizualizace B 55 5.7.2.1 Detaily z vizualizace B 56 5.7.3 Vizualizace C 57 5.7.3.1 Detaily z vizualizace C 58 5.7.4 Vizualizace D 59 5.7.4.1 Detaily z vizualizace D 60					
3.2.1 Kostel sv. Kříže 05	05	4.6 Přírodní podmínky	25	5.8 Řezopohled A - A´	61			
3.2.2 Hrad Vargač 05	05	4.6.1 Geologické a geomorfologické charakteristiky 25	4.6.2 Struktura půdního fondu 25	5.9 Řezopohled B - B´	62			
3.2.3 Farní kostel nejsvětější trojice 05	05	4.6.3 Hluková mapa 25	4.6.4 Klimatická charakteristika 26	5.10 Osazovací plán dřevin výřezu 2	63			
3.2.4 Podzámecký pivovar 05	05	4.7 Vegetace	27	5.11 Osazovací plány záhonů	64			
3.2.5 Dobříšský zámek 05	05	4.7.1 Geobotanická mapa 27	4.7.2 Potenciální přirozená vegetace 28	5.11.1 Osazovací plány záhonů A, B, C 64	64			
3.2.6 Dobříšský Francouzský park 07	07	4.7.2 Potenciální přirozená vegetace 28	4.7.3 Stávající porosty dobříšského Anglického parku 29	5.11.2 Osazovací plán záhonu D 65	65			
3.2.7 Dobříšský Anglický park 07	07	4.7.3 Stávající porosty dobříšského Anglického parku 29	4.7.4 Základní údaje o nelesních pozemcích dobříšského Anglického parku 30	5.11.3 Osazovací plány záhonů E, F 66	66			
3.2.7.1 Skleník, Oranžerie 09	09	4.7.4 Základní údaje o nelesních pozemcích dobříšského Anglického parku 30	4.7.5 Výskyt nejčastějších druhů rostlin zapsaných na základě vlastního pozorování 31	5.11.4 Tabulky kvetení 67	67			
3.2.7.2 Okrasné voliéry u skleníku 09	09	4.8 Hydrologie	32	5.11.5 Proměnlivost záhonu E v ročním období 68	68			
3.2.7.3 Tritónova fontána 09	09	4.9 Stávající stav	33	5.11.6 Základní informace o rostlinách záhonů A, B, C 69	69			
3.2.7.4 Čertův most 09	09	4.9.1 Základní mapa Anglického parku 35	4.10 Hodnocení krajinného rázu města Dobříš s Anglickým parkem	39	5.12 Technické prvky - mobiliáře (A, B, C)	71		
3.2.7.5 Studánky 09	09	4.9.2 Ortofoto Anglického parku 36	4.11 Občanská vybavenost	40	5.12.1 Mobiliář A - autorské kresby možných návrhů 72	72		
3.2.7.6 Jeskyně 09	09	4.9.3 Fotodokumentace 37	4.11.1 Pocitové mapy občanů města Dobříš 41	5.13 Položkový rozpočet	79	5.12.2 Púdorys mobiliáře A 73	73	
3.2.7.7 Zátoka Velkého rybníka 09	09	4.12 SWOT analýza	42	6 Diskuze	81	5.12.3 Pohledy/řezy mobiliáře A 74	74	
3.2.7.8 Mlýnský náhon, vodárna 09	09	5 Vlastní projekt	43	7 Závěr	82	5.12.4 Materiál, výrobní postup mobiliáře A 75	75	
3.2.7.9 Letohrádek 09	09	5.1 Koncept 44	5.2 Funkční vztahy	45	8 Seznam literatury	83	5.12.5 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 76	76
3.2.8 Vazby Anglického parku na krajinu 11	11	5.3 Moodboard	46	9 Zdroje grafických příloh	85	5.12.6 Mobiliář B (lavička) 77	77	
3.2.7.1 Lipová alej 11	11					5.12.7 Mobiliář C (odpadkový koš), mlatové cesty 78	78	
3.2.7.2 Dobříšské lesy 11	11							
3.2.7.3 Rybníky 11	11							
3.2.7.3.1 Permánek 11	11							
3.2.7.3.2 Zámecký Huťský rybník 11	11							
3.2.7.3.3 Papež 11	11							
3.2.7.4 Přemnožení ondatery pižmových 11	11							
3.3 Anglické parky ve světě	12							
3.3.1 Zahrady Chiswick house 12	12							
3.3.2 Stourhead 12	12							
3.3.3 Zahrada Rousham House 12	12							
3.3.4 Blenheimský park 12	12							
3.3.5 Anglická zahrada v Mnichově 12	12							
4 Zhodnocení podkladových údajů	13							
4.1 Lokalizace pozemku	14							
4.1.1 Dobříš 14	14							
4.1.2 Dobříšský Anglický park 14	14							
4.2 Historie	15							
4.2.1 Historické fotografie z let 1908 - 1909 16	16							

1 ÚVOD

Dobříš je nádherné město s bohatou historií, která sahá už do raného středověku. Území bylo oblíbené u českých králů především pro své hluboké lesy bohaté na lovnou zvěř a procházela zde důležitá obchodní Zlatá stezka. Nejvýznamnější pro toto území bylo působení rodu Colloredo-Mannsfeld, který využil potenciál zdejší přírody a díky kterému zde vzniklo nespočet přírodních či kulturních prvků, památek a charakteristických scénérií. Jedná se například o hrad Vargač, farní kostel Nejsvětější Trojice, lipovou alej či kostel svatého Kříže. Dominantou je ale bezpochyby dobříšský zámek, jehož vznik se datuje k počátku 17. století, jak uvádí Kopáček (1938).

K rokokově-klasicistnímu zámku přiléhá Francouzská zahrada inspirována parterem vídeňského zámku Schönbrunn a přírodně krajinářský Anglický park. Tento park postupně vznikl až začátkem 19. století. Při krajinářských úpravách území bylo cílem oprostit se od ornamentálnosti a zaměřit se na simulování přirozených lesních podmínek. Jednalo se o reakci na přesycenost společnosti z pravidelných tvarů honosných francouzských zahrad (Brožovský, Glosová 1983).

Tento nádherný park je dnes velice oblíben u obyvatel Dobříše k trávení volného času, avšak nevyužívá zcela svůj potenciál. Současná podoba parku se od té minulé mírně liší. Nacházela se zde rozsáhlejší cestní síť, která více propojovala vybrané úseky a vtahovala tím návštěvníka blíže k přírodě (Brožovský, Glosová 1983). Dnes se zde nachází velký počet poničených mobiliářů a je zde nedostatek odpočinkových míst. V rámci práce je proto navržena revitalizace nejzajímavějších úseků území, která reaguje na tyto skutečnosti.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

CÍL PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je popsat základní historický vývoj kulturní krajiny v okolí zámku Dobříš, provést základní analýzu území a navrhnout dílčí krajinářské úpravy Anglického parku Dobříš s ohledem na jeho historii. Přinést tím návštěvníkům více odpočinkových míst a zpříjemnit jim návštěvu parku.

METODIKA

Práce je strukturována do třech hlavních částí. První část je teoretická, ve které je srozumitelně popsán historický vývoj kulturní krajiny v okolí zámku Dobříš. Odkazuje se zde na rod Colloredo-Mannsfeld a jeho historické působení na tomto území. Druhá část je zaměřena na zhodnocení podkladových údajů z průzkumu řešeného území (Anglický dobříšský park). Spadá sem historický vývoj, lokalizace s analýzou pozemku a vegeační složení. V třetí části je řešen vlastní projekt, který respektuje poznatky z prvních dvou částí a jehož součástí je koncept návrhu, studie navržených úprav, vizualizace s řezopohledy, osazovací plány nových rostlin, popsání technických prvků a cenová rozvaha.

3

LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Rod Colloredo-Mannsfeld na Dobříši

Tento rod je v současné době jednou z nejvýznamnějších aristokratických rodin u nás. Jedná se o starobylou rodinu původem z Rakouska a Itálie. Dobříšské panství patřilo Mansfeldům, a to od roku 1630, kdy bylo odkoupeno od královské komory Hrabětem Brunem z Mansfeldu (Mašek 1999).

Přídomek Colloredo-Mannsfeld vznikl později sloučením dvou důležitých rodů. Došlo k úmrtí posledního mužského Mansfeldského dědice Josefa Václava a tak celé panství připadlo v roce 1771 Františkovi Gundakarovi Colloredu, který se zasnoubil s Marií Isabellou z Manfeldu. O čtyři roky později tento nový přídomek stvrdila i císařovna Marie Terezie (Kopáček 1908c). (obr. 6)

Rod Colloredů po spojení s rodem Mansfeld:

„*František de Paula Gundakar Colloredo-Mannsfeld (1731 - 1807)*

Josef Jeroným František Colloredo (1732 - 1812)

Josef Maria Colloredo (1735 - 1818)

Rudolf Josef II. kníže Colloredo-Mannsfeld (1772 - 1843)

Jeroným Colloredo-Mannsfeld (1775 - 1822)

Ferdinand Colloredo-Mannsfeld (1775 - 1848)

František II. Gundakar kníže Colloredo-Mannsfeld (1802 - 1852)

Josef I. kníže Colloredo-Mannsfeld (1813 - 1895) a jeho děti

Jeroným Ferdinand Rudolf hrabě z Mansfeldu (1842 - 1881)

Josef II. kníže Colloredo-Mannsfeld (1866 - 1957)

Jeroným Hubert Colloredo-Mannsfeld (1870 - 1942)

Josef Leopold Colloredo-Mannsfeld (1910 - 1990)

Jeroným Colloredo-Mannsfeld (1912 - 1998)

Vikard Colloredo-Mannsfeld (1914 - 1946)

Bedřich Colloredo-Mannsfeld (1917 - 1991)“ (Zámek Opočno 2004)

3.2 Historický vývoj města Dobříš

Město Dobříš se nachází v Podbrdském kraji na jižním úpatí Brdského hřbetu a na území mezi řekami Vltavou a Berounkou. Jeho historie sahá už do raného středověku. Dříve sloužilo jako lovecké sídlo českých králů a patřilo do kraje hradu Tětin. Vznik názvu tohoto města není zcela objasněn, ale nejčastěji je spojován s jistým Dobřichem, který měl se svou družinou za úkol obydlovat a zakládat nová knížecí sídla na přelomu jedenáctého a dvanáctého století. Vystavěl tvrz na místě dnešního dobříšského Vargače (Kadlec 2014; Kafka 1925).

Umístěná tvrz byla situována strategicky. Nacházela se v lesích na důležité obchodní stezce, zvané Zlaté, která procházela Bavorskem až do Itálie. Z tvrze se důležitá trasa mohla sřezit a poskytovala útočiště kupcům, kteří projížděli s obchodním zbožím. V začátcích byla stezka na tomto území špatně prostupná, jelikož vedla přes louky, potoky i husté lesy a cesta se nijak neudržovala. Zboží se tak mohlo převážet pouze na koních. Postupem času si zdejší obyvatelé trasu pomalu uzpůsobovali. Cesta byla rozšířena vykácením překážejících stromů a keřů, přes močály se pokládaly svazky sena, některá místa se zpevnila trámy a odsekaly se malé

části překážejících skal (Kopáček 1938; Brožovský, Glosová 1983).

Historicky první písemná zmínka o městě se objevila v listinách vydaných za vlády krále Václava Prvního v roce 1252. České země se díky tomuto panovníkovi pomalu stávaly střediskem rytířské kultury a docházelo k rozkvětu obchodu na zdejších území. (Kohoutková, Komsová 2007). Pobývali zde i králové Karel Čtvrtý, či jeho synové Václav Čtvrtý a Zikmund. Za husitských válek území připadlo Hanuši z Kolovrat, českému šlechtici, který stál na katolické straně Zikmunda. Tato válka nedopadla pro zdejší hrad a podhradní ves dobře. Území bylo roku 1421 dobyto a vypáleno Žižkovým vojskem. Král Zikmund dal poté Dobříš do zástavy bratřím Hanušovi a Bedřichovi z Kolovrat a královský úřad svého lovcího přesunul na hrad Žebrák (Brožovský, Glosová 1983).

V následujícím století se zde vstřídalo několik zástavních držitelů území. Od roku 1461 území drželi synové Jiřího z Poděbrad a knížata z Minsterberku Viktorin, Hynek a Jindřich. Dalšími vlastníky byli od roku 1472 Jindřich ze Švamberka, od roku 1491 Děpolt z Lobkovic, poté jeho synové a od roku 1534 Vilém Švihlovský z Ryzmberka. Vilém se zasloužil o povýšení území na město a získání erbů od Ferdinanda Prvního. Zdejší statky ale v zástavě chátraly a nedocházelo k dobrému hospodaření, proto v roce 1569 syn Viléma Ferdinand Švihovský vydal Dobříš královské komoře. V období následujících třiceti let území spravovali královští hejtmani. Byli to například Pavel Kůrka z Korkyně, Václav Běšin z Běšin, Oldřich Doudlebský z Doudleb a Vilém Salát z Kronberka. Město se však po roce 1606 opět ocitlo v zástavě a držitelem se stal Kryštof z Lobkovic. Po třicetileté válce v roce 1627 přestalo být město natrvalo královským majetkem a bylo císařem Ferdinandem II. prodáno nejvyššímu lovcímu a císařskému radovi Brunovi z Mansfeldu za 40 000 zlatých rýnských. Při prodeji si císař stanovil podmínku, že se zachová právo lovit v dobříšských lesích českým králům a jejich potomkům. Za tímto účelem zde byla vybudována obora s názvem Královská stolice (Olič et al. 1977; Brožovský, Glosová 1983).

Následovalo pro Dobříš ponuré období. Do roku 1648 bylo město mnohokrát vypleněno a zpusťeno. Vše začalo již dva roky po prodeji města Mansfeldům, kdy se po zdejších území prohnala císařská vojska pod vedením Maxmiliána Bavorského. V roce 1631 zde nepřátelsky zasáhlo Valdštějnovo vojsko. Po dalších dvou letech byla Dobříš vypálena i se širokým okolím vojáků švédského generalissima Jana Gustavssona Bannéra. Při této pohromě došlo ke zničení všech městských privilegií a knih. Další tažení přes toto území měli Sasové (1634) a po nich třikrát Švédové (1639, 1645, 1648). Poslední ránou bylo úmrtí Bruna z Mansfeldu (Brožovský, Glosová 1983). Ve svém průvodci Malý (1911) uvádí, že po tomto skoro dvacetiletém válečném běsnění přežilo pouze 233 obyvatel. Po všech těchto událostech ale nakonec válka skončila a Dobříš se začala pomalu zotavovat.

Důležitou roli při navrácení krásy města měl syn Bruna František Maxmilián z Mansfeldu. Využil potenciál zdejší přírody, která byla

bohatá na železnou rudu a kvalitní bukové dříví, které se používalo na výrobu dřevěného uhlí. Založil železárnou na místě dnešní Staré Hutě. Díky tomu začal přiliv nových obyvatel a nastartovala se výstavba nových domů a chalup. Město se rozrostlo směřem k západu, vzniklo nové náměstí a byl přestavěn renesanční zámek do barokního stylu. Díky císaři Leopoldu I. se také obnovila dřívější městská privilegia, která byla za války zničena, a město získalo právo pečetit červeným voskem. K panství byly přikupovány okolní vsi a vzniklo několik městských cechů. Z této doby je i mnoho významných dobříšských rodáků. Jsou jimi například barokní malíři František Antonín Hartman a Václav Jan Hartman (Olič et al. 1977; Brožovský, Glosová 1983; Hejnic et al. 2010).

Po smrti Františka Maxmiliána z Mansfeldu přebírá povinnost jeho syn Karel František z Mansfeldu, který jako první začal užívat titul knížete. Ten se zasloužil o zřízení loretánské kaple, která sloužila i obyvatelům Dobříše a o zrekonstruování kostela Nejsvětější trojice. Z této doby se dochoval takzvaný Tereziánský katastr, který poskytuje soupisy půdy a díky kterému víme přibližnou výměru celého dobříšského panství. Podle tohoto katastru sem patřilo 53 obcí a míst s 520 selskými usedlostmi o rozloze dvanáct tisíc korců polí a luk. Přímou v Dobříši bylo 60 selských usedlostí a 23 domů bez pozemku. Půda, kterou obhospodařoval feudál, měla přibližně 5500 korců polí a pastvin a kolem 110 korců lesů. Výnosy sena z luk z tohoto území se přepočítávali na počty vozů ročně. V této době to činilo 900 vozů za rok. K dalším výnosům tohoto území se uváděli například ty z rybníků, z pivovarů či z mlýnů (Olič et al. 1977).

Jak se zmiňuje kronikář Průša (2002), v letech 1680 a 1713 byla Dobříš zasažena dvakrát morem, kvůli kterému byl zřízen morový hřbitov u Svatého Pole. První epidemie území zasáhla v době Karla Františka z Mansfeldu a ta druhá se stala až za jeho syna Karla Františka Adama z Mansfeldu. Na mor zde podleho 150 lidí ze 180 nemocných. Na památku obětem a především na památku úspěšného překonání těchto těžkých chvílí byla vystavěna na náměstí socha svatého Šebestiána, patrona, který měl chránit proti další morové ráně. (obr. 7)

Po smrti Karla Františka Adama Mansfelda měl rodový majetek převzít jeho syn Jindřich Pavel Mansfeld, avšak kvůli jeho nízkému věku byl majetek dán dočasné do správy matky Eleonory. Toto období se negativně dopadlo na vývoji města. Vypukl rozsáhlý požár v přilehlém lese, který zasáhl čtvrtinu města a celý zámek. Okolní domy se na rozdíl od zámku povedlo brzy opravit. Použil se pro všechny jednotný barokní sloh. Hrad byl přestavěn na sýpku (Brožovský, Glosová 1983).

V roce 1771 došlo ke spojení dvou rodů. Jindřich Pavel Mansfeld provdal svou dceru Marii Isabellu za Františka de Paula Gundakara I. Colloreda. Tímto počinem vznikl nový přídomek Colloredo-Mannsfeld. Pod správou tohoto rodu zůstal dobříšský zámek až do druhé světové války (Brožovský, Glosová 1983; Antonín 2008).

Důležitým mezníkem se stal pro Dobříš rok 1865, kdy započala továrenská výroba rukavic. Tento druh průmyslu byl pro zdejší území nejvýznamnější. Včetně zemědělství s rukavičkářstvím zde vynikala těžba a zpracování dřeva či kovovýroba (Město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

O elektrifikaci města se zasloužila dobříšská elektrárna na pile na začátku 20. století. V této době byl také vybudován veřejný vodovod a kanalizace (Město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

3.2.1 Kostel svatého Kříže (obr. 8)

Tento kostel byl postaven v roce 1589 za hejtmana Oldřicha Doudlebského z Doublev a patří tím k nejstarším dobříšským dochovaným stavbám. Později byl kolem něj přistavěn i hřbitov. Při přechodu dobříšského panství do vlastnictví rodu Mansfeldů byl kostelík opraven a hrabě František Colloredo-Mansfeld zde v roce 1688 zřídil rodinnou hrobku. Posledním pohřbeným členem rodu na tomto místě je kněžna Isabella (Olič et al. 1977).

Stavba se v 18. století doplnila o sochy sv. Tadeáše, Judy a sv. Leonarda (Olič et al. 1977).

3.2.2 Hrad Vargač (obr. 9)

Na začátku třináctého století byl na Dobříši, nad Huťským rybníkem, který se dříve nazýval Velký, vystavěn hrad Vargač. Přesná doba vzniku není známa, jelikož o tom nebyly dochovány žádné dokumenty, ale jeho založení je nejčastěji připisováno již Přemyslu Otakaru Prvnímu, který zde vystavěl královský dvorec. Na stejném místě, v první třetině 14. století, zde byl vybudován gotický hrad Janem Lucemburským. Oblíbila si ho česká knížata a králové především kvůli hlubokým lesům, které byly hojně černé i červené zvěře k lovu. Na severovýchodní straně byl obklopan širokými příkopy a valem. Vysoká obdélná stavba na jihozápadní straně sloužila jako hradní palác a budova na severovýchodní straně sloužila jako purkrabství (Tomek et al. 1913). Na výstavbu bylo použito hrázděné zdvo s dřevěnou konstrukcí a výplněmi z břidlice, která se zde těžila (Kadlec 2014).

1262 - 1321 byl hrad ve vlastnictví rodu Rožmberků. Po nich vlastnictví přebírá Štěpán z Těšína až do roku 1338, kdy jej vykoupil Karel Čtvrtý. Učinil tak z taktického hlediska, aby si zabezpečil obranná místa na Zlaté stezce. Hrad byl v této době přestavěn. Palácové zdi byly zpevněny kamenem, došlo ke zvětšení sklepních prostorů a prohloubily se valy. Jelikož se stavba nacházela na skalnatém výčnělku, musela se zde zřídit vysekáním do skály vodní nádrž a později studna (Kadlec 2014). Jak zmiňuje Cílek a kolektiv (2005), v této době hrad sloužil především jako stálé sídlo úřadu lovců a umožňoval zde panovníkovi a jeho dvoru pobyt za účelem lovu.

Vargač byl v průběhu let hned několikrát dobyt a vypálen. Poprvé tomu bylo v roce 1421 husity, kteří byli vedeni samotným Žižkou (Kadlec 2008). Podruhé tomu bylo během třicetileté války, v roce 1639, 5

kdy byla Dobříš opět vypleněna. V této době byl již majitelem hrabě Bruno z Mansfeldu, nejvyšší lovcí a sokolník v Království českém, který panství zakoupil od správy královské komory v roce 1630 (Tomek et al. 1913).

Městečko s hradem se nacházelo na nevýhodném území. Procházela zde totiž již výše zmíněná důležitá trasa Zlaté stezky, která spojovala Prahu s Bavorskem. Z tohoto důvodu krajem projížděla vojska, která drancovala, plenila a hrad neustále pomalu chátral. Od roku 1606 zde již nikdo nepobýval, jelikož nebyla provedena obnova a sídlo pánů bylo přesunuto do nově vystavěné dřevěné tvrze v podhradí (Kopáček 1909; Kadlec 2008). Zde byl Jindřichem z Mansfeldu vybudován barokní zámek, na místě, na kterém ho již dnes známe. Na místě hradu zůstaly pouze obvodové zdi, ze kterých se zhotovila sýpka na obilí a z purkrabství se stalo obydlí správce sýpky (Tomek et al. 1913).

Vančát (1991) se ještě zmiňuje, že je dnes hrad zpevněn betonovou výztuží, kvůli které došlo k výraznému znehodnocení.

Tento hrad vždy patřil k nejdůležitějším symbolům Dobříše, proto je smutné, že se jeho podoba nechala dojet do tak špatného stavu. Dlouhých sedmdesát let chátrá, ale s dostatkem financí by se z něj mohl stát opět skvost středních Čech.

3.2.3 Farní kostel Nejsvětější Trojice (obr. 10)

Jak uvádí Podlaha ve svém Soupisu památek historických a uměleckých v politickém okrese příbramském (1901), byl tento barokní kostel vystavěn v letech 1791 až 1797 knížecím stavitelem Františkem Moravcem na místě loretánské kaple panny Marie. Vnější vzhled kostela působil prostě a nesl se v barokním stylu, jedinou nápadnou ozdobou se stalo maltové orámování obdélníkových oken a štít s letopočtem 1797 umístěný nad dveřmi. Ve vnitřní části vynikala truhlářská práce dobříšského truhláře Jana Kopáčka.

K první rekonstrukci došlo v roce 1907 podle návrhů architekta Antonína Wiehla s knížecím stavitelem Františkem Kašparem. Při celé přestavbě se kladl důraz na zachování barokního stylu. Došlo například k rozšíření chóru se zábradlím, ozdobení průčelí tesaným znakem rodu Colloredo-Mansfeld a dvěma anděly nesoucími kříž a knihu evangelia. Tyto sochy jsou dílem sochaře Františka Hergesela (Kopáček 1908a; Kopáček 1908b).

Ke kostelu patří budova bývalého Colloredo-Mansfeldského statku z roku 1750, která se nachází vlevo za zadní částí. Dříve byla využívána jako manství Šturmovské či rytířské léno a dnes patří Státnímu statku Dobříš (Olič et al. 1977).

3.2.4 Podzámecký pivovar (obr. 11)

Historie vaření piva na Dobříši sahá až do dob hejtmana Pavla Kůrky z Korkyně. Ten zde nechal vystavět nový mlýn s pilou a pivovar

se sladovnou. V pozdějším vydaném soupise důchodu dobříšského se uvádělo, že v pivovaru vařili pivo každý den a roční vynos činil 720 sudů. Vařily se zde dva druhy piv. Jednalo se o piva bílá, která byla pšeničná a piva hořká z ječmene. Pivo se dále vyváželo do okolních vsí. Nejprve pouze do Dubna a Konětopů, které spadali pod dobříšské panství. Kolem roku 1599 se pak distribuce rozšířila do okolních měst přes živou obchodní cestu vedoucí z Prahy přes Zbraslav, Mníšek, Dobříš, Písek, Netolice, Prachatice až do Bavorska (Hejnic et al. 2010).

Dobříšské pivo si drželo vysokou kvalitu a stávalo se čím dál tím více vyhlášené. Císař roku 1604 uzavřel smlouvu, která zajišťovala dobříšskému pivovaru stálý odběr sudů z Borotic, Dražetic, Hubenovic a Županovic (Hejnic et al. 2010).

Po třicetileté válce pivovarnictví na Dobříši stále rozkvétalo. Za městem se i dokonce začal pěstovat místní chmel. Hejnic a kolektiv (2010) zpracovali krásný popis toho, jak pivovar vypadal: „*K pivovaru se jezdilo po státní silnici kolem zámku. Ze silnice se sjíždělo k vjezdu pivovarskému, který byl umístěn proti rybníku Koryto. Za vjezdem se rozprostíralo rozsáhlé pivovarské nádvoří se studnou. Dnes je zde esplanáda s bassinem (vodotryskem), na které byla dříve umístěna soška amorka jedoucího na delfínu. Vlevo se zvedala rozsáhlá budova pivovaru, která byla ze strany průčelí přízemní, směrem k dolnímu svahu již patrová. Jižní část průčelí vystupovala v pravém úhlu do dvora. K zadní patrové části byly přistavěny dvě dřevěné budovy pro domácí hospodářství.*“

Budova se nechala strhnout v roce 1878 a místo ní byla vytvořena nová část anglického parku (Hejnic et al. 2010).

3.2.5 Dobříšský zámek (obr. 12 a obr. 13)

S obnovou starého hradu Vargače se již nepočítalo. Místo jeho rekonstrukce se na západním břehu Velkého rybníka u císařského pivovaru a mlýna vybudovala po roce 1606 nová renesanční tvrz. Stalo se tak díky královskému hejtmanu Karlu Krabici z Weitmile (Smrčinová, Samcová 2013).

V roce 1666 došlo k první přestavbě na honosnější sídlo. Stalo se tak na přání Marie Anny Elišky Harrachové, manželky Františka Maxmiliána Mansfelda. K rekonstrukci byl přizván příbramský stavitel Jiří Cesar. Raně barokní zámek měl čtyři protáhlá křídla, v tom severním se nacházel vstup. Jejich syn Karel František Antonín Mansfeld se poté postaral o další výrazné přestavby. Najal architekta Františka Maxmiliána Kaňku, který například navrhl například nové schodiště v hlavním zámeckém křídle (Kadlec 2008; Smrčinová, Samcová 2013).

Následovalo pro zámek chmurné období. Město Dobříš v roce 1720 vyhořelo. Zámek byl naštěstí, až na západní křídlo, zasažen pouze lehce a do deseti let se škody povedlo opravit (Smrčinová, Samcová 2013).

obr. 6 erb rodu Colloredo-Mansfeld (colloredo-mansfeld.com)

obr. 9 hrad Vargač (hrady-zrniciny.cz)

obr. 12 jižní pohled na dobříšský zámek (2022) (fotografie autora práce)

obr. 7 socha svatého Šebestiána (prostor-ad.cz)

obr. 10 farní kostel Nejsvětější Trojice (kudyznudy.cz)

obr. 13 severní pohled na dobříšský zámek (1908) (archiv zámku Dobříš)

obr. 8 kostel svatého Kříže (mestodobris.cz)

obr. 11 podzámecký pivovar Dobříš, kresba možného stavu (kresba Václav Hataj)

obr. 14 jinan dvoulaločný (Ginko biloba) na nádvoří zámku Dobříš (dlonline.cz)

V roce 1745 započala rozsáhlá rekonstrukce pod vedením francouzského královského ředitele staveb, která trvala až do roku 1765. Jules Robert de Cotte zámek navrhl v tehdejší francouzské klasicistním stylu. Na barokní poměry byla venkovní část zámku střídma a bez výrazného zdobení. V původním návrhu se vchod situoval na odlišnou stranu, přesněji na stranu, kde se dnes nachází honosná lipová alej. Z této strany však již byla umístěna kuchyňská zahrada, tak byl návrh pozměněn a vchod se přemístil na sever (Vančát 1991).

Zámek měl tři křídla s nádvořím, na kterém byly vysázeny pro tu dobu nevšední stromy. Byl to například liliovník, či jinan dvoulaločný, který zde můžeme najít i dnes (obr. 14). Celkový půdorys zámku byl do tvaru písmene U. Střechy byly mansardové s prežovou krytinou. Nad vstupním portálem na severní straně se umístil štít se sochami Area, Achilla a se znaky rodů Mansfeld a Fondi. Stavba se do dnešních let nijak výrazně nezměnila. Jednou z odlišností od dnešního stavu byla například jiná barva fasády. Dnes se zámek pyšní červenou barvou se žlutými detaily, dříve byla fasáda pouze žlutá (Malý 1928).

Většina interiérových dekorací byla navržena italským architektem Giovannim Niccolen Servandonim. Nejznámější místností zámku je bezpochyby Zrcadlový sál (obr. 15), o jehož rokokovou freskovou výzdobu s tématem čtyř ročních období se postaral Jan Petr Molitor. Nad protilehlými křby jsou do dnes pověšeny obrazy zakladatelů Pavla Mansfelda a jeho ženy Josefíny, jejichž autorem je Pompeo Girolamo Battoni (Vančát 1991).

Zámek patřil rodu až do druhé světové války, při které byl Vikardu Colloredo-Mannsfeldovi nacisty odebrán z vlastnictví spolu s jejich veškerým majetkem. Nacistům, přesněji pak zastupujícímu říšskému protektorovi Kurtu Daulegu, toto místo sloužilo jako letní sídlo. Mezitím Vikard získal práci dělníka a později se přidal k odbojářům. Po skončení války bylo sídlo navráčeno rodu, ale ne na dlouho. Na dobříšský zámek se nahlíženo jako na říšský majetek a tak byl z vlastnictví Vikarda opět zkonfiskován a začal sloužit jako Domov spisovatelů po dobu dalších padesáti let. Dožili zde například Anna Maria Tilschová a básník Josef Kainar (Smrčinová, Samcová 2013).

Zámek poté spadl do správy Památkového ústavu středních Čech. Jeroným Colloredo-Mannsfeld proto začal dlouhý restituční spor o vlastnictví bývalých rodových majetků. Spor nakonec dopadl pro rod úspěšně. Ústavní soud rozhodl 30. ledna 1998 o navrácení dobříšského zámku s Francouzským i Anglickým parkem do soukromého držení Colloredo-Mannsfeldů. Dnes je vlastníkem synovec Jeronýma Ing. Jerome Colloredo-Mannsfeld. (Antonín 2008; Smrčinová, Samcová 2013).

3.2.6 Dobříšský Francouzský park (obr. 16, obr. 17 a obr. 18)

Dobříšská Francouzská zahrada v rokokově-klasicistním stylu vznikala současně s výstavbou nového zámku pod vedením francouzského zahradního architekta a inženýra Stephana L.

Dieudonného. Předpokládá se, že na tomto místě dříve stávala starší zámecká zahrada, o které se ale nedochovala skoro žádná historická zmínka. O podobě této zahrady se toho tedy moc neví, ale její existenci potvrzuje sedm dochovaných soch v nynější zahradě. Pocházejí přibližně z roku 1700 a oproti novým sochám, přidaným při přestavbě, mají rustikálnější vzhled (Brožovský, Glosová 1983; Kupka et al. 2011).

Podoba této zahrady je inspirována parterem vídeňského zámku Schönbrunn a dodnes se nám dochovala bez větších zásahů. Váží se na jižní křídlo zámku a terasovitě stoupá až k budově oranžerie, za kterou dnes dále pokračuje Anglický park. Těchto teras se zde nachází pět a spojují je rampy a cesty v pravidelných tvarech. Na první, nejnižší situované terase, jsou dominantou ornamentální záhony a sousoší zvířecích zápasů s fontánou kruhového tvaru. Tuto fontánu doplňuje výrazná plastika ryb. Na třetí terase pozorovatele upoutá vodní kaskáda se sousoším Hélioých koní (obr. 19), ze stran lemovaná loubím z tvarovaných dřevin. Na poslední, zároveň nejvyšší terase, vyniká zámecká oranžerie s vyhlídkovým ochozem s balustrádou. Do oranžerie se na zimu ukládaly cizokrajné teplomilné rostliny ze zahrady a také se zde pěstovaly citrusy. Výškové rozdíly teras jsou zpevněny kamennými zídkami. Z východní strany není zahrada nijak ohraničená a volně přechází do okolního přírodního prostředí. Otevírá se tak malebný pohled na Huťský rybník a bývalý hrad. Celá kompozice zahrady je přísně osově a symetricky řešená (Otruba 2007; Šír et al. 2008).

Původní vzhled zahrady se mírně lišil od současné podoby jen ve dvou větších úpravách. Z nejstaršího dochovaného plánu tohoto území je patrné, že Francouzská zahrada končila až za Tritónovou fontánou, která se dnes již nachází v Anglickém parku. Navazovala z tohoto směru na ohrazenou bažantnici. V roce 1816 započala výstavba skleníku, který vizuálně oddělil plochu fontány od celé zahrady a došlo k předělání bažantnice na přírodně krajinářský park. Druhou odlišností byla středová cesta, která se táhla od zámku až k hlavní fontáně Hélioých koní a dnes se již v rozvržení zahrady nenachází. Byla po roce 1911 nahrazena trávíkem a buxusovými ornamenty (Brožovský, Glosová 1983; město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

3.2.7 Dobříšský Anglický park

Anglický park postupně vznikl před rokem 1816, kdy došlo k přetvoření původní panské bažantnice o rozloze 29 ha. O historickém stavu a vývoji parku se ale bohužel nedochovaly žádné podrobnosti. Většina krajinářských úprav se odvozuje od dochovaných starých map tohoto území (obr. 20). Při krajinářských úpravách bylo cílem oprostit se od ornamentálnosti a zaměřit se na simulování přirozených lesních podmínek. Vznikla zde rozsáhlá cestní síť a velké množství cest bylo sjízdných i pro panské kočáry. Nejstarší trasa vedla ze Staré Huti přes Čertův most. Dodnes se dochovaly pouze nejdůležitější tahy. Výraznou změnou bylo strhnutí pivovaru a mlýna v roce 1878, díky čemuž se mohl park ještě více rozrůst na východní stranu. V parku také stával vyhlídkový pavilón, ze kterého bylo možno dohlédnout až k zámku. Dále se zde nacházel umělé vytvořený vodopád a voliéra jižně

od budovy zámeckého divadla (Brožovský, Glosová 1983).

Zajímavostí je, že původní cesty byly sypány barevným pískem. Použily se dvě barvy, žlutá a červená. Žlutá značila lehkou náročnost trasy a červená naopak těžkou náročnost (Kadlec 2019).

Za života Josefa Colloreda-Mannsfelda se v roce 1908 začaly do parku prodávat celoroční vstupenky (obr. 21 a obr. 22), a tak bylo toto území zpřístupněno široké veřejnosti. (dříve park sloužil spíše jako hřiště dětí majitelů. (obr. 23) Většina lesů v této době byla soukromých a muselo se pro vstup složitě získávat povolení, proto možnost navštívení přírodního Anglického parku využíval hojný počet obyvatel. Výtěžek z prodeje vstupenek Josef daroval na péči o vojáky v místním lazaretu (Kadlec 2019).

Po 1. světové válce se park začal využívat i ke kulturním akcím. Na spodní louce u potoka se pořádalo několik divadelních představení. Zdejší svažitý terén byl ideální k umístění míst k sezení (Kadlec 2019).

Za 2. světové války byl Anglický park zabaven nacisty. Přilehlý zámek začal sloužit jako sídlo zastupujícího říšského protektora, který do parku zcela zakázal vstup. Došlo zde i k některým změnám, které měly zvýšit protektorovu bezpečnost. Po válce získal park na pár měsíců opět do vlastnictví Vikard Colloredo-Mannsfeld, který povolil na horní louce zřídit pietní hřbitov obětem bojů s Německou říší (obr. 24). Tyto hroby se po několika měsících přesunuly na místní hřbitov a park připadl do vlastnictví města Dobříš. Na horní louce se čas od času konaly sokolnické soutěže (obr. 25) a trhy, jinak území chátralo a město do údržby či obnovy nijak neinvestovalo. Jediným kladným zásahem do tohoto krajinářského celku bylo zrekonstruování poničených mostů a vyčištění starého náhona. Zlom nastal až po roce 1998, kdy se park navrátil do vlastnictví rodu Colloredo-Mannsfeld. Zaslouhou tohoto rodu započala rekultivace a krajinářská obnova, která trvá dodnes (Kadlec 2019).

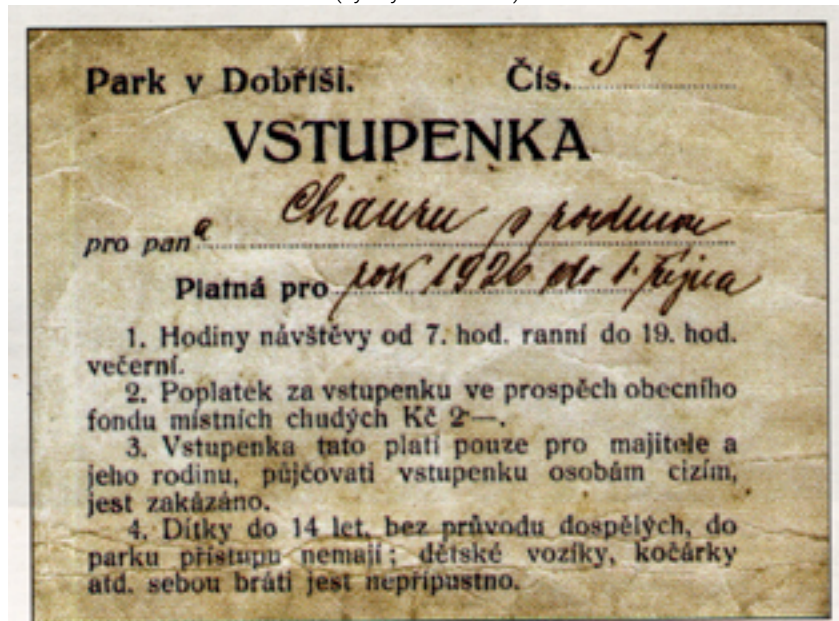
Park se dnes pyšní nádhernými romantickými místy a malebnými scenériemi. Severní část je bez větších výškových rozdílů a směrem na jih se terén postupně zvyšuje. Hlavní vchod vede z historické lipové aleje a při vstupu do parku pozorovatele jako první zaujme budova bývalého divadla, Tritónova fontána, voliéry a zámecký skleník. Přední prostory zde působí otevřenými a rozvolněným dojmem a dle se dohlédnout přes hlavní louku až k lesu. Tato lesní část ukrývá historické mosty, jeskyně, zátoku Huťského rybníka a protékající potok. Porost zde tvoří převážně listnaté dřeviny domácího původu, které byly později doplněny o cizokrajné druhy. Ty sem byly vysazeny díky Josefu Colloredo-Mannsfeldovi, který si cizokrajné dřeviny přivezl například z Ameriky, Asie a z Afriky (Kadlec 2019).

obr. 15 Zrcadlový sál dobříšského zámku (1908) (archiv zámku Dobříš)

obr. 18 Francouzská zahrada Dobříš, pohled od oranžerie (vylety-zabava.cz)

obr. 21 vstupenka do Anglického parku z roku 1926 (přední strana) (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 16 Francouzská dobříšská zahrada, pohled na oranžerie (kudyzudy.cz)

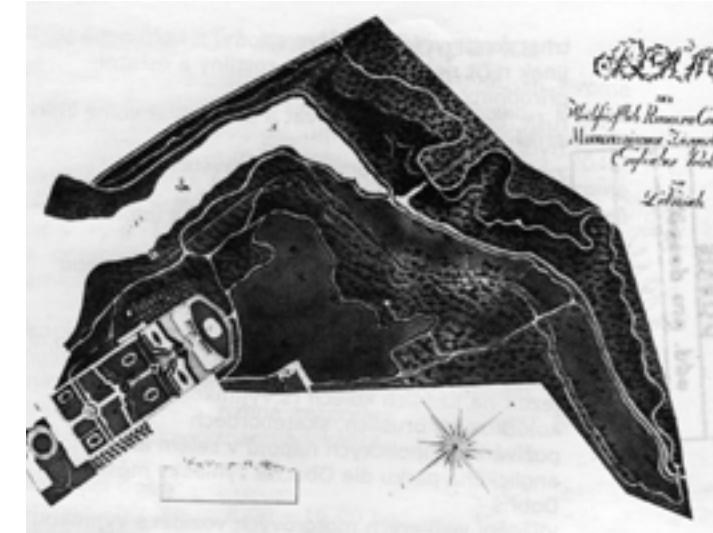
obr. 19 vodní kaskáda se sousoším Hélioých koní ve Francouzské zahradě (1908) (archiv zámku Dobříš)

obr. 22 vstupenka do Anglického parku z roku 1926 (zadní strana) (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 17 Francouzská zahrada Dobříš, letecký pohled (prostor-ad.cz)

obr. 20 mapa Anglického parku z roku 1815 (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 23 dětský srub v Anglickém parku Dobříš (1877) (z knihy: Kadlec 2019)

3.2.7.1 Skleník (obr. 26)

Monumentální skleník byl přistavěn k oranžerii po roce 1816. Jednalo se o levnější řešení původního plánu, kdy se na tomto místě měl vybudovat skleník ve tvaru otevřené knihy s možností průchodu skleněnou bránou od Tritónovy fontány do hlavní části Francouzské zahrady. K této realizaci ale nedošlo, a tak byl prostor vizuálně rozdělen pouze jedním křídlem skleníku na dvě části (část Francouzské zahrady a část s fontánou). Pěstovaly se zde smokvoně, citrónovníky a na zimu se sem přesouvaly cizokrajné rostliny ze zámecké zahrady. V tomto ročním období se uvnitř topilo pomocí topných kanálků a kamen. Postupem času se topení zrekonstruovalo na vytápění topením ústředním, což usnadnilo péči o rostliny (město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

3.2.7.2 Okrasné voliéry u skleníku (obr. 27)

Výstavba voliér se datuje k roku 1908. Původně bylo jejich umístění ve spodní části Francouzské zahrady a sloužily k chovu cizokrajných ptáků a opiček Josefa Colloreda-Mannsfelda. Josef kladl velký důraz na estetičnost výběhů. Například přizval malíře Jaroslava Filipa, aby doplnil klenuté niky freskami. Vzniklo zde nádherné umělecké dílo na téma japonských krajin zachycující průběh denní doby. Později se voliéry rozšířily pro chov vzácných bažantů (Kadlec 2019).

Voliéry postupem času chátraly. K jejich opravě, o kterou se zasloužil Jiří Dařík, došlo až po roce 1991. Vznikla zde malá zoo pro hendikepovaná zvířata. Do nedávné obnovy anglického parku zde měla živočichy záchraná stanice Harachov (Kadlec 2019).

3.2.7.3 Tritónova fontána (obr. 28)

Postava tritóna spadá do řecké mytologie. Představuje posla moří, jehož otcem je Poseidon. Místo nohou má rybí ocas a v rukách drží stočenou mušli, díky které může rozbouřit či zklidnit moře.

K výstavbě této fontány došlo přibližně po roce 1752, současně s ostatními zámeckými fontánami. Autorem je významný sochař Platzer. Dnes fontána patří do severní části Anglického parku a jedná se asi o nejvýraznější kompoziční prvek. Dříve tomu tak ale nebylo. V parku se nenacházel zámecký skleník, který byl přistavěn až v roce 1861 a francouzská zahrada končila za fontánou (Kadlec 2019).

Výjimečná je díky své hloubce, která činí více než tři metry. Důvodem tak ohromné hloubky bylo, že představovala zdroj vody pro další fontány v zahradě. Voda se přečerpávala nedalekou vodárnou přímo do Tritónovi fontány a pokračovala do ostatních níže umístěných fontán (Kadlec 2019).

3.2.7.4 Čertův most (obr. 29)

V zadní části anglického parku stojí pověstmi opředený Čertův most. Vypráví se, že zde dříve žil vyhlášený švec Hanousek. Ten se jedné noci ztratil v místních lesích na cestě ze Svatého pole, ve kterém byl prodán pár bot bohatému pánovi. Na správnou cestu ho přes kládu

v údolíčku navedl čert. Za upsání jeho duše peklu ševci ještě přislíbil spoustu peněz. Pro Hanouska nakonec vše dobře dopadlo a díky lsti vymyšlené jeho ženou se zachránil. Na místě klády vedoucí přes údolíčko byl později vybudován most, kterému se dodnes neřekne jinak než Čertův (Lorenzová et al. 1992).

Most s navazující cestou patří k nejstarším dochovaným památkám v anglickém parku. Pyšní délkou 36 metrů, šířkou 6 metrů a výškou 7,1 metrů. Měl by pocházet již z roku 1815 a později byl přestavěn pomocí struskových černých tvárníc. Jednalo se v té době o nový stavební materiál pocházející ze železáren. Tekutá struska se lopatou házela do litinových forem, kde materiál zatuhl v požadovaném tvaru. Použití bylo možné pouze na průmyslové stavby, jelikož cihly měly špatnou izolační schopnost a sklovitý povrch (Kadlec 2019).

3.2.7.5 Studánky (obr. 30)

V Anglickém parku se dochovaly hned dvě historické studánky. O jejich vzniku a využití se toho ale moc neví, jelikož k nim neexistují žádné příslušné dokumenty. Stavebním materiálem byly struskové cihly, takže se předpokládá, že pocházejí z doby po roce 1855 (Kadlec 2019).

Dochovalejší ze studánek je nedaleko nádrže Chotobuš na křižovatce cest za posledním mostem jihozápadní části parku. Její hloubka sahá až do jednoho metru. Při deštích k ní přirozeně vznikl přítok, jelikož se nachází ve svahu. Musel se tedy zřídit i odtok, aby při silnějších průtržích nepřetékala. V průběhu času se stala nedílnou součástí zdejší přírody. Voda v ní byla tak čistá, že se z ní do nedávna návštěvníci parku mohli i napít. Dnes je důležitým útočištěm některých druhů žab. Druhá studánka se nachází u zátoky Huťského rybníka. Bývá v ní voda pouze na jaře, po zbytek roku je vyschlá. (Kadlec 2019).

3.2.7.6 Jeskyně

Při zakládání anglického parku po roce 1790 bylo zapotřebí zpevnit zdejší cesty ve svazích, aby se po nich dalo bezpečně pohybovat. Sloužil k tomu materiál z místních skalních útvarů, ze kterých se za tímto účelem bral kámen. Vznikly tak 4 jeskyně. Jedna z nich je zcela průchozí a u ostatních se jedná pouze o nedokončené prohlubně (město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

Zajímavostí je, že v roce 1911 byla jedna z jeskyní upravena do menšího výběhu a Josef Colloredo-Mannsfeld sem umístil svého medvěda, kterého získal z korutanských Alp. Medvěd byl ale za války zabit, jelikož nebylo dost financí na zajištění jeho potravy. Vycpaného ho vystavili na zámku (Kadlec 2019).

3.2.7.7 Zátoka Velkého rybníka

Předpokládá se, že zdejší zátoka byla uměle vytvořena rozšířením rozsáhlého Huťského rybníka. Dokonale doplňuje scenérii Anglického parku. Ve vodě se zrcadlí majestátné okolní stromy a starý hrád. To vše navozuje pohádkovou atmosféru a navrácí pozorovatele

do dob královských.

Jde si zde všimnout pozůstatků bývalého uměle vytvořeného vodopádu. Fungoval díky náhonu. Ten přiváděl vodu do rezervoáru, ze kterého pak voda stékala po skále a vytvářela pozorovateli jedinečný zážitek. Po roce 1860 zanikl. Příčinou bylo vybudování nové stezky (Malý 1928).

Zátoka byla pány využívána i k rekreačním plavbám na pramicích. Proto v roce 1910 nechal Josef Colloredo-Mannsfeld vystavět plovoucí soukromou plovárnu u malého uměle vytvořeného ostrůvku. Na ostrůvku také stával malý srub (Kadlec 2019).

3.2.7.8 Mlýnský náhon, vodárna

Anglickým parkem protékaly dva potoky až do poloviny 20. století. Jeden byl v roce 1570 vybudován umělou cestou, aby přiváděl vodu k podzámeckému mlýnu. Mlýn měl dvě kola a využíval se pouze k potřebám panství. Chod byl často omezen kvůli nedostatku vody. Užitečné zde byly tři vystavěné kamenné mosty, ze kterých se dochoval pouze jeden původní. Až po necelých 300 letech se mlýn zboural. Vystavělo se místo něj vodní kolo na přečerpávání vody do Tritónovi fontány. Učinilo se tak z důvodů rozšiřování anglického parku (Hejnic et al. 2010).

Vodárna (obr. 31) na přečerpávání vody vznikla současně s francouzskou zahradou. Zajímavá je pro svou krásnou terasu s nezaměnitelným výhledem na vodní plochy parku. Panstvo ze zámku zde pořádalo hudební sešlosti a menší hostiny pro hosty (Brožovský, Glosová 1983). V současné době se již toto místo nevyužívá a není přístupné pro návštěvníky parku.

3.2.7.9 Letohrádek

Budovu bývalého zámeckého divadla nechal vystavět Gundakar Colloredo-Mannsfeld přibližně kolem roku 1810. Situována je po pravé straně v přední části anglického parku. Dnešní podoba je od té dřívější odlišná. Stavbu pokrývaly popínavé rostliny a až později byla sladěna se vzhledem zámku (obr. 32) (Kadlec 2019).

Po roce 1880 došlo k zrušení divadla a stalo se z něj sídlo správce dobříšského panství. V postranních přístavbách bydlelo služebnictvo. Nábytek ve vnitřních prostorách pocházel převážně z přebytečných kousků z Dobříšského zámku a kvůli tomu se vžilo pojmenování Letohrádek (Kadlec 2019).

Za druhé světové války Letohrádek zabavili nacisté a poté byl převeden do Státního pozemkového fondu. Došlo k přestavbě na tři byty, které připadly zaměstnancům státních lesů. K jednomu z bytů přiléhala malá zahrádka (Kadlec 2019).

obr. 24 hřbitov v Anglickém parku v roce 1945 (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 27 okrasné voliéry v Anglickém parku Dobříš (2015) (Roman Hynek 2015)

obr. 30 studánka v Anglickém parku (2016) (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 25 soutěž sokolníků v roce 1967 (z knihy: Kadlec 2019)

obr. 28 Tritónova fontána v Anglickém parku Dobříš (2022) (fotografie autora práce)

obr. 31 vodárna v Anglickém parku Dobříš (současný stav) (kamsevydat.cz)

obr. 26 skleník v Anglickém parku Dobříš (2022) (fotografie autora práce)

obr. 29 Čertův most v Anglickém parku Dobříš (2017) (mosty-tunely.cz)

obr. 32 budova bývalého zámeckého divadla v Anglickém parku (2021) (fotografie autora práce)

3.2.7 Vazby anglického parku na krajinu

3.2.7.1 Lipová Alej

Stáří této majestátné aleje se odhaduje až na 220 let. Podle dobříšského plánu města vede přibližně 280 metrů od severní Pražské ulice kolem zámku až ke vchodu do anglického parku a dalších skoro 750 metrů na jihozápadní stranu. K roku 2013 zahrnovala něco kolem 180 lip malolistých. Dříve aleji chyběla odborná péče, a tak se na dřevinách podepsal čas (Hrušková, Mařík 2010; Smrčínová, Samcová 2013).

Od roku 1981 patří dobříšská lipová alej do státům chráněných památných stromů České republiky a v roce 2010 došlo k důležitému ošetření dřevin v příliš špatném stavu. Provedlo se prořezání korun či úplné vykácení některých lip. Dnes je bez omezení přístupná široké veřejnosti a každý, kdo tudy prochází, může nasávat jedinečnou atmosféru dřívějších zámeckých let (Město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

3.2.7.2 Dobříšské lesy

Dobříšské lesy se rozkládají na rozlehlém území kolem Dobříšské kotliny a lemují bývalou Zlatou stezku. Patřily pod správu Královské komory až do roku 1630, kdy území odkoupil Bruno z Mansfeldu. Rozloha celého panství se v této době odhadovala na 35 000 ha (Hrušková, Mařík 2010).

Jak již bylo zmíněno v kapitole historického vývoje Dobříše, po roce 1630 se obyvatelstvo přeorientovalo na průmysl, především na výrobu železa, se kterou je spjata kácení okolních lesů. Na louce Baba, ve svazích Studeného vrchu, se těžila železná ruda. Všechny tyto skutečnosti se nepříznivě projeví na stavu místních lesů. Před průmyslem byly tvořeny původními dřevinami, nejvíce duby, habry, buky, lípami, smrkem, jedlemi a borovicemi. Došlo ale k jejich rozsáhlému vykácení. Na těchto místech pak vznikali pole a louky. Dřevo bylo nejčastěji využíváno na výrobu dřevěného uhlí spotřebovávaného v hutích a na stavbách souvisejících s knížecími sídly, pivovary či ovčínky. Obyvatelstvu se také v lesích povolilo pást dobytek a shrabovat stelivo, což mělo za následek další znehodnocování. K obnově porostů docházelo pouze přirozenou cestou pomocí náletů (Hrušková, Mařík 2010).

Hrušková s Maříkem (2010) dále uvádí, že se nám dochoval popis dobříšského území od známého lesníka a myslivce Josefa Bohutinského z roku 1815, který v této době zmiňuje jako hlavní dřeviny smrk, jedle, borovice, buky a duby. Lysin vznikající v lesích se za jeho života zalesňovali osivem lesních dřevin. Nedotčených vegetací bylo nad 800 hektarů.

Po roce 1827 nastaly další výrazné změny. Území zasáhl silný vítr, který způsobil četné škody na starších stromech. Dalším neštěstím se stalo rozšíření kůrovce. K roku 1844 byl vytvořen pozůstalostní odhad Rudolfa Colloredo-Mannsfelda. Převládali buky, jedle, smrk, 11

břízy a mladší porosty se skládali z borovic, smrků, bříz, osik a modřínů (Hrušková, Mařík 2010).

Podle Nožičky (1957) se těžba lesních zdrojů začala regulovat v polovině 19. století. Největší vliv na její snížení mělo ukončení využívání dřevěného uhlí. Místo něho se ve velkém pracovalo s uhlím černým.

Po špatném hospodaření s lesními zdroji započala obnova. Ke konci 19. století se přeměny porostů bohužel nesou v duchu monokultur. Vliv na toto počínání měli na zdejších územích lesníci Herrmann a Ludvík Reussovi. Zalesňovalo se nejčastěji smrkem, občas modřínem a borovicemi, po provedení holé seče vegetace (Hrušková, Mařík 2010).

Největší rána pro dobříšské lesy přišla po roce 1918 v podobě motýla bekyně mnišky. Ten napadal borovice, jedle, smrk, modřín, břízy, buky a habry. Jako první obranu dřevin obyvatelstvo zvolilo ničení kukel i dospělých motýlů a věšení budek pro podpoření počtů ptactva. Tyto zásahy bohužel nebyly úspěšné, tak se přešlo k pálení nočních ohňů. Bekyně mnišky se ale přesto přemnožily a znehodnotily 3 150 ha lesů. Muselo se poté vytěžit 1 050 000 m³ dřeva. Po tomto řádění motýlů se na vytěžených místech vysázeli především smrk a méně pak borovice (Hrušková, Mařík 2010). Ve svém průvodci Malý (1928) podtrhuje několik vzácnějších umístěných dřevin, kterými byli borovice banksova, weimutovka, douglaska vonná, borovice tuhá, smrk sítko, jasan americký a borovice těžká.

Po válce bylo vlastnictví lesů převedeno na stát. Obnovili se některé lesní cesty a došlo k důležitému poučení z předešlých chyb. To znamenalo ustoupení od zakládání smrkových monokultur a kladl se větší důraz na přirozenou obnovu. Přibyly počty listnatých dřevin (dokonce o více jak 35 %) a jedlí. Lesy se začali uzdravovat a ve mnoho částech jsou dodnes dřeviny ponechány přirozenému vývoji (Hrušková, Mařík 2010).

Dnes většina lesů náleží panu Dipl. Ing. Jerome Colloredo-Mannsfeldovi. Jedná se o čtyři lesní úseky, kterými jsou Aglaia, Chouzavá, Rochota a Králova stolice. Nachází se zde tři lesní vegetační stupně, kterými jsou 2. bukubukový, 3. dubobukový, 4. bukový (Lesy Colloredo-Mannsfeld ©2022).

Pro Dobříšské listy uvádí ředitel lesní správy Ing. Robin Ambrož, Ph.D. procentuální druhové lesní složení. „Smrk 51 %, borovice 18 %, duby 13 %, modřín 6 %, buky 4 %.“ (Dobříšské listy: Oficiální online verze regionálních novin pro Dobříš a okolí 2015).

3.2.7.3 Rybníky

Voda je důležitou součástí každodenního života, a tak není divu, že již od nepaměti vznikala lidská sídla převážně kolem řek, potoků, či rybníků. Jinak tomu nebylo ani na území středních Brd, kde se nachází nespočet vodních ploch. Do rybníků a nádrží v nejbližším okolí Dobříše můžeme zařadit zámecký Huťský rybník, Koryto, Papež, Strž, Vodní

nádrž Chotobuš a Aglaia, Horní, Střední a Dolní rybník. Mezi ty již na Dobříši vysušené, které se nám nedochovaly, patří Permánek či bývalé rybníky na náměstí (Město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

3.2.7.3.1 Permánek

Tomuto rybníčku se dříve říkalo Flusárna a byl založen kolem roku 1738 na obecním pozemku. Název Permánek vznikl až před rokem 1926 a pravděpodobně má souvislost s bratry Permanovými, kteří žili ve zdejších chudobincích a často zde byli zadrženi při neoprávněném výlovu ryb. Rybníček měl nespočet využití. Využívala ho nedaleká vinopalna a později i parní mlýn. V roce 1937 ale došlo k jeho zrušení a zasypaní z důvodu budování nové kanalizace. Existovalo zde riziko, že by se z Permánka mohla stát otevřená stoka (Kadlec 2021).

3.2.7.3.2 Zámecký Huťský rybník

Pro Huťský rybník se dnes užívá více názvů, Velký, Zámecký, nebo Dobříšský. Měl bez pochyby důležitý význam pro zdejší obyvatelstvo. Vypouštěla se z něj voda přes rybník Strž a přes Sychrovský potok do Kocáby, čímž se mohl zvyšovat stav vody pro následné plavení dříví ve vorech do Štěkovic. Další podstatné uplatnění rybníka bylo v chovu ryb (Hejnic et al. 2010).

3.2.7.3.3 Papež

Papež je nejznámějším rybníkem Dobříšska. Díky své čisté vodě ho využíval místní pivovar na výrobu piva. Ve 20. století byl také vyhlášeným místem pro plavce díky nádherné okolní krajině. Dnes je kvalitní vody špatná, a tak rybník veřejnost využívá jen při tuhých zimách za účelem bruslení (Smrčínová, Samcová 2013).

3.2.7.4 Přemnožení ondatery pižmových

Dnes je již známo, že nasazování nových druhů živočichů do přírody, ve které se přirozeně nevyskytují, často nic dobrého nepřináší. Výjimkou tomu pro Dobříš a okolí nebyl ani rok 1906. Josef Colloredo-Mannsfeld umístil do zátoky Huťského (Velkého) rybníka šest párů ondatery pižmových původem z Ameriky (Průša 2002). Jeho cílem bylo zpestření místní fauny, ale nedopadlo to podle jeho představ. Ondatry se nejprve z rybníka přesunuly do míst, kde nebylo kamenité podloží, a mohly hloubit nory. Začalo se jim tak moc dařit, až došlo k jejich přemnožení za hranice státu. To vše se událo do deseti let od jejich nasazení (Bílý et al. 2012).

Obyvatelé Dobříšska se pokusili párkrát invazivní druh vyhubit, ale neúspěšně. Vracely se sem z okolních krajů a dodnes jsou součástí místního ekosystému (Kadlec 2019).

3.3 Anglické parky ve světě

Nástup anglických přírodně krajinářských parků nastává ve světě postupně od 17. století. Nahrazují dříve oblíbené francouzské zahrady, které kladou důraz na geometrii, souměrnost a přesnost. Organicky rostoucí prvky zde mají svá daná místa a symetricky zapadají do utvořeného celku. Oproti tomu nově vzniklé anglické parky jsou rozvolněnějšího rázu. Pozornost je u tohoto typu směřována na přírodu jako celek. Cílem je navodit dojem upřímné a romantické krajiny (Toman et. al 1998). Toto uspořádání bylo člověku přirozenější a svůj dojem z přirozené krajiny například popsal již v 16. století, před vznikem anglických parků, neapolský básník Jacopo Sannazaro (1504) v předmluvě své knihy Arcadia: *„Majestátné, hustě olistěné stromy, které přirozeně a bez pomoci umění rostou na vrcholcích hor, jsou oku příjemnější, než pečlivě vypěstované a se znalostí rozvíjené ozdobné záhony v zahradách.“*

3.3.1 Zahrady Chiswick house (obr. 33)

Tyto zahrady se nachází v Londýně a byly vytvořeny lordem Burlingtonem a Williamem Kentem po roce 1724. Jedná se o jedny z prvních přírodně krajinářských zahrad v Anglii. Dominantní prvky zde tvoří chrámy, sochy, nádherné jezero přecházející v kaskádu a obelisky skryté mezi stromy (Great British Gardens © 2022).

3.3.2 Stourhead (obr. 34)

Stourheadská zahrada se nachází ve Wiltshire a počátky jejího vzniku jsou připisovány k datu 1741. Koncept celé zahrady je inspirován obrazy Claude Lorraina. Henry Hoare si zde šikovně pohrál se zelenými odstíny rostlin, za cílem navodit pocit uměleckého obrazu. Středem celého konceptu je velké uměle vytvořené jezero, kolem kterého vedou hlavní cesty. Ty mají připodobňovat cestu Aenea do podsvětí. Dalšími dominantami jsou zde jeskyně, vyhlídky, chrám Flóry, Pantheon, Apollonův chrám, skalní oblouk, či most Palladian. V původní výsadbě zahrady dominovaly buky, duby, platany, kaštiny a jasan (National trust © 2022).

3.3.3 Zahrada Rousham House (obr. 35)

Tato zahrada je mistrovským dílem Williama Kenta z 18. století. Nachází se v anglickém Oxfordshire a jedná se o jeden z mála přírodně krajinářských parků, který unikl v průběhu let úpravám. Jedním z nejdůležitějších prvků je zde voda, která je vedena vlnitými strouhami z jezírka do jezírka a také je odtud krásný výhled na řeku Cherwell s mostem Heyford (Rousham House & Garden © 2021).

3.3.4 Blenheimský park (obr. 36)

Původně byl tento park upraven ve francouzském stylu a až později došlo k výrazné úpravě na park anglický zahradním architektem Lancelotem ‚Capability‘ Brownem (Otruba 2005).

3.3.5 Anglická zahrada v Mnichově (obr. 37)

Tento přírodně krajinářský park v Německu je jedním z největších městských parků na světě. Svoji rozlohou dokonce předčí i Central

Park v New Yorku. Na území se rozprostíraly mokřady a louky sloužící jako pastviny až do roku 1788, kdy nechal Carl Theodor přeměnit toto místo na veřejný park. Dostal název „Englischer Garten“, jelikož nebyl koncipován jako pečlivě geometricky navržená francouzská barokní zahrada, ale v rozvolněném anglickém stylu. Dominantou je zde Čínská věž, která byla přistavěna v roce 1836 a je z ní nádherný výhled po okolní kraji (Muenchen.de © 2021)

obr. 33 zahrady Chiswick house, „the Ionic Temple“ (současný stav) (greatbritishgardens.co.uk)

obr. 35 zahrada Rousham House (současný stav) (rousham.org)

obr. 34 Stourhead, „the Pantheon“ (současný stav) (nationaltrust.org.uk)

obr. 36 Blenheimský park (současný stav) (radynacestu.cz)

obr. 37 anglický park v Mnichově (současný stav) (muenchen.de)

4 ZHODNOCENÍ PODKLADOVÝCH ÚDAJŮ

4.1 LOKALIZACE POZEMKU

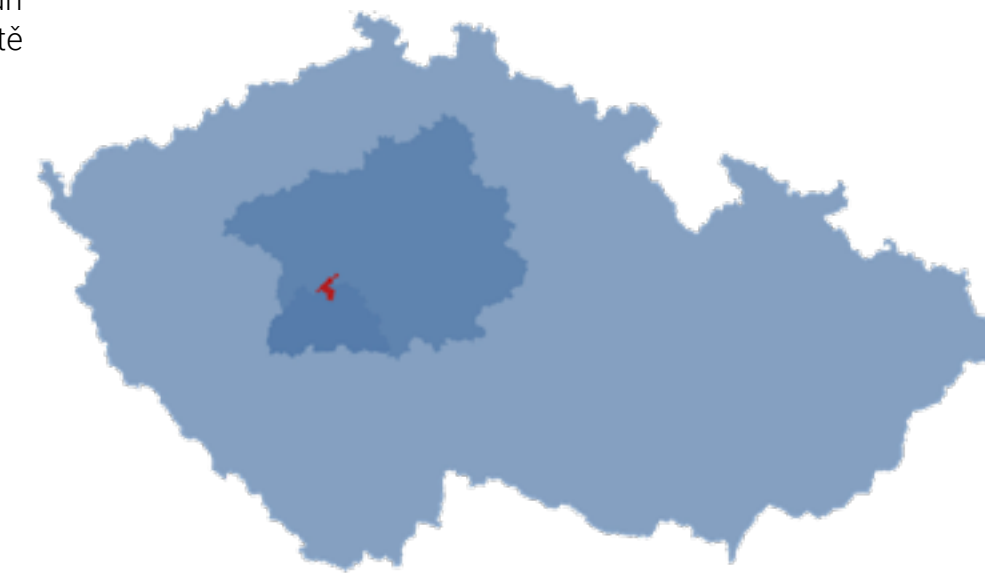
4.1.1 DOBŘÍŠ

Dobříš se nachází ve Středočeském kraji (obr. 39) v podhůří Brdské vrchoviny. Jedná se o obec s rozšířenou působností a ve městě převažoval dřevozpracující, strojírenský a koženářský průmysl.

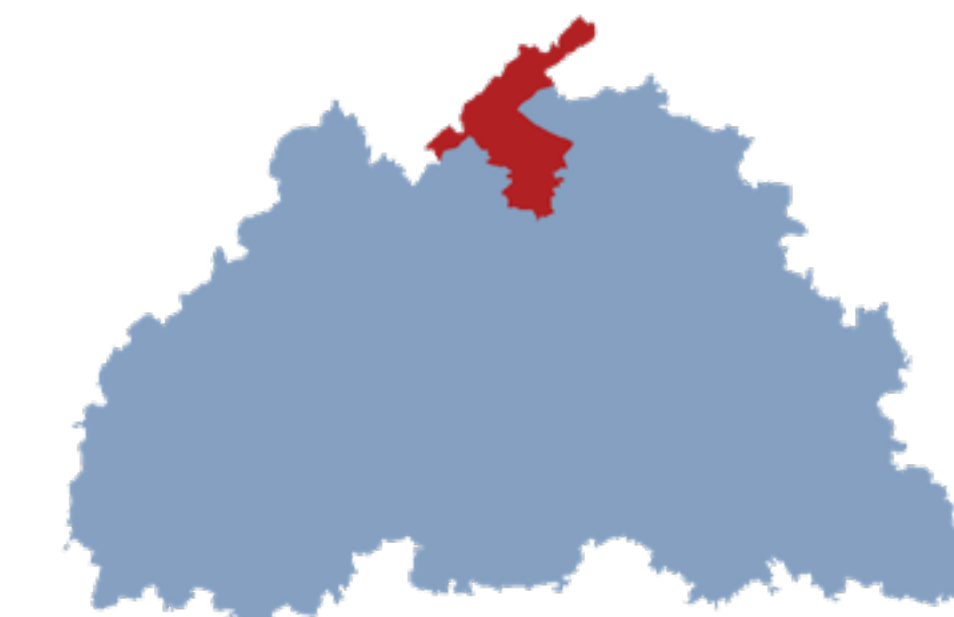
Status: město
Typ sídla: obec s rozšířenou působností
ZUJ (kód obce): 540111
Okres: Příbram (obr. 40)
PSČ: 263 01
zeměpisná šířka: 49°47'
zeměpisná délka: 14°10'
Nadmořská výška: 371 m
Katastrální výměra: 53,41 km²
Počet obyvatel k 01.01.2020: 8 960
Části obce: 2
Katastrální území: 1 (obr. 41)
(Místopisný průvodce po České republice ©2021)

Vzdálenosti:
Příbram 17 km
Písek 60 km
Strakonice 70 km
Praha 40 km
(Místopisný průvodce po České republice ©2021)

Ochranné pásmo v okolí zámku Dobříš:
„627/1979, rozhodnutí rady ONV v Příbrami o zřízení památkového ochranného pásma“(Národní památkový ústav ©2015)
Všechny současně chráněné prvky ve městě Dobříš:
- zámek (1000125643)
- hrad Vargač (1000126594)
- kostel Nejsvětější Trojice (1000132707)
- panský zámecký dvůr (1000141166)
- socha sv. Jana Nepomuckého (1000151522)
- kostel sv. Kříže (1000158849)
- venkovský dům (1674207978)
- oplocení s brankou (1999991636_0001)
(Národní památkový ústav ©2015)

obr. 39 Dobříš v kraji Středočeském (kurzy.cz)

obr. 40 obec Dobříš v okrese Příbram (kurzy.cz)

4.1.2 DOBŘÍŠSKÝ ANGLICKÝ PARK

Parcelní číslo: 384/1
Obec: Dobříš [540111]
Katastrální výměra: 119268 m²
Způsob využití: zeleň
Ve vlastnictví: Dipl. Ing. Jerome Colloredo-Mannsfeld a město Dobříš
(Kurzycz ©2000–2022).

obr. 41 obec Dobříš - město (kurzy.cz)

obr. 42 vstup do Anglického parku Dobříš (mestodobris.cz)

4.2 HISTORIE

Anglický park postupně vznikl před rokem 1816, kdy došlo k přetvoření původní panské bažantnice o rozloze 29 ha. Navazuje z jižní části na Francouzskou zahradu zámku Dobříš, avšak dnes je již vizuálně oddělen monumentálním skleníkem. Dochovalo se zde nespočet historických památek, kterými například jsou voliéry Josefa Colloredo-Mansfelda, budova bývalého zámeckého divadla, nádherná vodárna, Tritónova fontána Čertův most a ostatní historické mosty. (Více z historie Anglického parku Dobříš je uvedeno v literární rešerši v kapitole 3.2.7 Dobříšský Anglický park na str. 7)

Na fotografiích (obr. 43–59) jsou zobrazeny momentky z území Anglického parku a zámku Dobříš.

obr. 43 zátoka Velkého rybníka v Anglickém parku s hradem Vargač (1935)
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 44 plovoucí plovárna s Josefem Colloredo-Mansfeldem
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 51 pohled na část Anglického parku a hrad Vargač
(archiv zámku Dobříš)

obr. 52 nádvoří zámku Dobříš
(archiv zámku Dobříš)

obr. 53 Francouzská zahrada zámku Dobříš
(archiv zámku Dobříš)

obr. 45 původní cesta parkem v roce 1916
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 46 stav mostu v Anglickém parku v roce 1984
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 47 zámecký skleník z roku 1984
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 54 nádvoří zámku Dobříš
(archiv zámku Dobříš)

obr. 55 pohled ze zámku Dobříš do Francouzské zahrady
(archiv zámku Dobříš)

obr. 56 pohled z Francouzské zahrady na zámek Dobříš
(archiv zámku Dobříš)

obr. 48 vstupní brána do Anglického parku z roku 1984
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 49 Tritónova fontána v roce 1905
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 50 Sychrovský potok v roce 1905 řítina zámku Dobříš
(z knihy: Kadlec 2019)

obr. 57 zátoka Huťského rybníka s pohledem na plovárnu
(archiv zámku Dobříš)

obr. 58 pohled na voliéry přes Tritónovu fontánu v Anglickém parku
(archiv zámku Dobříš)

obr. 59 zámek Dobříš
(archiv zámku Dobříš)

4.2.1 HISTORICKÉ FOTOGRAFIE Z LET 1908–1909

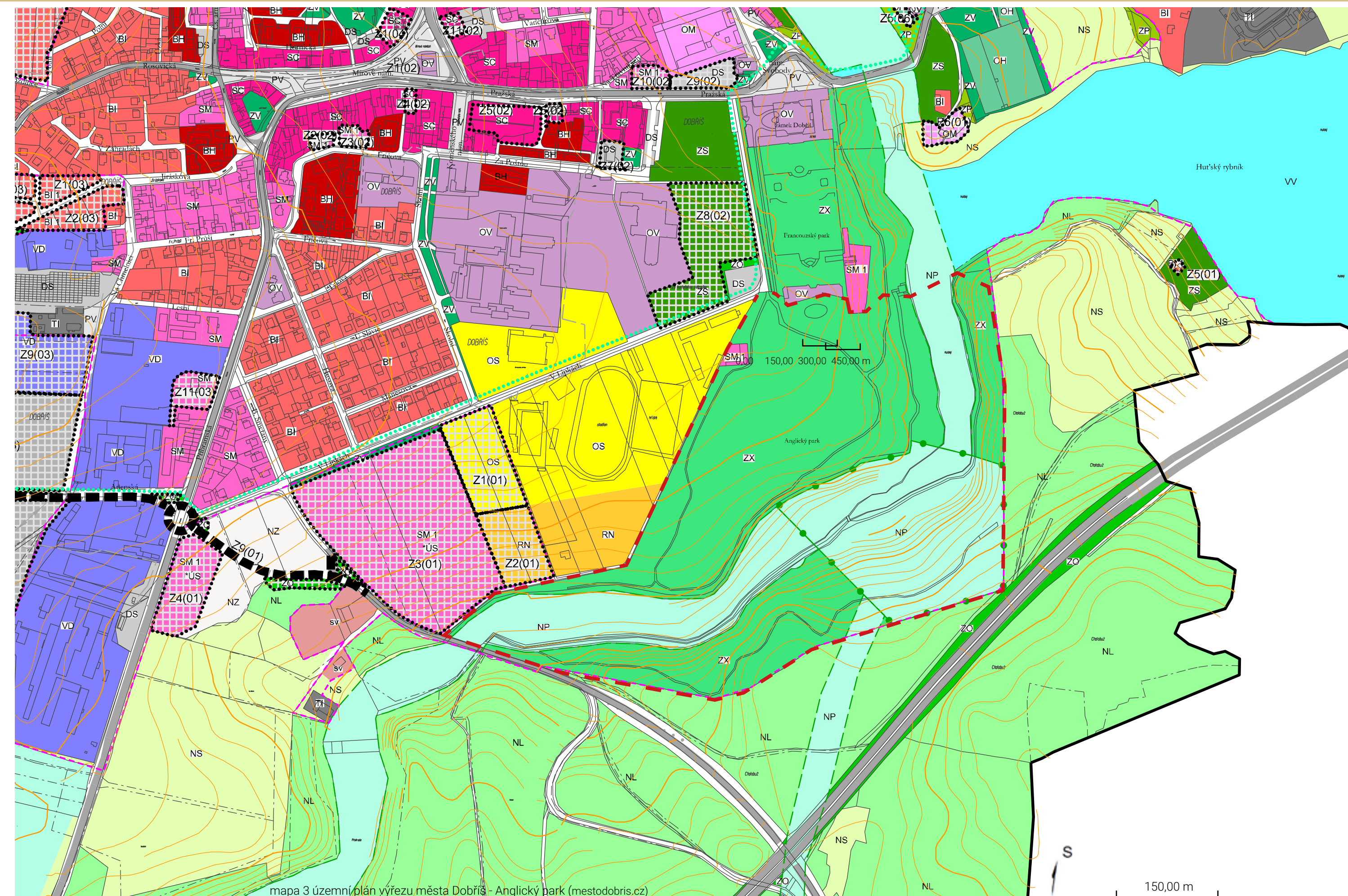
mapa 1 II. vojenské mapování (geology.cz)

mapa 2 III. vojenské mapování (geology.cz)

4.3 ÚZEMNÍ PLÁN VÝŘEZU MĚSTA DOBRŠÍŠ - ANGLICKÝ PARK

LEGENDA

PLOCHY S ROZDÍLNÝM ZPŮSOBEM VYUŽITÍ

	plochy stabilizované	plochy změn	
BH	[Red solid]	[Red grid]	BYDLENÍ v bytových domech
BI	[Red solid]	[Red grid]	BYDLENÍ v rodinných domech - městské a příměstské <small>BI 1 - pro stabilizované plochy (stav) bez rozlišení, BI 1 až BI 7 - pro plochy změn (návrh) - liší se v regulativě</small>
RI	[Orange solid]	[Orange grid]	REKREACE - plochy staveb pro rodinnou rekreaci
RZ	[Green solid]	[Green grid]	REKREACE - zahrádkové osady
RN	[Yellow solid]	[Yellow grid]	REKREACE na plochách přírodního charakteru
OV	[Purple solid]	[Purple grid]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - veřejná infrastruktura
OM	[Pink solid]	[Pink grid]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - komerční zařízení malá a střední
OS	[Yellow solid]	[Yellow grid]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - tělovýchovná a sportovní zařízení
OH	[Green solid]	[Green grid]	OBČANSKÉ VYBAVENÍ - hřbitovy
PV	[Grey solid]	[Grey grid]	VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ
PV 1	[Grey solid]	[Grey grid]	VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ - plochy místních obslužných a účelových komunikací, komunikace pro pěší a cyklisty (ve výkrese neznačeno)
SC	[Pink solid]	[Pink grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ v centru města
SM	[Pink solid]	[Pink grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ městské <small>(SM - pro většinu stabilizovaných ploch (stav), SM 1 - pro všechny návrhové a část stávajících ploch) - liší se v regulativě</small>
SV	[Pink solid]	[Pink grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ venkovské
SK	[Purple solid]	[Purple grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ komerční
SR	[Orange solid]	[Orange grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ rekreační
DS	[Grey solid]	[Grey grid]	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA silniční
DZ	[Grey solid]	[Grey grid]	DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA drážní
TI	[Grey solid]	[Grey grid]	TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA - inženýrské sítě
VL	[Grey solid]	[Grey grid]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - lehký průmysl
VD	[Blue solid]	[Blue grid]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - drobná a řemeslná výroba, výrobní služby
VZ	[Brown solid]	[Brown grid]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - zemědělská a lesní výroba - VZ 1 - specifická využití částí areálu bytů, stáv. obj. a nezastavěných ploch v mapě
VK	[Brown solid]	[Brown grid]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - skladování
VS	[Brown solid]	[Brown grid]	VÝROBA A SKLADOVÁNÍ - plochy smíšené výrobní, technologické parky
ZV	[Green solid]	[Green grid]	ZELEŇ na veřejných prostranstvích
ZS	[Green solid]	[Green grid]	ZELEŇ soukromá a vyhrazená
ZO	[Green solid]	[Green grid]	ZELEŇ ochranná a izolační
ZP	[Green solid]	[Green grid]	ZELEŇ přírodního charakteru
ZX	[Green solid]	[Green grid]	ZELEŇ se specifickým využitím - zámečkový park
VV	[Cyan solid]	[Cyan grid]	PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ
NZ	[Orange solid]	[Orange grid]	PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
NL	[Green solid]	[Green grid]	PLOCHY LESNÍ
NP	[Light green solid]	[Light green grid]	PLOCHY PŘÍRODNÍ
NS	[Light green solid]	[Light green grid]	PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ

OSTATNÍ JEVY ve smyslu přílohy č.7 k vyhl. 500/2006 Sb.

[Black dashed line]	HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
[Blue dashed line]	ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ K 31.10. 2009
[Black dashed line]	ZASTAVITELNÉ PLOCHY (PLOCHY ZMĚN)
[Black dashed line]	PLOCHY PŘESTAVBY
[Black dashed line]	PLOCHY ZMĚN V KRAJINĚ (kódem plochy označeny jen hlavní záměry)
[Black dashed line]	PLOCHY VYMEZENÉ PRO ZPRACOVÁNÍ ÚZEMNÍ STUDIE
[Black dashed line]	VEŘEJNÉ PROSPĚŠNÉ STAVBY A VEŘEJNÉ PROSPĚŠNÁ OPATŘENÍ
[Black dashed line]	KORIDORY NAVRŽENÉ DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY
[Black dashed line]	KORIDORY NAVRŽENÉ TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY
[Green dashed line]	ÚSES - HRANICE BIOCENTER
[Green dashed line]	ÚSES - HRANICE BIOKORIDORŮ
[Green dashed line]	OKRUŽNÍ PĚŠÍ A CYKLOSTEZKA - "DOBŘIŠSKÉ ZELENÉ KOLO"

obr. 60 legenda k územnímu plánu mapy 3 (mestodobris.cz)

4.4 INŽENÝRSKÉ SÍTĚ VÝŘEZU SEVERNÍ ČÁSTI ANGLICKÉHO PARKU

[Red line]	silnoproud	[Green line]	plynovod	[Orange line]	teplavod
[Blue line]	vodovod	[Purple line]	slaboproud		

mapa 4 inženýrské sítě s legendou (mestodobris.cz)

4.5 ŠIRŠÍ VZTAHY

Město Dobříš je lukrativním místem k žití pro svou výhodnou polohu nedaleko Prahy, pro své příjemné klidné prostředí a díky bohaté občanské vybavenosti. Je zajištěn frekventovaný dopravní spoj do hlavního města, který je obyvateli využíván především za účelem přesunu do zaměstnání či škol. V posledních letech je zaznamenáván vysoký nárůst počtu obyvatel. To zapříčiňuje výstavby nových domů a bytů. Nachází se zde několik typů forem bydlení. Jedná se o sídlištní bytové zástavby, menší typy bytových domů, řadové rodinné domy, městské polyfunkční domy a individuální domy. Síť obchodů je situována do centra města. Všechna tato území jsou vzájemně provázána, což vytváří kladnou pestrost a dostupnost.

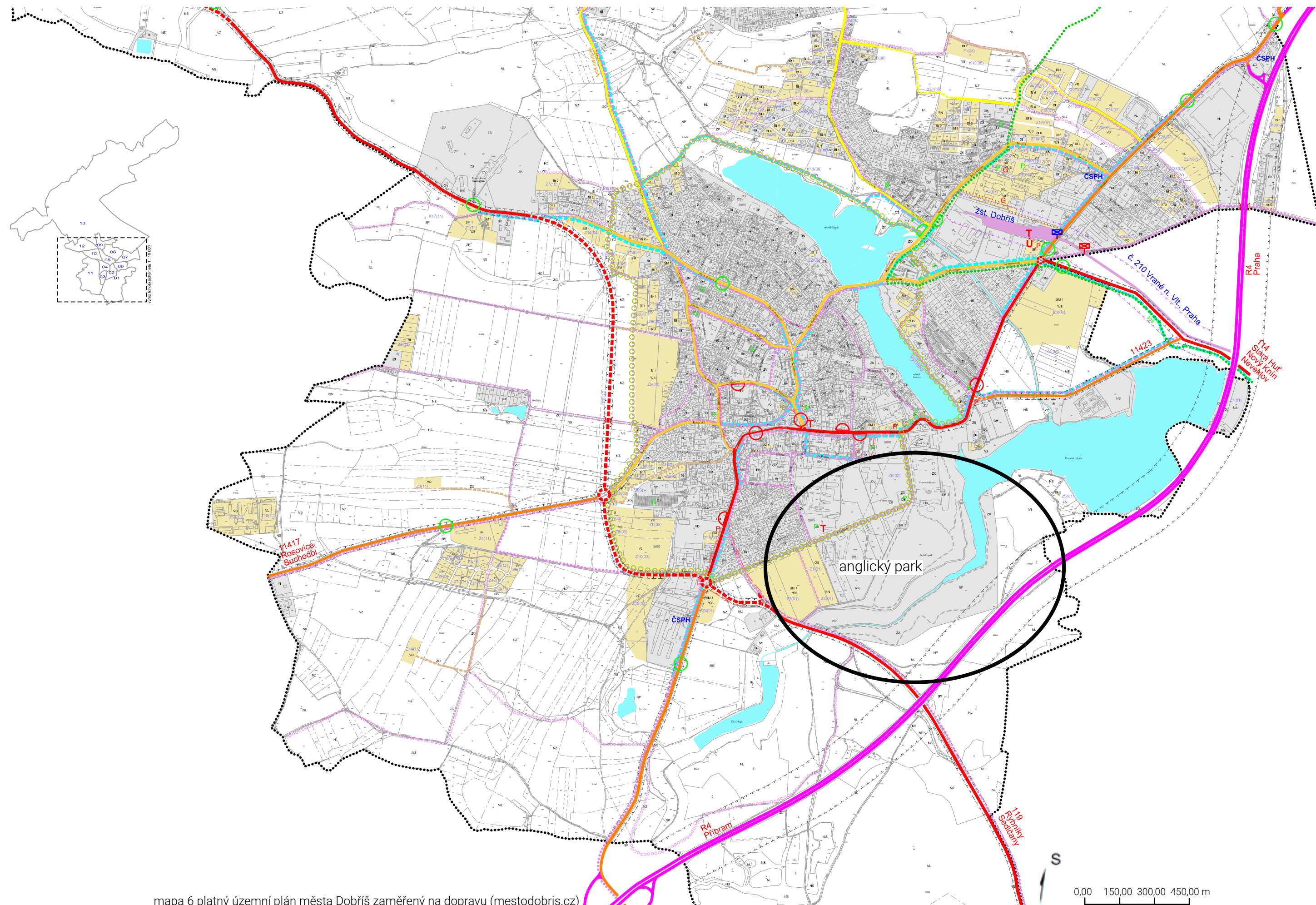
Občanská vybavenost širšího okolí:

V blízkosti parku se nachází tenisové kurty, fotbalový stadion, kostel, gymnázium, druhá základní škola, skatepark, knihovna, útulek pro psy (lze si zde po předehlé domluvě vypůjčit pejsky na vyvenčení, udělat tím radost opuštěným zvířátkům a pomoci tak útulku), tři restaurační zařízení a veřejné neplacené parkoviště, které najdeme hned před vchodem do parku a lze jej využít k parkování po dobu návštěvy města.

1. Francouzská zahrada
  2. dobříšský zámek
  3. parkoviště
  4. střední odborné učiliště
  5. tenisové kurty
  6. skatepark
  7. domov důchodců
  8. zahradnictví
  9. fotbalový stadion
  10. zimní stadion
  11. knihovna/sportovní hala
  12. druhá základní škola
  13. gymnázium Karla Čapka
  14. Pražská silnice - hlavní obchodní část (Dm, Lidl, Penny,..)
  15. atletický stadion
  16. první základní škola
  17. pošta
  18. poliklinika
  19. radnice (městský úřad)
  20. infocentrum (muzeum Dobříše)
  21. autobusové nádraží
  22. tělocvična Sokol
  23. základní umělecká škola
  24. Husův park
  25. kulturní dům
  26. evangelický kostel
  27. restaurační zařízení
  29. psí útulek
- (legenda k mapě 5)

mapa 6 platný územní plán města Dobruška zaměřený na dopravu (mestodobruska.cz)

LEGENDA

	HRANICE ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ
	ZASTAVĚNÉ ÚZEMÍ K 31.10. 2009
	ZASTAVITELNÉ PLOCHY A PLOCHY PŘESTAVBY
	RYCHLOSTNÍ SILNICE - STAV
	SILNICE II. TŘÍDY, MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - STAV
	SILNICE II. TŘÍDY, MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - NÁVRH
	SILNICE III. TŘÍDY, MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - STAV
	SILNICE III. TŘÍDY, MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - NÁVRH
	OCHRANNÉ PÁSMO SILNIC
	MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - STAV
	MÍSTNÍ SBĚRNÉ KOMUNIKACE - NÁVRH
	MÍSTNÍ OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE PRŮJEZDNÉ - STAV
	MÍSTNÍ OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE PRŮJEZDNÉ - NÁVRH
	OSTATNÍ OBSLUŽNÉ KOMUNIKACE ÚČELOVÉ (PRO ZPŘÍSTUPNĚNÍ NĚKTERÝCH VYBRANÝCH LOKALIT) - NÁVRH
	AUTOBUSOVÉ ZASTÁVKY - STAV
	AUTOBUSOVÉ ZASTÁVKY - NÁVRH
	PROVOZNÍ SMYČKY BUS PRO CENTRUM - NÁVRH
	PARKOVIŠTĚ - STAV / NÁVRH
	GARÁŽE - STAV / NÁVRH
	CYKLISTICKÉ TRASY - STAV
	CYKLISTICKÉ TRASY - NÁVRH
	CYKLISTICKÉ TRASY - NÁVRH, INVESTIČNÍ AKCE
	DALŠÍ MOŽNÉ CYKLISTICKÉ TRASY - NÁVRH
	"DOBŘIŠSKÉ ZELENÉ KOLO" - NÁVRH
	CYKLOTURISTICKÝ TERMINÁL, ÚSCHOVNA KOL
	HLAVNÍ PĚŠÍ KOMUNIKACE (TAHY) - NÁVRH
	PLOCHY ŽELEZNICE, ŽEL. STANICE
	CHRÁNĚNÝ ŽELEZNIČNÍ PŘEJEZD SE SIGNALIZACÍ - STAV
	ŽELEZNIČNÍ PŘEJEZD SE SIGNALIZACÍ - NÁVRH
	OCHRANNÉ PÁSMO DRÁHY

obr. 61 legenda k dopravní mapě 6 (mestodobruska.cz)

4.5.1.1 SILNIČNÍ DOPRAVA

Město Dobruška se nachází na výhodném území napojeném na důležité silniční spoje. Jedná se o rychlostní silnici R 4 Praha - Příbram, silnici II/114, silnici II/119, silnici III/10226, silnici III/11417 a silnici III/11423. V blízkosti anglického parku se nachází rychlostní silnice R4 a silnice II/119 z jižní strany (město Dobruška: oficiální webové stránky ©2013).

4.5.1.2 CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistické trasy jsou navrženy tak, aby propojovaly nejvýznamnější místa Dobrušky a jeho nejbližšího okolí. Pro tyto účely se využívá několik typů komunikací, kterými jsou například méně zatížené obslužné komunikace, vyhrazené pruhy pro cyklisty, méně vytižené pěší zóny, polní a lesní cesty. Kolem anglického parku prochází okružní propojení cyklistických tras Dobrušské zelené kolo. V Anglickém dobříšském parku je zakázáno používat cyklistickou dopravu (město Dobruška: oficiální webové stránky ©2013).

4.5.1.3 PĚŠÍ DOPRAVA

Nádherná dobříšská příroda láká občany k pěším výletům po okolí, ale i ve městě. Hlavní pěší trasy jsou situovány do centrální části města v blízkosti Mírového a Komenského náměstí. Důvodem tomu je například rozmístění obchodů a autobusových zastávek právě v úplném centru. Anglický park je také hojně využíván k pěší turistice (město Dobruška: oficiální webové stránky ©2013).

4.6 PŘÍRODNÍ PODMÍNKY

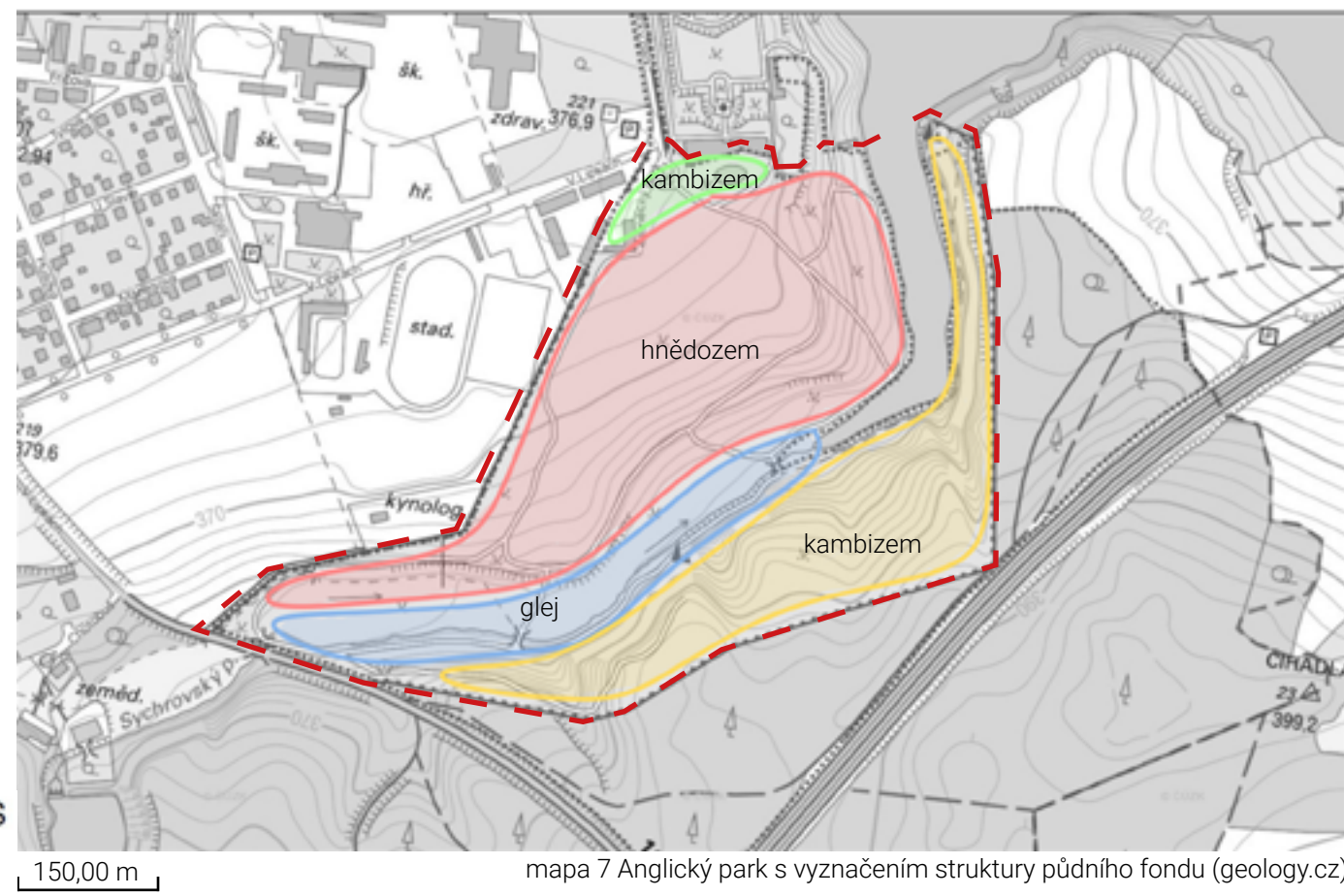
4.6.1 GEOLOGICKÉ A GEOMORFOLOGICKÉ CHARAKTERISTIKY

Katastrální území města Dobříš spadá svojí severní zalesněnou částí do Poberounské soustavy (Brdská vrchovina) a svojí jižní zastavěnou částí do Česko-moravské soustavy, podsoustavy Středočeská pahorkatina, celku Benešovská pahorkatina, podcelku Dobříšská pahorkatina a okrsku Mníšecká pahorkatina. V anglickém dobříšském parku převládají starohorní horniny. V anglickém dobříšském parku převládají starohorní horniny, kterými jsou jílovce, prachovce, drobné slepence a droby (Envipartner ©2010–2022).

4.6.2 STRUKTURA PŮDNÍHO FONDU

(mapa 7)

Nejvíce rozšířeným půdním typem na tomto území je kambizem a jeho variety. V severní zalesněné oblasti města dominuje půdní typ pseudoglej a ranker modální. V okolí potoků a jejich přítoků nalezneme fluvizem. U kratších vodních toků se nachází půdní typ glej. V anglickém dobříšském parku převládá půdní typ středoevropské hnědozemě a půdní druh jílovohlinitých půd (Envipartner ©2010–2022).

mapa 7 Anglický park s vyznačením struktury půdního fondu (geology.cz)

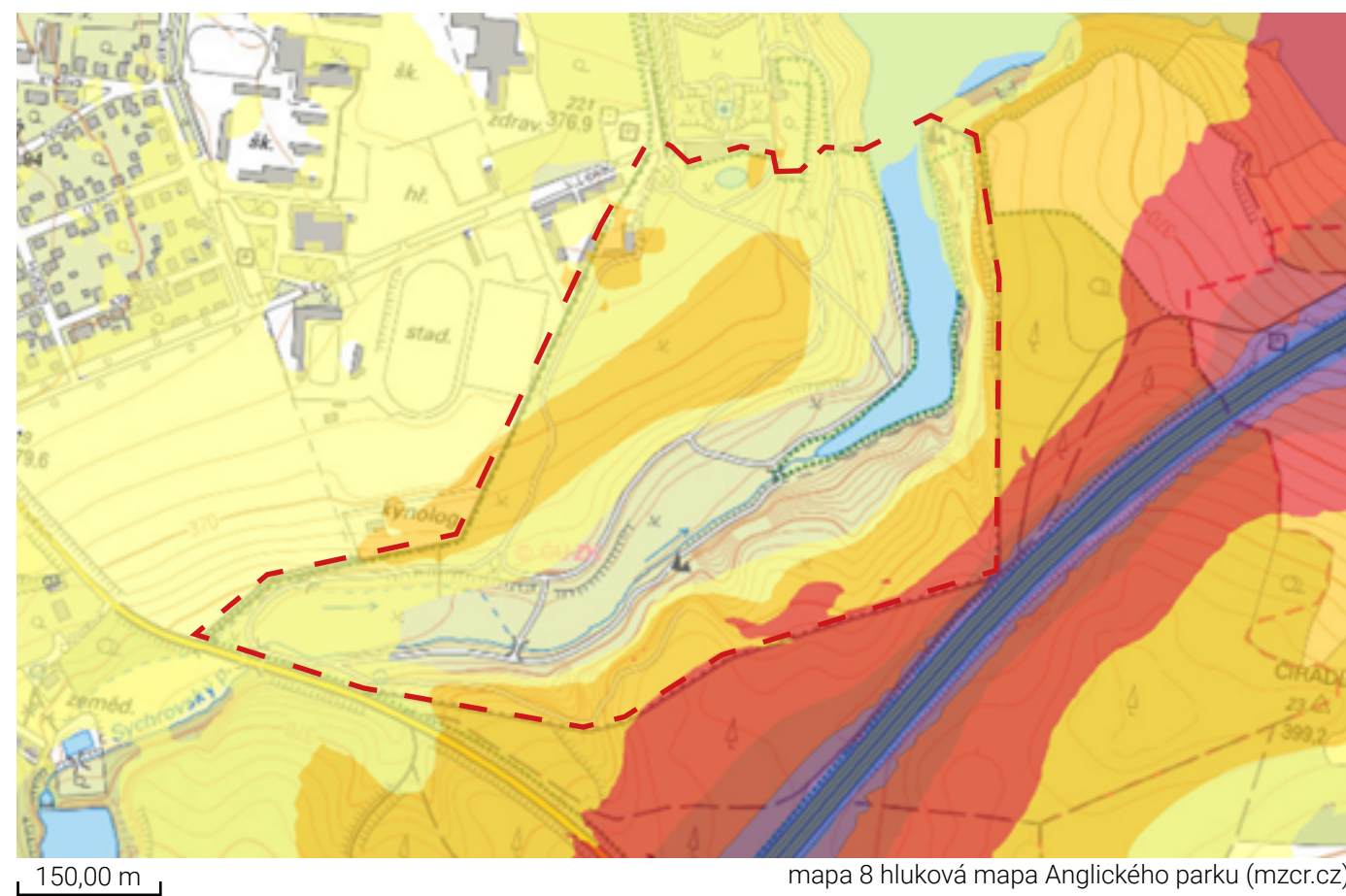
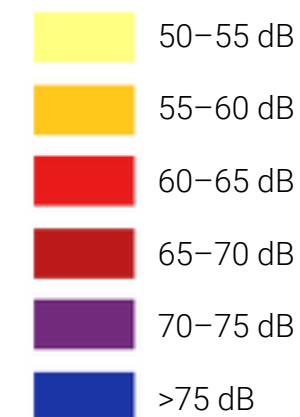
4.6.3 HLUKOVÁ MAPA S HLUKOVÝM UKAZATELEM L_{dvn}

(mapa 8)

Hluk je negativním jevem vzniklým činností obyvatel. Nejčastěji je ve městech pozorován v okolí silnic a staveb. Zabývá se jím například Ministerstvo zdravotnictví České republiky a Státní zdravotní ústav. Zkoumány jsou neblahé účinky na zdravotní stav obyvatelů. Může způsobovat poruchy spánku, rozmrzelost, nemožnost soustředěnosti a další (Ministerstvo zdravotnictví České republiky ©2015)

Hlukový ukazatel L_{dvn} je indikátorem pro celkové obtěžování hlukem ve dne, večer a v noci. Je určen Směrnicí 2002/49/ES a Vyhláškou 523/2006 Sb (All Official European Union Website ©2002). Jak můžeme vidět na následující mapě, kolem jižní strany anglického parku prochází rychlostní silnice R 4, což je nejvýraznější zdroj hluku pro toto území. Ovlivňuje pouze nepatrný úsek, jelikož je přilehlá část tvořena hustým lesem a vyšším terénem. Tyto jevy slouží jako přirozená protihluková bariéra.

hlukový ukazatel L_{dvn}

mapa 8 hluková mapa Anglického parku (mzcr.cz)

4.6.4 KLIMATICKÁ CHARAKTERISTIKA

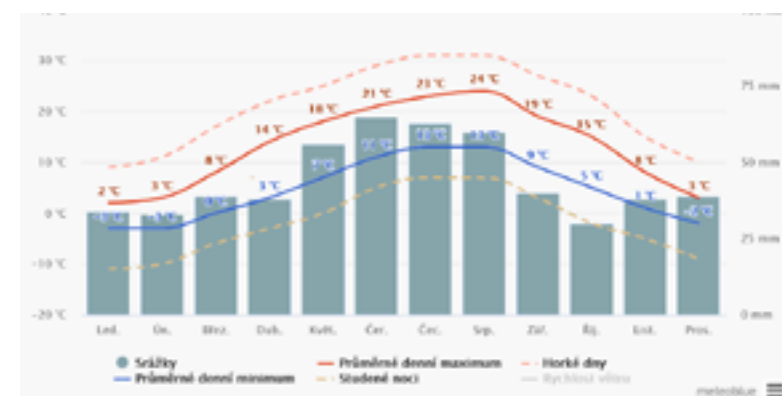
Území se nachází v mírně teplé oblasti. Podle Quittovy klimatické klasifikace největší plocha zastavěné jižní části města spadá do MT11. Dále katastrální území můžeme podle této klasifikace rozdělit na MT10, MT7 a MT5. Na území dobříšského Anglického parku je roční průměrná teplota vzduchu 7 - 8 °C, větry jihozápadní a roční průměrný úhrn srážek 500 - 550 mm (Envipartner ©2010–2022).

MT11 - Jaro je krátké a mírně teplé, léto zas naopak dlouhé, suché a teplé s úhrnem srážek 350-400 mm. Podzim je stejně jako jaro krátký a mírně teplý. Zima krátká s minimálním počtem dní se sněhovou pokrývkou. Úhrn srážek v zimě činí 200 - 250 mm (Envipartner ©2010–2022).

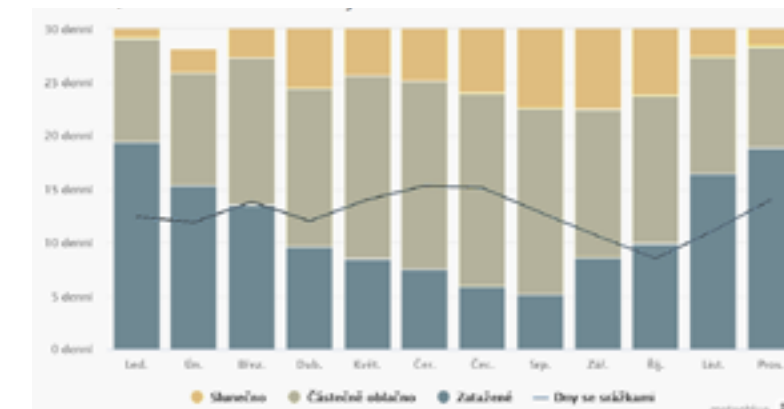
MT10 - Jaro je poměrně krátké a mírně teplé. Léto je jako u MT11 dlouhé, suché a teplé, ale s vyšším úhrnem srážek (400 - 450 mm). Podzim je krátký a mírně teplý. Zima je velmi suchá, mírně teplá a krátká se srážkovým úhrnem 200-250 (Envipartner ©2010–2022).

MT7 - Jaro je krátké a mírně teplé, léto středně dlouhé a mírně suché (srážkový úhrn 400 - 450 mm). Podzim je charakteristicky stejný jako jaro a zima je krátká, mírná a suchá, se srážkovým úhrnem 250 - 300 mm (Envipartner ©2010–2022).

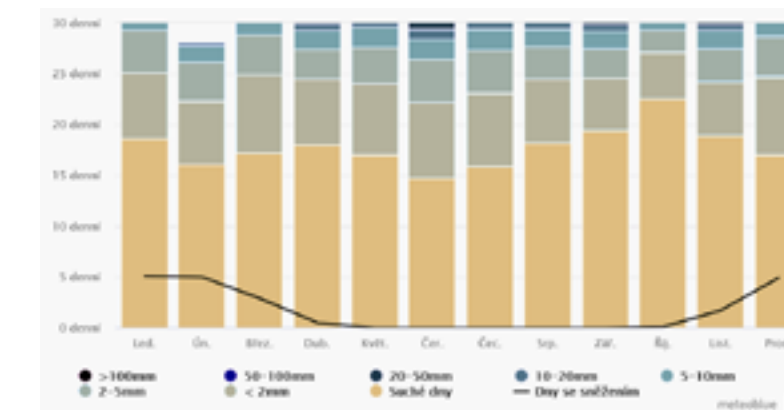
MT5 - Jaro a podzim je mírný až dlouhý. Léto je krátké, mírné až mírně chladné a suché až mírně suché se srážkovým úhrnem 350 - 400 mm. V zimě srážkový úhrn činí 250 - 300 mm a jedná se o zimu mírně chladné a mírně suché (Envipartner ©2010–2022).

graf 1 průměrné teploty a úhrny srážek (Dobříš) (meteoblue.com)

graf 2 oblačné, slunečné a deštivé dny (Dobříš) (meteoblue.com)

graf 3 množství srážek (Dobříš) (meteoblue.com)

Charakteristika klimatických podoblastí	MT11	MT10	MT7	MT5
Počet letních dnů	40 - 50	40 - 50	30 - 40	30 - 40
Počet dnů s průměrnou teplotou 10 °C a více	140 - 160	140 - 160	140 - 160	140 - 160
Počet mrazových dnů	110 - 130	110 - 130	110 - 130	130 - 140
Počet ledových dnů	30 - 40	30 - 40	40 - 50	40 - 50
Průměrná teplota v lednu [°C]	1	1	1	1
Průměrná teplota v červenci [°C]	17 - 18	17 - 18	16 - 17	16 - 17
Průměrná teplota v dubnu [°C]	07.VIII	07.VIII	06.VII	06.VII
Průměrná teplota v říjnu [°C]	07.VIII	07.VIII	07.VIII	06.VII
Průměrný počet dnů se srážkami 1 mm a více	90 - 100	100 - 120	100 - 120	100 - 120
Srážkový úhrn ve vegetačním období [mm]	350 - 400	400 - 450	400 - 450	350 - 450
Srážkový úhrn v zimním období [mm]	200 - 250	200 - 250	250 - 300	250 - 300
Počet dnů se sněhovou pokrývkou	50 - 60	50 - 60	60 - 80	60 - 100
Počet zamračených dnů	120 - 150	120 - 150	120 - 150	120 - 150
Počet jasných dnů	40 - 50	40 - 50	40 - 50	50 - 60

tabulka 1 rozdělení klimatických podoblastí podle Quittovy klimatické klasifikace (edpp.cz)

4.7 VEGETACE

4.7.1 GEOBOTANICKÁ MAPA

(mapa 9)

1. Dubo-habrové háje (*Carpinion betuli*)

diagnostické taxony

„*Acer campestre*, *Asarum europaeum*, *Brachypodium sylvaticum*, *Campanula persicifolia*, *Campanula trachelium*, *Carex digitata*, *Carex pilosa*, *Carpinus betulus*, *Convallaria majalis*, *Corylus avellana*, *Dactylis polygama*, *Daphne mezereum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Festuca heterophylla*, *Fragaria moschata*, *Fragaria vesca*, *Galium intermedium*, *Galium odoratum*, *Galium sylvaticum*, *Hacquetia epipactis*, *Hepatica nobilis*, *Hieracium murorum*, *Hieracium racemosum*, *Hieracium sabaudum*, *Lathyrus niger*, *Lathyrus vernus*, *Maianthemum bifolium*, *Melampyrum nemorosum*, *Melica nutans*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Neottia nidus-avis*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria officinalis* agg., *Quercus petraea* agg., *Sanicula europaea*, *Stellaria holostea*, *Symphytum tuberosum*, *Tanacetum corymbosum*, *Tilia cordata*, *Viola reichenbachiana*, *Viola riviniana*“ (Pladias ©2014–2022).

konstantní taxony

„*Asarum europaeum*, *Campanula trachelium*, *Carex digitata*, *Carex pilosa*, *Carpinus betulus*, *Convallaria majalis*, *Fragaria vesca*, *Galium odoratum*, *Galium sylvaticum*, *Hepatica nobilis*, *Hieracium murorum*, *Lathyrus vernus*, *Maianthemum bifolium*, *Melica nutans*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria officinalis* agg., *Quercus petraea* agg., *Stellaria holostea*, *Tilia cordata*, *Viola reichenbachiana*“ (Pladias ©2014–2022).

4.7.2 POTENCIÁLNÍ PŘIROZENÁ VEGETACE

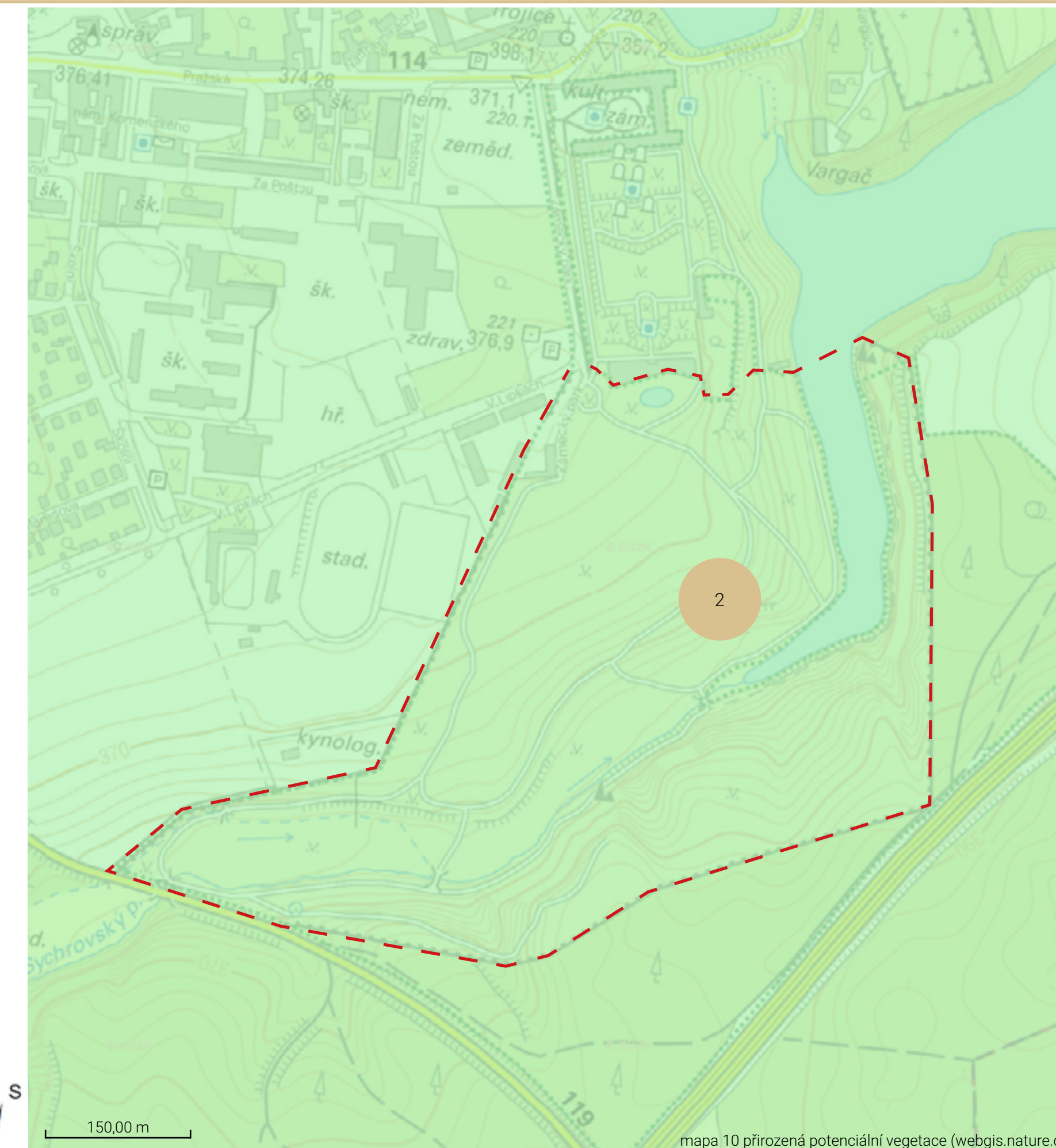
(mapa 10)

2. Černýšovská dubohabřina (*Melampyro nemorosi-Carpinetum*)

Keřové a mechové patro pokrývá malý podíl plochy, převládá stromové a bylinné patro. Spolek Kolowrat na svém oficiálním webu (©2012) Černýšovou dubohabřinu charakterizuje: „Dubohabrové háje s příměsí náročnějších listnáčů a s převahou mezofilních druhů v bylinném patře. Černýšová dubohabřina představuje klimaxovou vegetaci na středně vlhkých, mezofilních až eutrofních půdách hnědozemního typu v nížinách a v pahorkatinném stupni České vysočiny.“

druhové zastoupení

„*Quercus petraea*, *Quercus robur*, *Carpinus betulus*, *Tilia cordata*, *Acer pseudo-platanus*, *Fraxinus excelsior*, *Fagus sylvatica*, *Betula pendula*, *Corylus avellana*, *Crataegus oxyacantha*, *Cornus sanguinea*, *Hepatica nobilis*, *Impatiens parviflora*, *Hepatica nobilis*, *Stellaria holostea*, *Tanacetum corymbosum*, *Galium sylvaticum*, *Festuca ovina*, *Primula veris*, *Fragaria moschata*“ (Knollová, Chytrý 2004).

4.7.3 STÁVAJÍCÍ POROSTY DOBŘÍŠSKÉHO ANGLICKÉHO PARKU

Poslední dendrologický a kvalitativní průzkum dřevin proběhl v dobříšském Anglickém parku v letech 1997 a 1998. Vypracován byl Ing. Janou Stejskalovou a Ing. Evou Vízkovou. Investorem této inventarizace bylo město Dobříš. Probíhal rekognoskací v terénu na konci léta 1997. Současný stav přírodně krajinářského parku se od této inventarizace již na některých místech liší. Proto nemůže být brán jako přesný stav dřevin, ale pouze jako přibližný.

Ing. Jana Stejskalová a Ing. Eva Vízková (1998) ve svém dendrologickém průzkumu charakterizují, že stávající porosty jsou tvořeny převážně lesem, ve kterém dominuje dub letní s lípou srdčitou a smrkem ztepilým. Od severní vstupní části s fontánou, až po jižní okraj louky, převládají spíše introdukované dřeviny, či rozmanité kultivary domácích stromů, které byly vysázeny jako solitéry a dominantní dřeviny kulisových porostů. Jsou jimi například jasan americký, platan, dub červený, líska turecká, jírovec, zerav řasnatý, vejmutovka, jasan ztepilý "Jaspidea" a dub letní. Na západní straně parku převládá zakrslé společenstvo původní teplomilné doubravy. Nalezneme zde dub letní a zimní s podrostem keřového patra, které tvoří svída, meruzalka, brslen, zimolez, řešetlák a ptačí zob. Parkem protéká Sychrovský potok, který vytváří vlhčí místa vhodná pro lipové doubravy, habry, javory, tisy a jilmy. Na některých místech se zde nachází i mladší smrky pichlavé, které jsou v tomto druhovém složení cizí. (Na obr. 62 můžeme vidět vzniklou malou monokulturu smrků uprostřed krajinářského parku.)

Kvalitativní vyhodnocení dendrologického průzkumu přineslo mnoho poznatků. V parku se nachází velké množství dřevin ve špatném stavu. (borovice lesní, smrk ztepilý, jilm vaz) Může za to například hustý zápoj listnatých stromů, který způsobuje řídnutí, vyvětlování a prosychání korun. Kosterní dřeviny, duby letní, jsou napadány dřevokaznými houbami, kterými jsou ohňovec statný, sírovec žlutooranžový a pštěň dobový. Jejich růst stagnuje a odumírají. V dobrém zdravotním stavu jsou lípy srdčité, které jsou perspektivní ve zformování nové kostry anglického parku (Stejskalová, Vízková 1998).

V práci se dále Ing. Jana Stejskalová a Ing. Eva Vízková zmiňují o necitlivém označení některých stromů jmenovkami přitlučenými do kmenů. U některých dřevin došlo dokonce k chybnému pojmenování, a tak doporučovaly bez náhrady v roce 1998 jmenovky odstranit. K tomu ale nejspíše u všech druhů nedošlo a pozůstatky těchto cedulek můžeme najít dodnes. (obr. 63)

listnaté dřeviny nacházející se v Anglickém parku:

Acer platanoides, *Acer pseudoplatanus*, *Aesculus x carnea*, *Aesculus hippocastanum*, *Alnus glutinosa*, *Carpinus betulus*, *Corylus colurna*, *Fagus sylvatica*, *Fagus sylvatica* "Dawyck", *Fraxinus americana*, *Fraxinus excelsior*, *Fraxinus excelsior* "Jaspida", *Magnolia acuminata*, *Platanus acerifolia*, *Populus x canadensis*, *Pyrus communis*, *Quercus petraea*, *Quercus robur*, *Quercus robur* "Fastigiata", *Robinia pseudoacacia*, *Sorbus aucuparia*, *Salix caprea*, *Salix alba*, *Tilia cordata*, *Tilia platyphylloides*, *Tilia europaea*, *Ulmus laevis* (Stejskalová, Vízková 1998).

jehličnaté dřeviny nacházející se v Anglickém parku:

Abies concolor, *Larix decidua*, *Picea abies*, *Picea pungens*, *Pinus nigra*, *Pinus strobus*, *Pinus sylvestris*, *Pseudotsuga menziesii*, *Thuja occidentalis*, *Thuja plicata* "Zebrina", *Tsuga canadensis*, *Juniperus communis* (Stejskalová, Vízková 1998).

obr. 62 detail smrkové monokultury (Stejskalová, Vízková 1998)

obr. 63 stará jmenovka na dřevině (fotografie autora práce)

4.7.4 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O NELESNÍCH POZEMCÍCH DOBŘÍŠSKÉHO ANGLICKÉHO PARKU

Nelesní pozemky dobříšského Anglického parku se dělí na 5 částí: (mapa 11)

1. lipová alej

(viz. mapa 11)

Nachází se u příjezdové cesty do Anglického parku.

2. silně kulturní ovsíkové louky

(viz. mapa 11)

Vyskytují se zde dominantní traviny a vzrostlé solitéry lip, buku, vrb a dubu.

3. Podmáčená louka v nivě Sychrovského potoka

(viz. mapa 11)

Podmáčená pcháčková louka v nivě Sychrovského potoka s vegetací svazu *Calthion palustris*.

4. Xerothermní bezleší

(viz. mapa 11)

5. Reliktní trávník v SV části

(viz. mapa 11)

Jedná se o acidofilní trávník svazu *Koelerio-Phleion* a svazu *Molinion caeruleae* (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky ©2014)

mapa 11 ortofoto - nelesní pozemky Anglického parku (geology.cz)

obr. 64
Aegopodium podagraria
(botany.cz)

obr. 65
Achillea millefolium
(kytkyjidlu.cz)

obr. č. 66
Alchemilla vulgaris
(inspirita.cz)

obr. č. 67
Alopecurus pratensis
(biolib.cz)

obr. č. 68
Anemone nemorosa
(pixnio.com)

obr. č. 69
Anthriscus sylvestris
(pixabay.com)

obr. č. 70
Capsella bursa-pastoris
(pxhere.com)

obr. 71
Cerastium arvense
(commons.wikimedia.org)

obr. 72
Corydalis cava
(pixabay.com)

obr. 73
Dactylis glomerata
(pixabay.com)

obr. 74
Ficaria verna
(commons.wikimedia.org)

obr. 75
Galium aparine
(commons.wikimedia.org)

obr. 76
Geranium robertianum
(pixabay.com)

obr. 77
Glechoma hederacea
(commons.wikimedia.org)

obr. 78
Chelidonium majus
(commons.wikimedia.org)

obr. 79
Lamium maculatum
(commons.wikimedia.org)

obr. 80
Luzula campestris
(commons.wikimedia.org)

obr. 81
Oxalis acetosella
(commons.wikimedia.org)

obr. 82
Potentilla anserina
(commons.wikimedia.org)

obr. 83
Pulmonaria officinalis
(commons.wikimedia.org)

obr. 84
Ranunculus repens
(commons.wikimedia.org)

obr. 85
Rumex acetosa
(pixabay.com)

obr. 86
Securigera varia
(commons.wikimedia.org)

obr. 87
Stellaria holostea
(pixabay.com)

obr. 88
Taraxacum officinale
(commons.wikimedia.org)

obr. 89
Trifolium pratense
(commons.wikimedia.org)

obr. 90
Trifolium repens
(flickr.com)

obr. 91
Veronica chamaedrys
(commons.wikimedia.org)

4.8 HYDROLOGIE

Na území města Dobříš se nachází velký počet rybníků. Jedná se o rybníky Papež, Koryto, Huťský rybník se zátokou a Chotobuř. Také se zde nachází několik vodních nádrží v okolí osady Trnová či v oboře Aglaia. Anglický park nejvíce ovlivňuje zmíněný Huťský rybník, jeho zátoka a Sychrovský potok. Tento potok pomyslně rozděluje řešené území na dvě části, severní a jižní svažitou (Envipartner ©2010–2022). (mapa 12)

Nejvýznamější vodní toky na území města Dobříš:

„Sychrovský potok pramení severozápadně od obce Buková u Příbramě, v nadmořské výšce 522 m n. m., ústí zleva do říčky Kocáby pod Starou Hutí. Plocha povodí: 109,5 km²; délka toku: 19 km; průměrný průtok u ústí: 0,25 m³/s. Jedná se o vodohospodářsky významný tok, pstruhová voda, který je napojen na soustavu rybníků“ (Envipartner ©2010–2022).

„Trnovský potok pramení 3,3 km západně od Dobříše ve výšce 490 m n. m. Ústí zleva do Sychrovského potoka v Dobříši ve výšce 351 m n. m. Plocha povodí je 31,4 km², délka toku 7,2 km a průměrný průtok u ústí 0,09 m³/sec“ (Envipartner ©2010–2022).

„Lipižský potok pramení zhruba 5,5 km severozápadně od centra Dobříše ve výšce 523 m n. m. Ústí zleva do Trnovského potoka v Dobříši ve výšce 370 m n. m. Celková délka vodního toku činí 4,5 km“ (Envipartner ©2010–2022).

legenda k mapě 12

1. Huťský (Velký) rybník
2. uměle vytvořená zátoka Huťského rybníka
3. Sychrovský potok (také zvaný Chotobuřský)
4. bývalý náhon, který již není využíván
5. Chotobuř

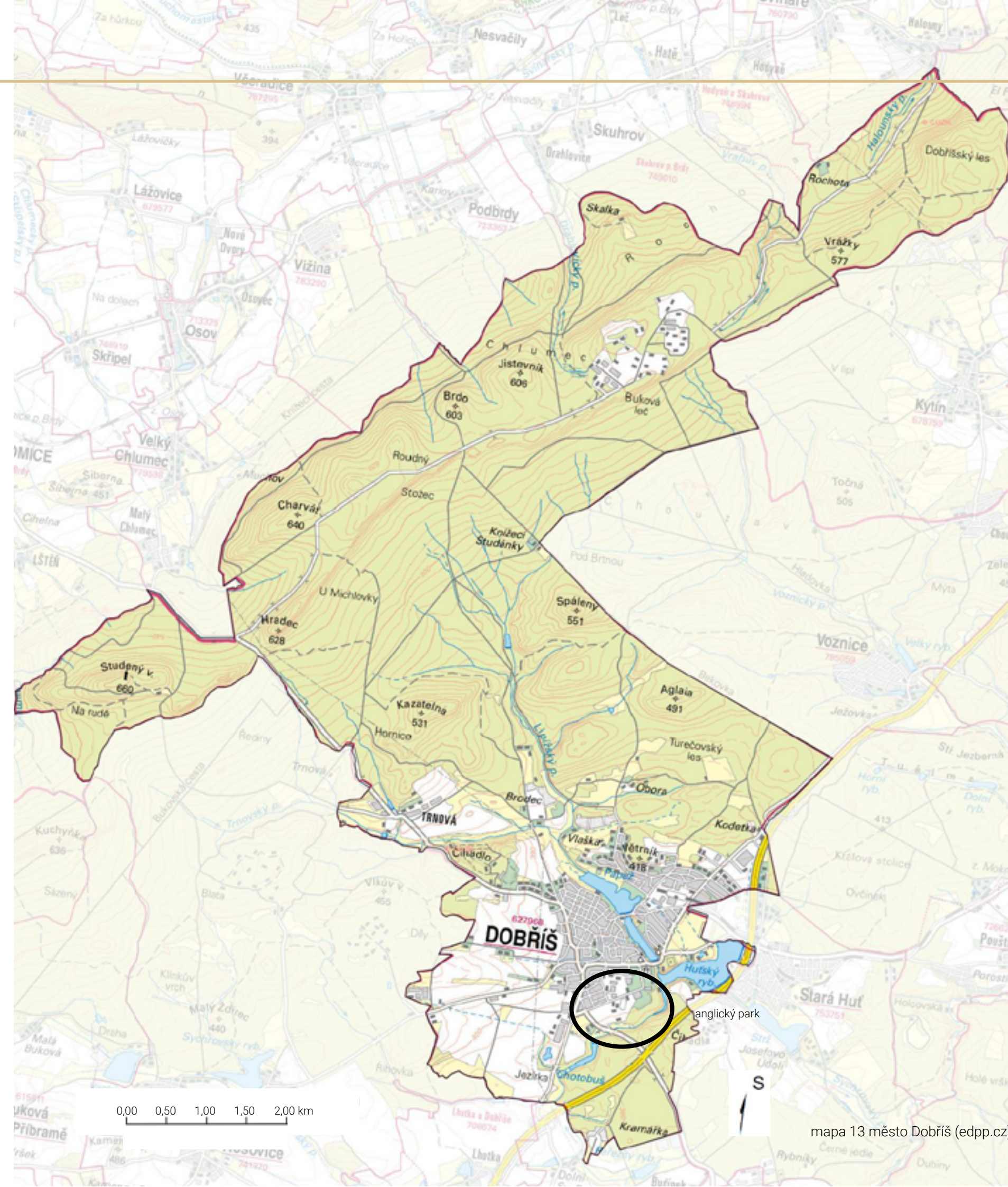

4.9 STÁVAJÍCÍ STAV

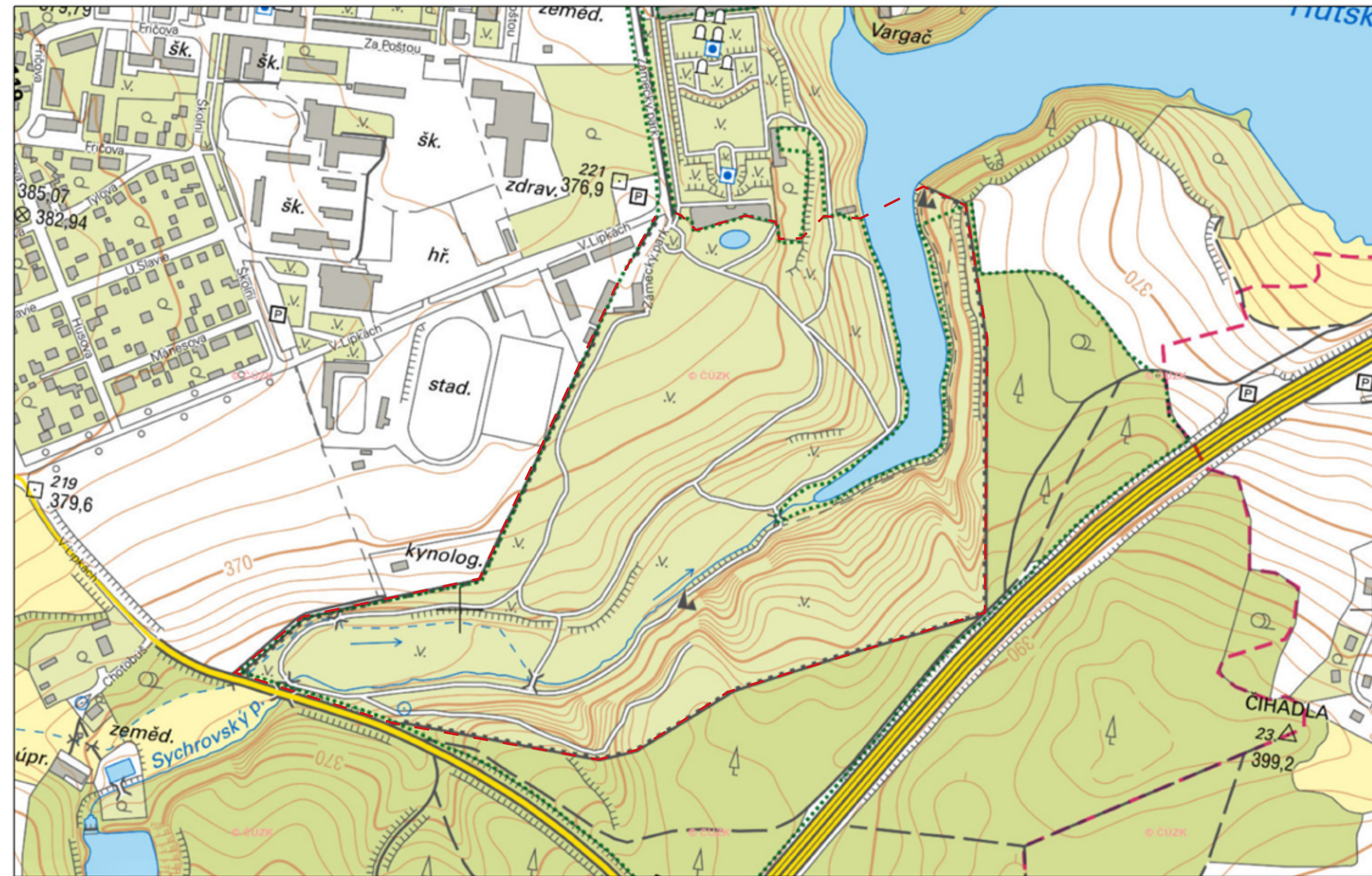
Anglický dobříšský park se pyšní nádhernými romantickými místy a malebnými scenériemi. Můžeme ho rozdělit na tři úseky. Prvním úsekem je hlavní severní část se vstupem. Po příchodu do parku pozorovatele jako první zaujme budova bývalého zámeckého divadla, obrovská *Thuja plicata*, monumentální skleník a historická Tritónova fontána. Dochází zde ke střetu čtyř jednoduchých materiálů. Dřevo, kov, kamene a skla. Z kovu jsou vybudovány monumentální voliéry, které momentálně slouží jako minizoo pro zvířata ze záchranné stanice Harrachov. Dřevo zde reprezentují staré stromy se zajímavými texturami kmenů. Kamenná je nádherná socha Apollóna, jejímž autorem je Ignác František Platzer. To vše se odráží v přední skleněné ploše zámeckého skleníku, který lemuje severní stranu. Prostor zde působí otevřeným a rozvolněným dojmem. Je možné dohlédnout přes celou louku k lesu. Cesta u vstupu je asfaltová, ostatní jsou mlatové. Do druhého úseku můžeme počítat les, který ukrývá historické mosty, vodárnu, ke které bohužel není umožněn přístup veřejnosti a louku rozdělenou do tří částí, které jsou vizuálně odděleny soliterními dřevinami a sítí cest. Protéká zde podél louky ze západní strany Sychrovský (Chotobušský) potok, který se poté v parku vlévá do Huťského rybníka. Více na jižní stranu se nachází třetí úsek, který je také zalesněný. Terén je svažité a hůře přístupný. Ve skalách jsou uměle vytvořené jeskyně, ke kterým je obtížné se dostat. Po výstupu na nejvyšší úroveň parku se pozorovatel dostane k Čertovu mostu a naskytne se zde jedinečný výhled po okolní krajině.

Na konci roku 2015 byl zahájen projekt revitalizace zámecké oranžerie a Francouzského parku, který je již skoro u konce. Předmětem projektu bylo vybudovat v západní části a ve skleníku multifunkční zámeckou expozici a výstavní plochu, ve východní části restaurátorský ateliér, sociální zařízení a depozity. Při obnově areálu francouzského parku došlo k opravě čtyř opěrných zdí, doplnění dvou schodišť, restaurování drobné architektury, ke komplexní obnově technické infrastruktury, byla zavedena automatická závlaha, upravily se linie cestní sítě a došlo k vizuálnímu zvětšení letničkových ornamentálních záhonů. Tento projekt v průběhu esteticky negativně ovlivňoval část anglického parku. Při revitalizaci a částečně i po jejím dokončení jsme zde mohli nalézt škody napáchané těžkou technikou a zbytky stavebních materiálů, které byli použity při opravě skleníku (město Dobříš: oficiální webové stránky ©2013).

4.9.1 ZÁKLADNÍ MAPA ANGLICKÉHO PARKU

mapa 15 výřez Anglického parku Dobříš (geology.cz)

4.9.2 ORTOFOTO ANGLICKÉHO PARKU

mapa 16 výřez Anglického parku Dobříš, ortofoto (geology.cz)

4.9.3 FOTODOKUMENTACE

obr. 92 pohled při příchodu do Anglického parku

obr. 93 Tritónova fontána se skleníkem

obr. 94 louka v jihovýchodní části Anglického parku

obr. 101 lesní část s cestou

obr. 102 pohled z vyhlídky

obr. 103 vyhlídka v jižní části parku

obr. 95 voliéry uskleníku

obr. 96 přední část Anglického parku

obr. 97 střední louka

obr. 104 lesní část s cestou

obr. 105 pohled na hrad Vargač od zátoky

obr. 106 pohled na Chotobušský potok

obr. 98 pohled na první louku od vstupní části

obr. 99 pohled na první louku

obr. 100 první most

obr. 107 nejižnější část Anglického parku (konec území)

obr. 108 cesta v nejižnější části anglického parku vedoucí k Čertovu mostu

obr. 109 Čertův most

4.10. HODNOCENÍ KRAJINNÉHO RÁZU MĚSTA DOBŘÍŠ S ANGLICKÝM PARKEM

TABULKA IDENTIFIKACE A KLASIFIKACE ZNAKŮ KRAJINNÉHO RÁZU		Klasifikace identifikovaných znaků		
A MÍRY VLIVU NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU NA TYTO ZNAKY		Dle pozitivních či negativních projevů	Dle významu v KR	Dle cennosti
KRAJINNÝ PROSTOR ANGLICKÝ PARK DOBŘÍŠ		Pozitivní + Neutrální 0 Negativní -	Zásadní III. Spoluurčující II. Doplňující I.	Jedinečný III. Význačný II. Běžný I.
Znaky dle § 12	Konkrétní identifikované znaky a hodnoty			
PŘÍRODNÍ	lesní porosty	+	III.	III.
	lužní louky	+	II.	II.
	členitá morfologie kopců a údolí	+	III.	III.
	ekologická diverzita na území	+	III.	II.
	výskyt přírodně významné lokality	+	II.	II.
	Sychrovský potok	+	III.	II.
	spojitost krajiny a obce	+	II.	I.
	výskyt chráněných druhů živočichů a rostlin	+	III.	III.
	studánky (2)	+	II.	II.
	zámek s francouzským parkem	+	III.	III.
KULTURNÍ A HISTORICKÁ	dochované památky v anglickém parku (Čertův most, bývalý náhon,..)	+	III.	III.
	kostel Nejsvětější Trojice	+	III.	III.
	harmonická kulturní krajina	+	III.	III.
	hrad Vargač	+	III.	III.
VIZUÁLNÍ	budova bývalého zámeckého divadla	+	II.	II.
	turistika	+	I.	I.
	dálnice, silnice	-	I.	I.
	působení místa	+	III.	III.
	výhled z dominantního kopce do krajiny	+	I.	I.
harmonický vztah krajiny a obce	+	II.	II.	

tabulka 2 hodnocení krajinného rázu

4.11 OBČANSKÁ VYBAVENOST

Anglický dobříšský park se nachází na okraji města ve velice klidné části a je zdarma přístupný široké veřejnosti. Vstup je povolen i s domácími mazlíčky. Je upravena otevírací doba, která závisí na ročním období. Od dubna do října je park přístupný v časovém rozmezí 7:00 - 21:00 a od listopadu do března je tato doba zkrácena od 8:00 - 16:00. V parku platí některá omezení. Jedná se o zákaz požívání alkoholu, nemělo by se zde jezdit na jízdních kolech a nesmí se trhat žádné rostliny. Nachází se zde vzácnější či chráněné druhy, a proto by měl návštěvník tyto pravidla respektovat.

Park je navštěvován převážně občany Dobříše a blízkého okolí. Je zde spousta zajímavých míst pro milovníky přírody k relaxaci, volnočasového běhu, procházce s rodinou, či přáteli. Přední část je lépe vybavena. Nachází se zde více laviček, odpadkových košů, informačních tabulí apod. V zadní části parku již tyto mobiliáře nenajdeme. Přední část je také lépe bezbariérově přístupná. Park postupně přechází do velice svažitého terénu se starými kamennými schody a je hůře dostupný například pro kočárky.

V parku můžeme najít klasické jednoduché lavičky a nově byly přidány dřevěné odpadkové koše. (obr. 110 a obr. 111) Lavičky jsou momentálně v dost špatném stavu, některé jsou dokonce zcela nepoužitelné. (obr. 113 a obr. 114) Zajímavým přidaným mobiliářovým prvkem je opracovaný kmen širokého stromu, který je horizontálně položen podél hlavní cesty a vyřezán do tvaru lavice. (obr. 112)

obr. 110 odpadkové koše

obr. 111 lavičky

obr. 112 posezení z kmene stromu

obr. 113 špatný stav mobiliářů

obr. 114 špatný stav mobiliářů

4.11.1 POCITOVÉ MAPY OBČANŮ MĚSTA DOBRŠÍŠ

Pocitové mapy umožňují obyvatelům zapojeného území vyjádřit své názory a pocity na určité problematiky týkající se veřejného prostranství. Výsledky se mohou využít například pro následné vytváření koncepcí revitalizací veřejných ploch. Výstupem tohoto mapování je vždy mapa, která zobrazuje body vysokého a nízkého souhlasu na danou otázku. (Nold 2004).

Tyto mapy vznikly v rámci akce Fórum Zdravého města, která se uskutečnila v zimě roku 2018. Za data zodpovídá katedra rozvojových a environmentálních studií, Přírodovědecké fakulty, Univerzity Palackého v Olomouci. Přítomní občané měli možnost pomocí barevných špendlíků označit na podkladové mapě Dobříše v měřítku 1:10 000 své pocity vztahující se k určitému místu na základě položených otázek. Po skončení akce probíhal sběr dat i online. Celkem se do hlasování zapojilo přibližně 200 občanů (Krůtová 2018).

1. Kde jste na město hrdí? - Z pocitové mapy vyplývá, že jsou občané nejvíce hrdí na zámecký areál, který přiléhá k anglickému parku.

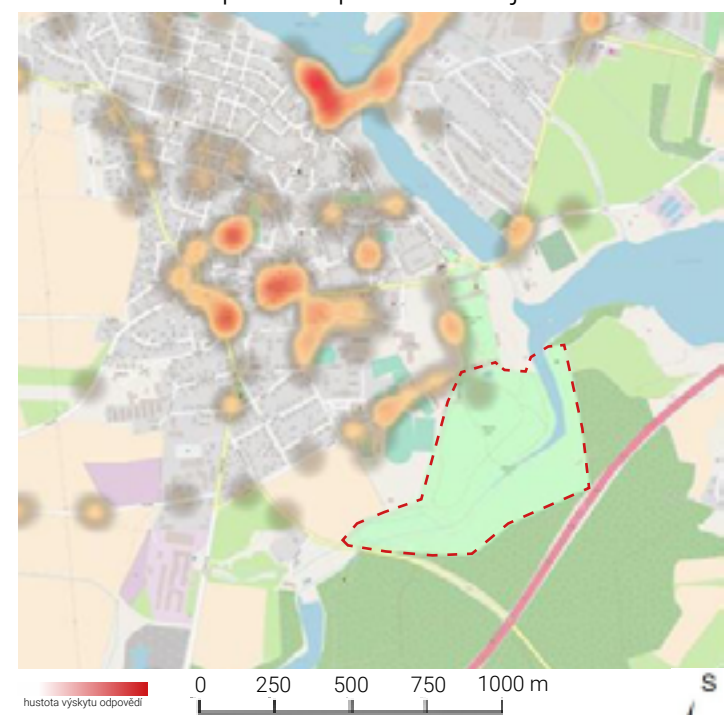
2. Kde se necítíte ve městě bezpečně? - V bezpečí se občané necítí především u Husova paku, který je značně neudržovaný a slouží spíše k přespávání bezdomovců než k trávení volného času obyvatel.

3. Kde vnímáte potřebu posílení veřejného osvětlení? - Nejvíce by osvětlení potřebovalo posílit v okolí rybníka Papež.

4. Kde trávíte nejraději ve městě svůj volný čas? - Svůj volný čas obyvatelé nejraději tráví podle pocitové mapy v anglickém parku a jeho přilehlém okolí. (tenisové kurty, zimní stadion)

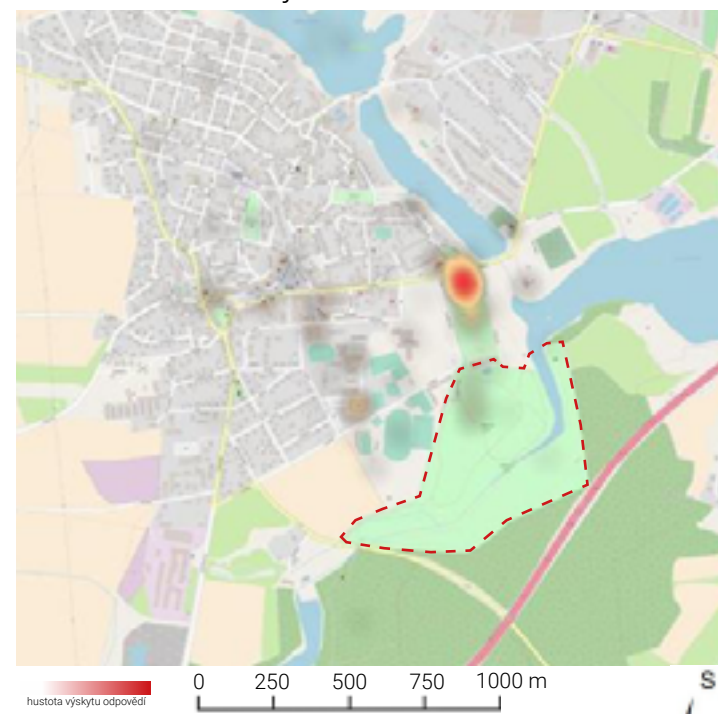
5. Kde vnímáte pocit neudržovanosti/nečistoty ve městě? - Tento pocit obyvatelé mají u již výše zmíněného Husova parku a také u skateparku, který se nachází nedaleko anglického parku (Krůtová 2018).

3. Kde vnímáte potřebu posílení veřejného osvětlení?

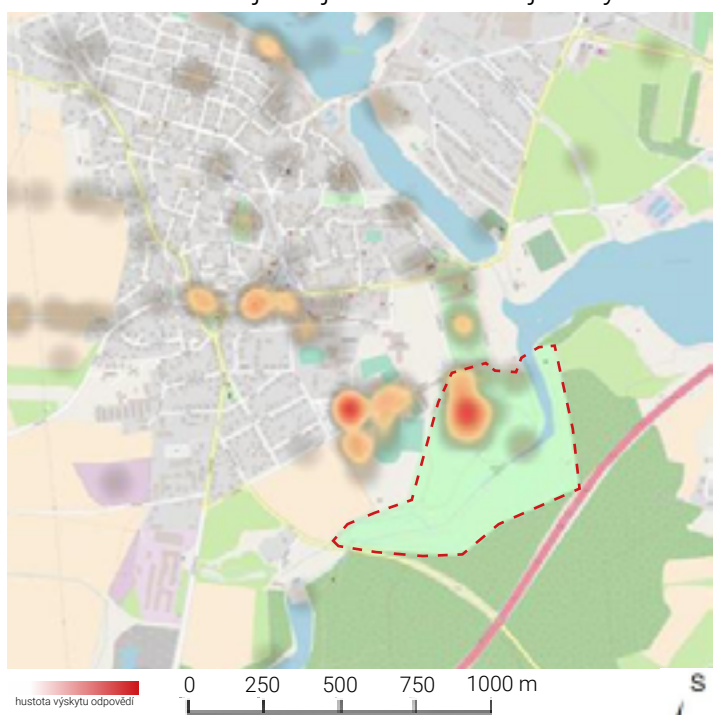
mapa 19 pocitová mapa (pocitovamapa.nszm.cz)

1. Kde jste na město hrdí?

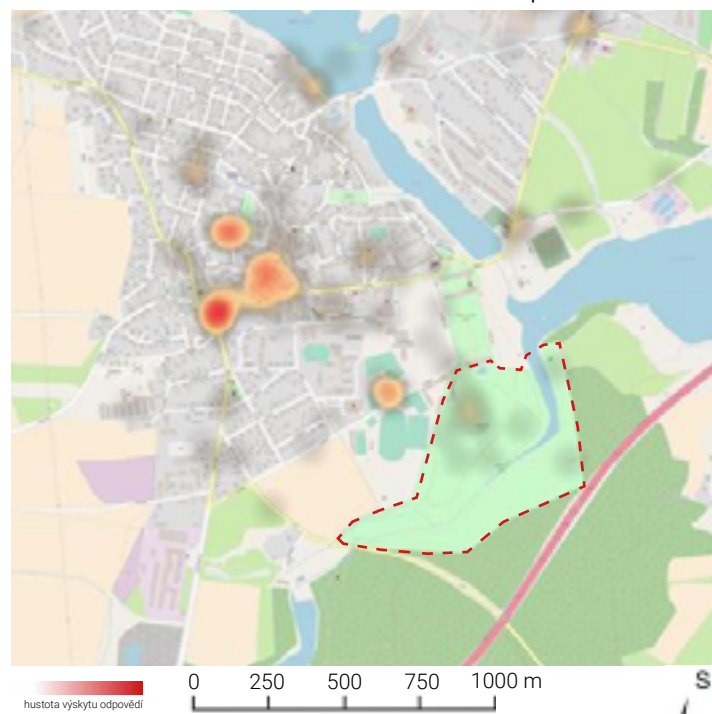
mapa 17 pocitová mapa (pocitovamapa.nszm.cz)

4. Kde trávíte nejraději ve městě svůj volný čas?

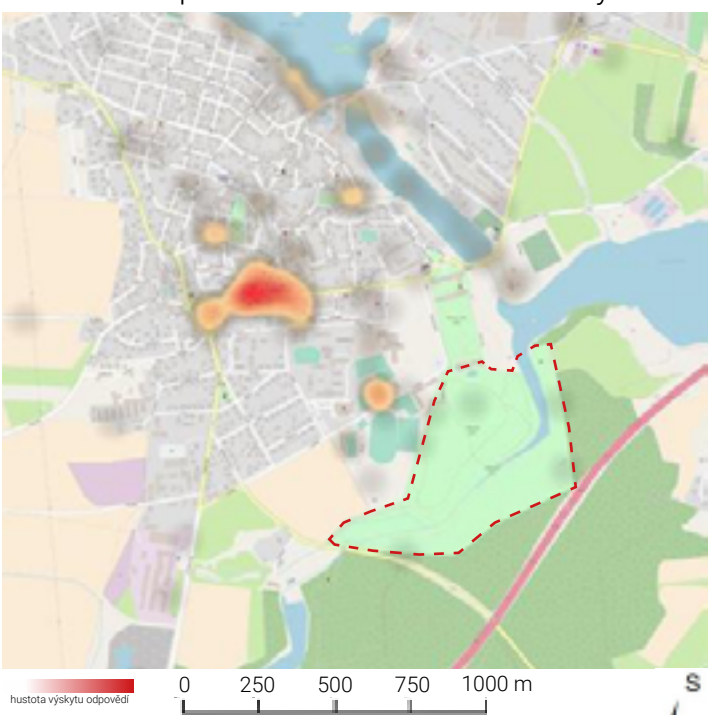
mapa č. 20 pocitová mapa (pocitovamapa.nszm.cz)

2. Kde se necítíte ve městě bezpečně?

mapa 18 pocitová mapa (pocitovamapa.nszm.cz)

5. Kde vnímáte pocit neudržovanosti/nečistoty ve městě?

mapa 21 pocitová mapa (pocitovamapa.nszm.cz)

4.12 SWOT ANALÝZA

S silné stránky +

- + poloha parku
- + klid
- + vyhlídky (obr. 117)
- + památky - Tritónova fontána, budova bývalého zámeckého divadla (obr. 115)
- + rozmanitost druhů rostlin

W slabé stránky -

- poničené lavičky vandalismem (obr. 118 a obr. 120)
- žádná údržba mobiliářů
- nedostatečný počet odpadkových košů
- někteří občané nedodržují zákaz vnášení alkoholu (odpadky po zemi)
- velké množství neodkizených spadných dřevin (obr. 119)
- v nejjihnější části parku je slyšet hluk z přilehlé rychlostní silnice
- na některých místech nepřístupný terén (např. k uměle vytvořené jeskyni)

O příležitosti +

- + volné prostory na umístění nových mobiliářů a tím zajistit více odpočinkových míst
- + krásná příroda (obr. 116)

T hrozby -

- vandalismus

obr. 115

obr. 116

obr. 117

obr. 118

obr. 119

obr. 120

150,00 m

mapa 22 ortofoto Anglického parku (geology.cz)

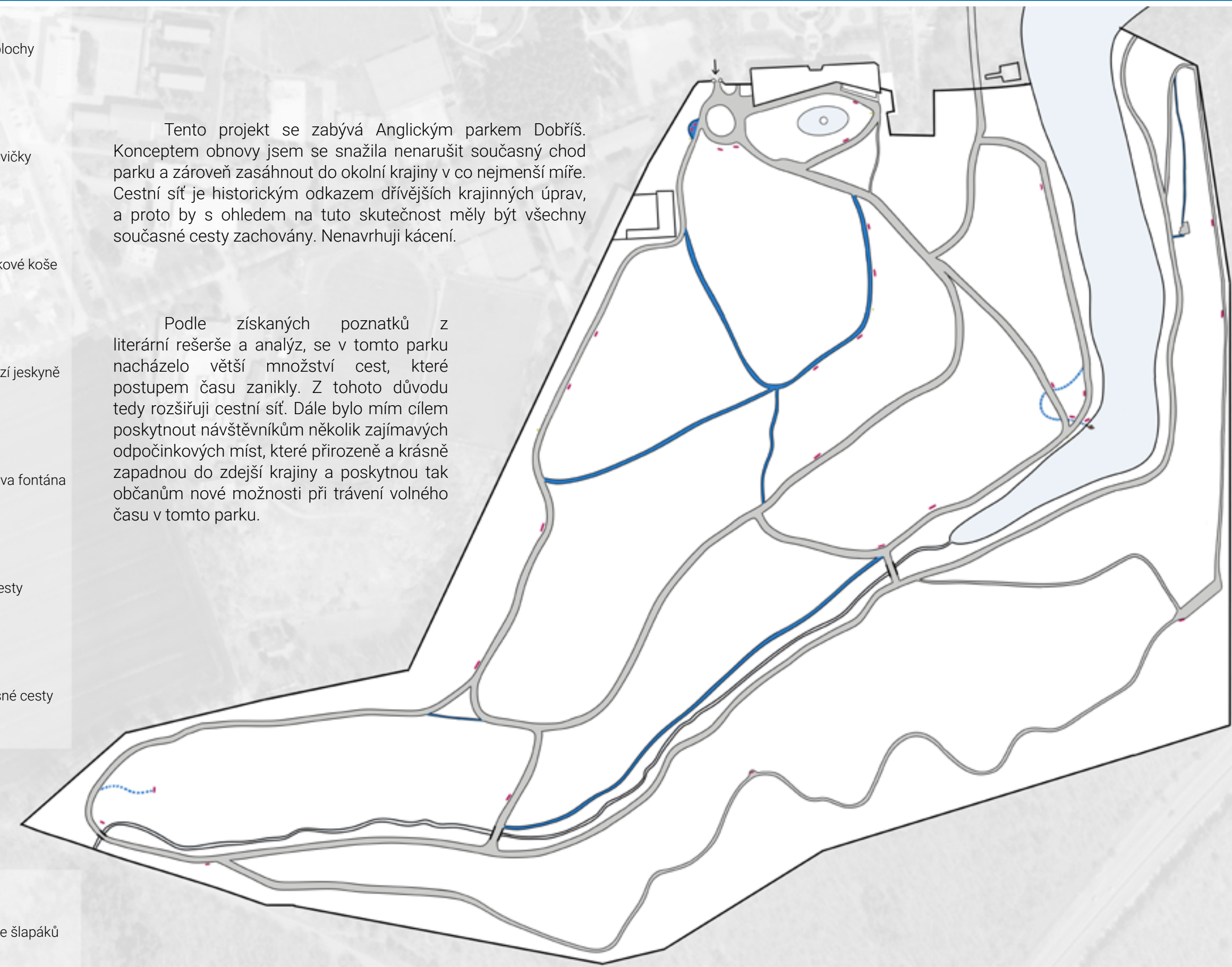
5 VLASTNÍ PROJEKT

5.1 KONCEPT

- vodní plochy
- nové lavičky
- odpadkové koše
- průchozí jeskyně
- Tritónova fontána
- nové cesty
- současné cesty
- cesty ze šlapáků

Tento projekt se zabývá Anglickým parkem Dobříš. Konceptem obnovy jsem se snažila nenarušit současný chod parku a zároveň zasáhnout do okolní krajiny v co nejmenší míře. Cestní síť je historickým odkazem dřívějších krajinných úprav, a proto by s ohledem na tuto skutečnost měly být všechny současné cesty zachovány. Nenavrhují kácení.

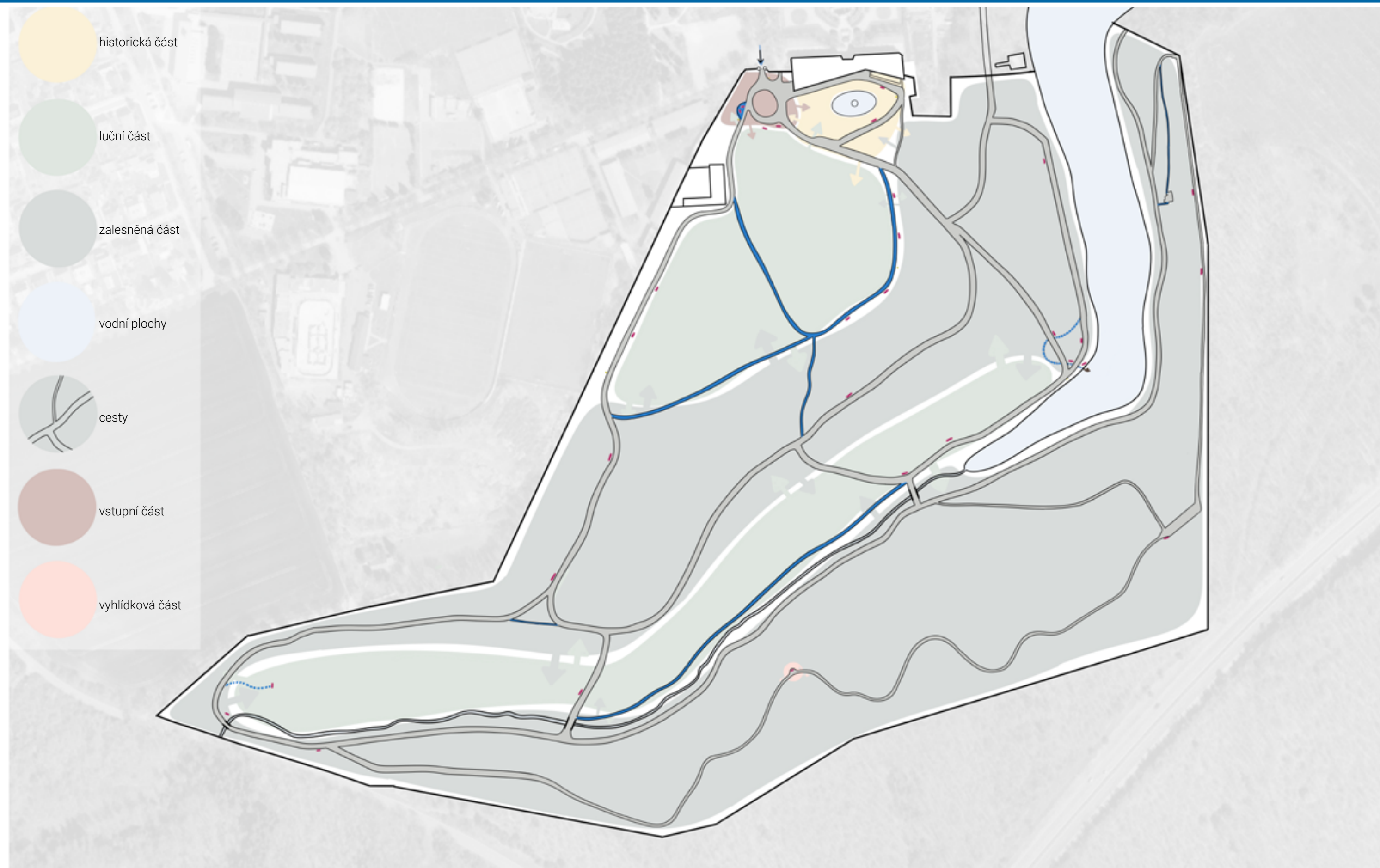
Podle získaných poznatků z literární rešerše a analýz, se v tomto parku nacházelo větší množství cest, které postupem času zanikly. Z tohoto důvodu tedy rozšiřuji cestní síť. Dále bylo mým cílem poskytnout návštěvníkům několik zajímavých odpočinkových míst, které přirozeně a krásně zapadnou do zdejší krajiny a poskytnou tak občanům nové možnosti při trávení volného času v tomto parku.

obr. 122 koncept (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

5.2 FUNKČNÍ VZTAHY

obr. 123 funkční vztahy (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

5.3 MOOD BOARD

obr. 124
materiál beton imitující dřevo
(dopner.cz)

obr. 125
jednoduché tvary
(skonab.cz)

obr. 126
traviny
(commons.wikimedia.org)

obr. 127
materiál beton imitující dřevo
(parkove-lavicky.cz)

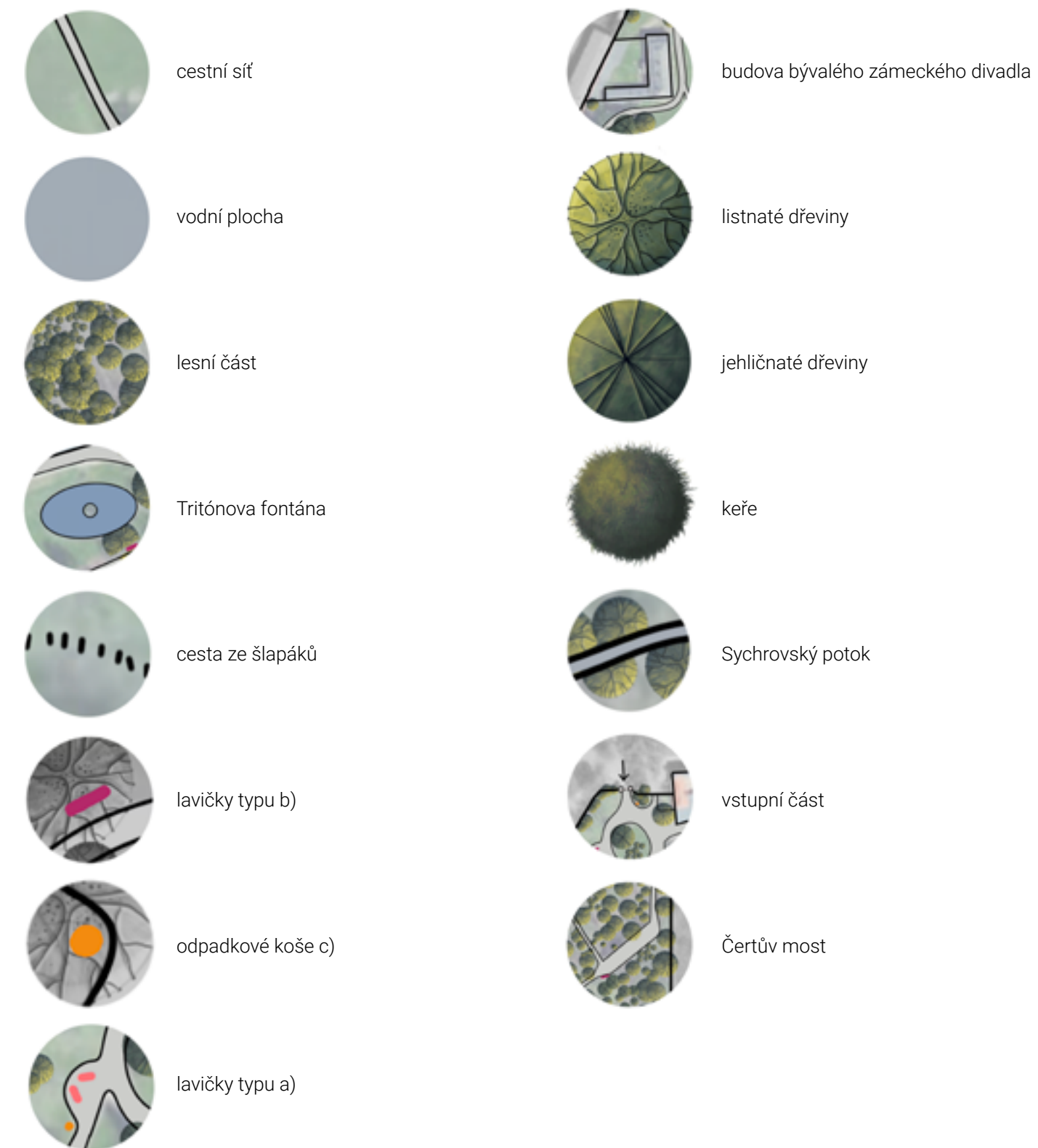

5.4 BAREVNÁ STUDIE CELKU

obr. 128 barevná studie (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

LEGENDA BAREVNÉ STUDIE CELKU

Cílem tohoto návrhu je především usnadnit návštěvníkům přístup na určitá místa a zpříjemnit jim pobyt v přírodě díky novým odpočinkovým místům, kterých je zde nedostatek. Na základě pozorování nejfrekventovanějšího pohybu návštěvníků v parku, jsem přidala několik cest, které více propojí zajímavá místa a usnadní celkový přístup. Nebude docházet k sešlapávání travního porostu, což kladně ovlivní estetiku krajiny. Na pozemku se také momentálně nachází velké množství poničených mobiliářů, které negativně esteticky ovlivňují vzhled a některé již ani neplní svou funkci. Proto navrhuji 2 typy laviček a odpadkové koše, které do této přírody krásně zapadnou a současně zminimalizují náklady na jejich údržbu. Hlavním materiálem je beton imitující dřevo. Jeho velkou výhodou je právě snadná údržba, krásný dřevěný vzhled, dlouhá životnost, mrazuvzdornost a díky svojí váze je nemožné mobiliáře odcizit.

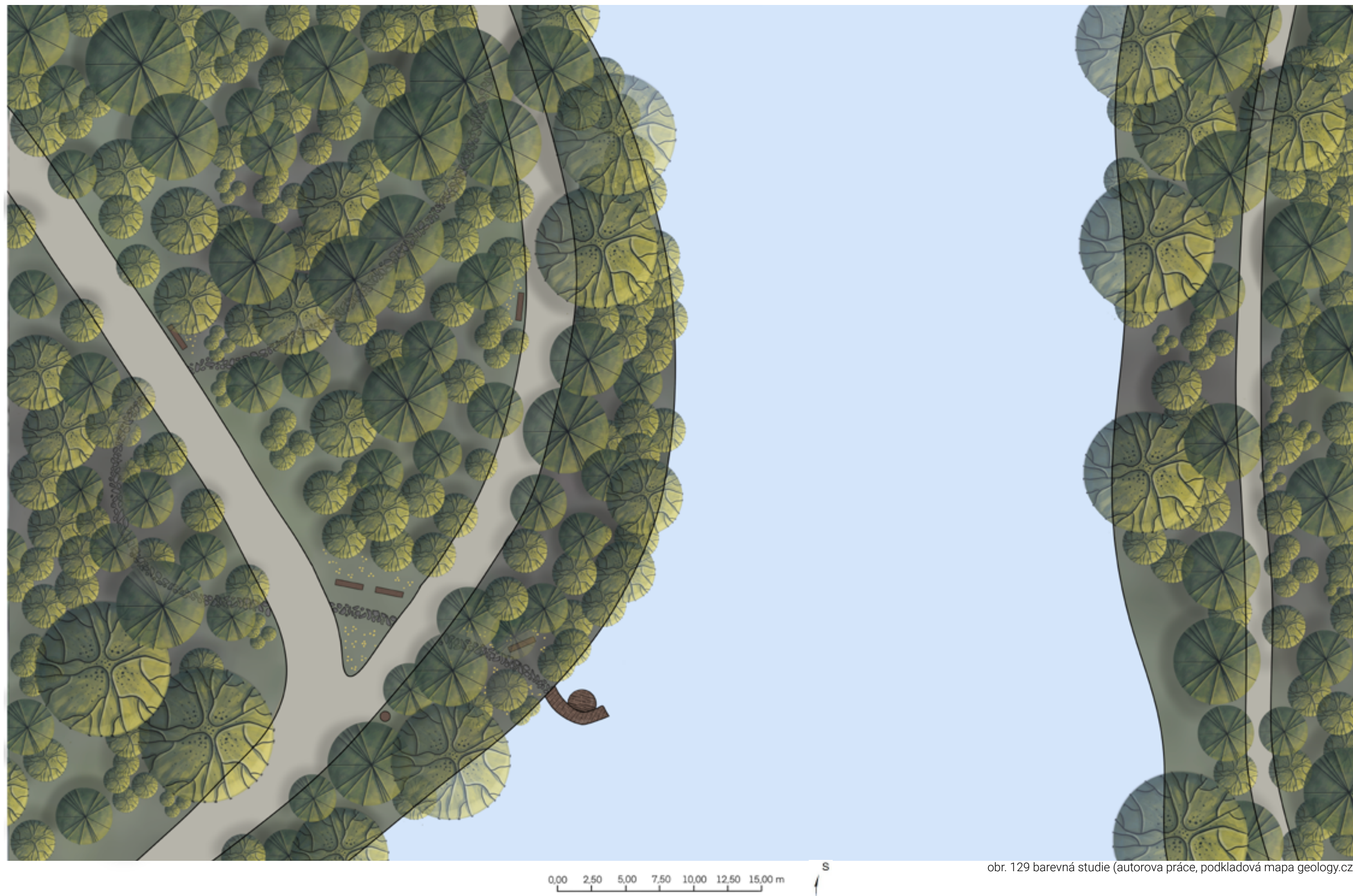
Nově navržené stromy v přední severní části parku respektují současné složení dřevin na pozemku. Nedochozí k výsadbě zcela odlišného druhu, který by do navazující krajiny nepatřil. Nově vysazenými dřevinami například budou *Quercus rubur* či *Aesculus hippocastanum*.

Hlavní odpočinkové místo je situováno k zátocce Hušského rybníka. Okolní stromy zde vytváří příjemný stín a je odtud malebný výhled na hrad Vargač.

Ve východní části parku se nachází zajímavá uměle vytvořená jeskyně z 18. století. Terén je zde velice svažité, skoro zcela znemožňuje přístup a z tohoto důvodu o této památce většina návštěvníků ani neví. Proto jsem do návrhu přidala kamenné schodiště, které umožní snazší výstup k jeskyni.

5.5 BAREVNÁ STUDIE VÝŘEZU 1

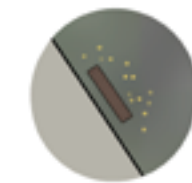

obr. 129 barevná studie (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

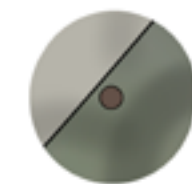
LEGENDA BAREVNÉ STUDIE VÝŘEZU 1

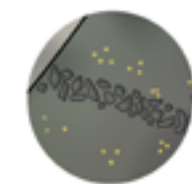
molo

nové lavičky

odpadkové koše

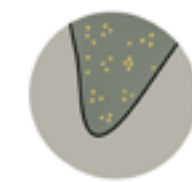
cesta ze šlapáků

cesta

lesní podrost/
zatravněná část

výsadba

Huťský rybník

jehličnaté dřeviny

listnaté dřeviny

Tento výřez se nachází u uměle vytvořené zátoky Huťského rybníka. Je zde situováno hlavní odpočinkové místo. Přítomný les poskytuje příjemný stín a je odtud malebný výhled na hrad Vargač. Pohledy do krajiny zdůrazňují navrženým dřevěným molem. Návštěvník díky němu vystoupí z hustého lesního porostu a otevře se mu vzdušný slunný prostor. Okolní scénérii podtrhuje její odraz na hladině vody.

Hlavní cestní síť propojují cestou z kamenných šlapáků, která je klikatě vedena lesní částí. Vtahuje tím návštěvníka blíže k přírodě a vyvolává pocit zvědavosti. Na konci šlapákové cesty se nachází molo.

Celý návrh doplňují o nepravidelnou výsadbu lesních rostlin, které zde přirozeně rostou. Jsou jimi například *Allium ursinum*, *Dryopteris filix-mas* a *Ficaria verna*. Vše má působit neuspořádaným a přírodním dojmem. Pro návštěvníky jsou zde doplněny lavičky z betonu imitující dřevo, které jim umožňují si na tomto krásném místě odpočinout a pokochat se

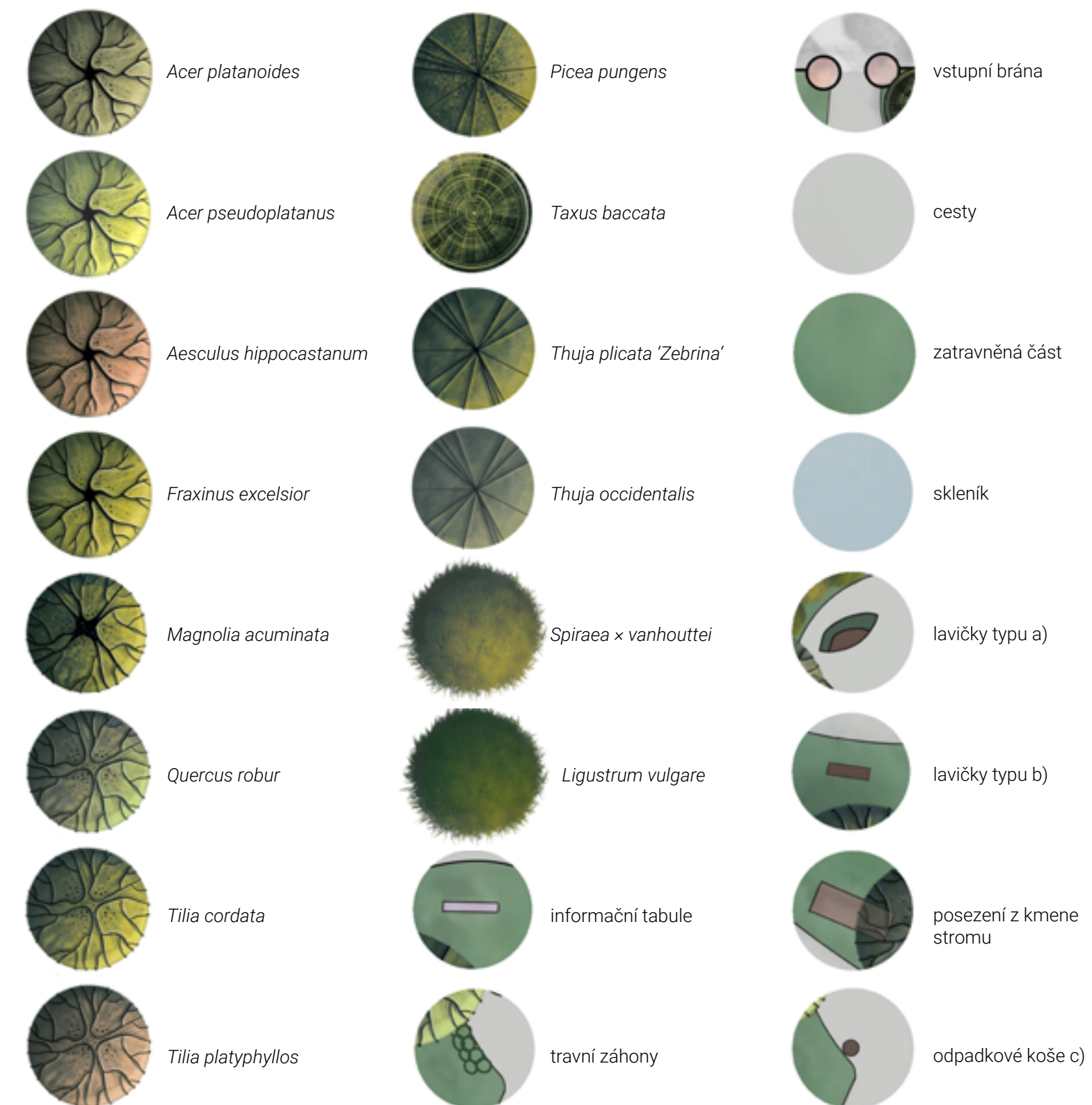

5.6 BAREVNÁ STUDIE VÝŘEZU 2

obr. 130 barevná studie (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

LEGENDA BAREVNÉ STUDIE VÝŘEZU 2

Při vstupu do parku pozorovatele jako první zaujme *Thuja plicata 'Zebrina'*, která je i velice oblíbená u dětí. Masivní kmen a na něj navazující nízké větve poskytují prostorný úkryt pro dětské hry. Proto první mobiliář a) situuji do pohledové vzdálenosti od této dřeviny. Z tohoto místa je současně i krásný výhled do okolí. Pohled za mobiliářem západním směrem již není tak zajímavý. Nachází se zde zídka a za ní silniční komunikace s parkovištěm a areálem průmyslové školy. Místo bývá celý den na přímém slunci. Z těchto důvodů návrh doplňuji z této strany o keře, dřeviny a volnou výsadbu travin. Vše by mělo působit rozvolněným a méně uspořádaným dojmem. Nedochozí k výsadbě zcela odlišného druhu dřeviny, který by do navazující krajiny nepatřil. Návrh je doplněn o mobiliáře druhého typu (b) a odpadkové koše. Vše je řešeno ze stejného materiálu. (beton imitující dřevo)

obr. 131 barevná studie (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

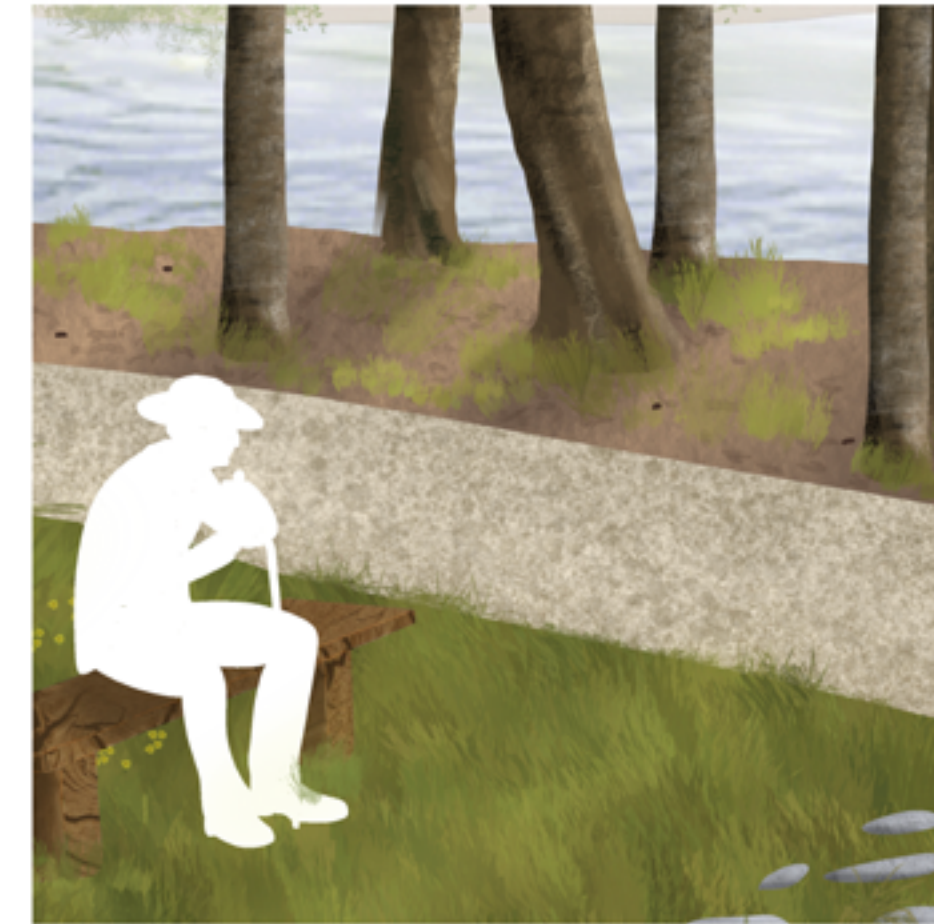

obr. 132 vizualizace (autorova práce)

obr. 133 vizualizace (autorova práce)

obr. 134 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 135 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 136 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 137 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 138 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 139 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 140 vizualizace (autorova práce)

obr. 141 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 142 detail z vizualizace (autorova práce)

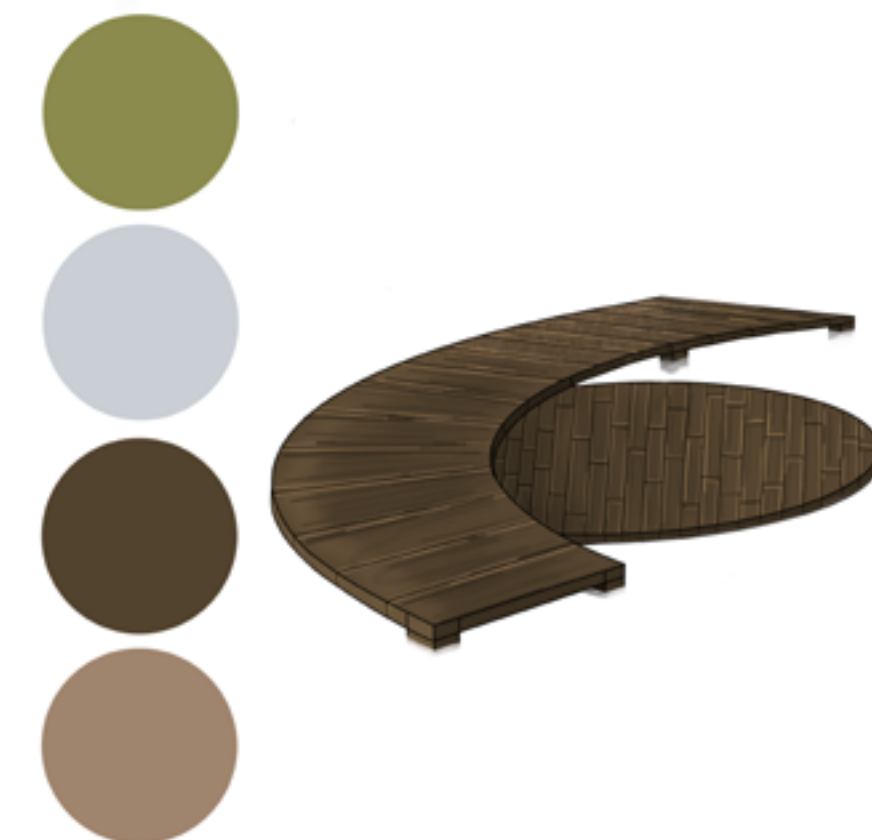
obr. 143 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 144 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 145 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 146 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. vizualizace 147 (autorova práce)

obr. 134 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 135 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 136 detail z vizualizace (autorova práce)

obr. 148 detail z vizualizace (autorova práce)

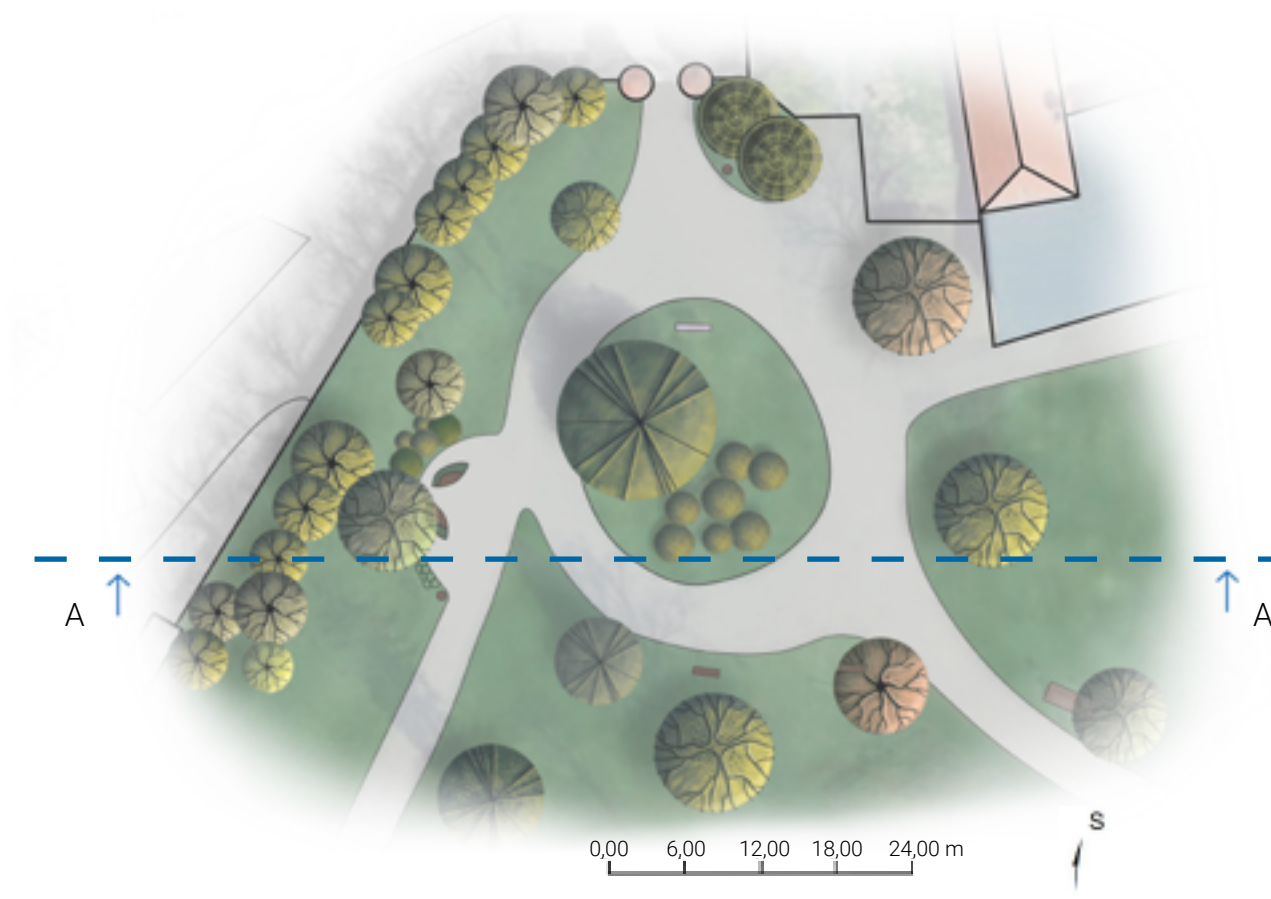
obr. 149 detail z vizualizace (autorova práce)

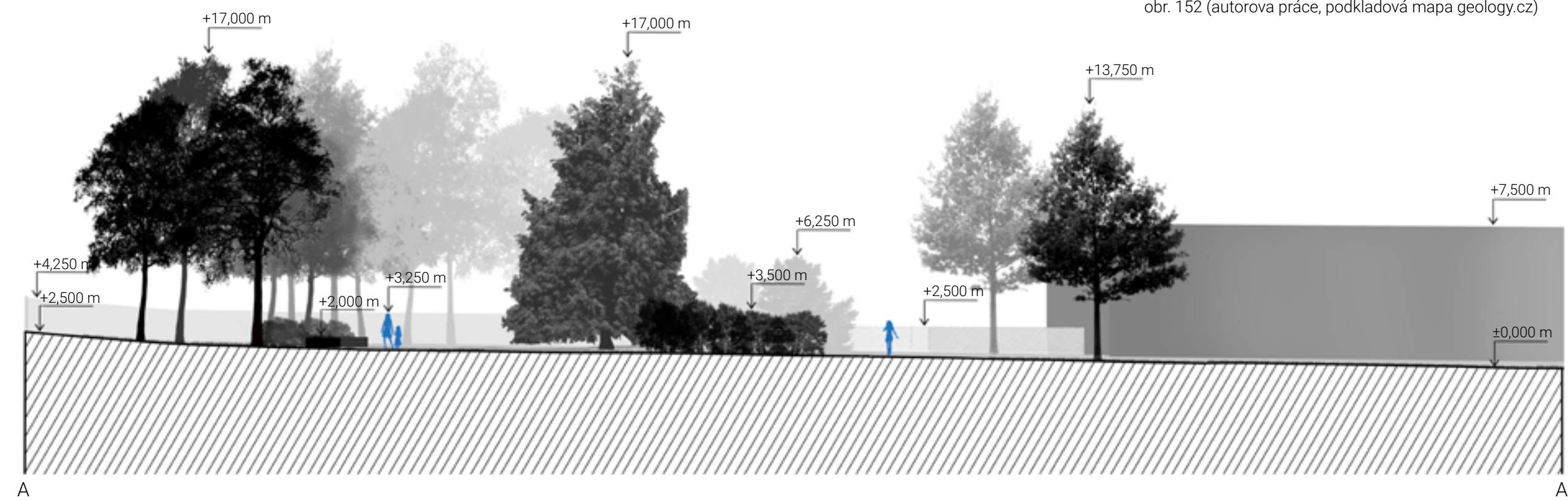
obr. 150 detail z vizualizace (autorova práce)

5.8 ŘEZPOHLED A - A'

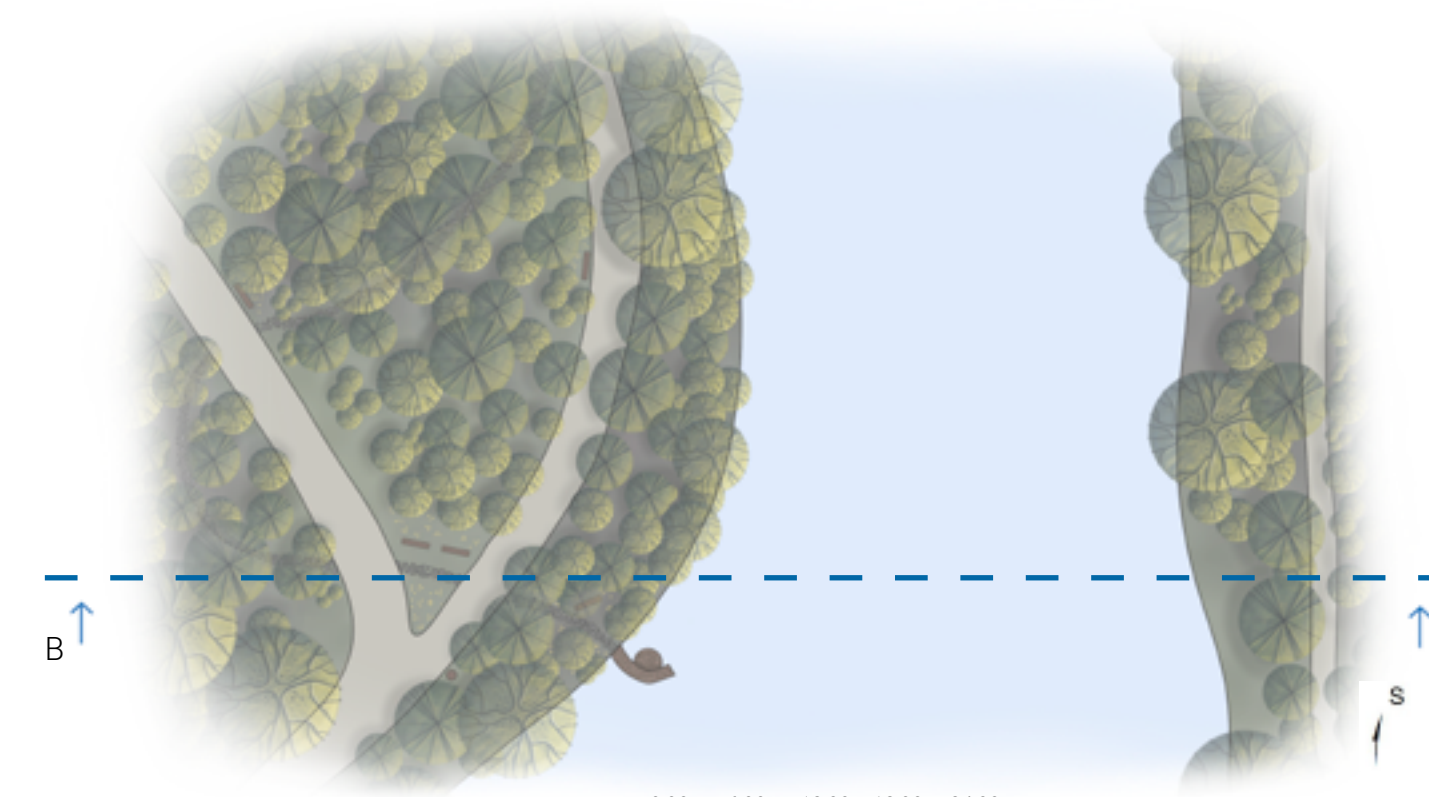

obr. 152 (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

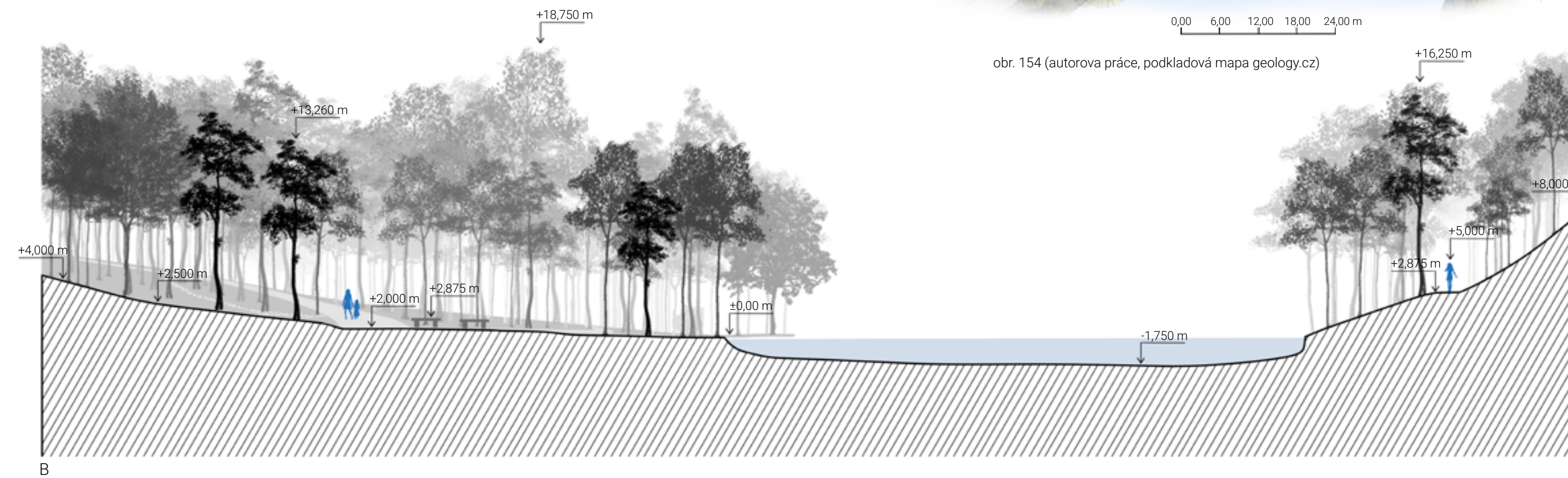

obr. 151 řezopohled (autorova práce)

5.9 ŘEZPOHLED B - B'

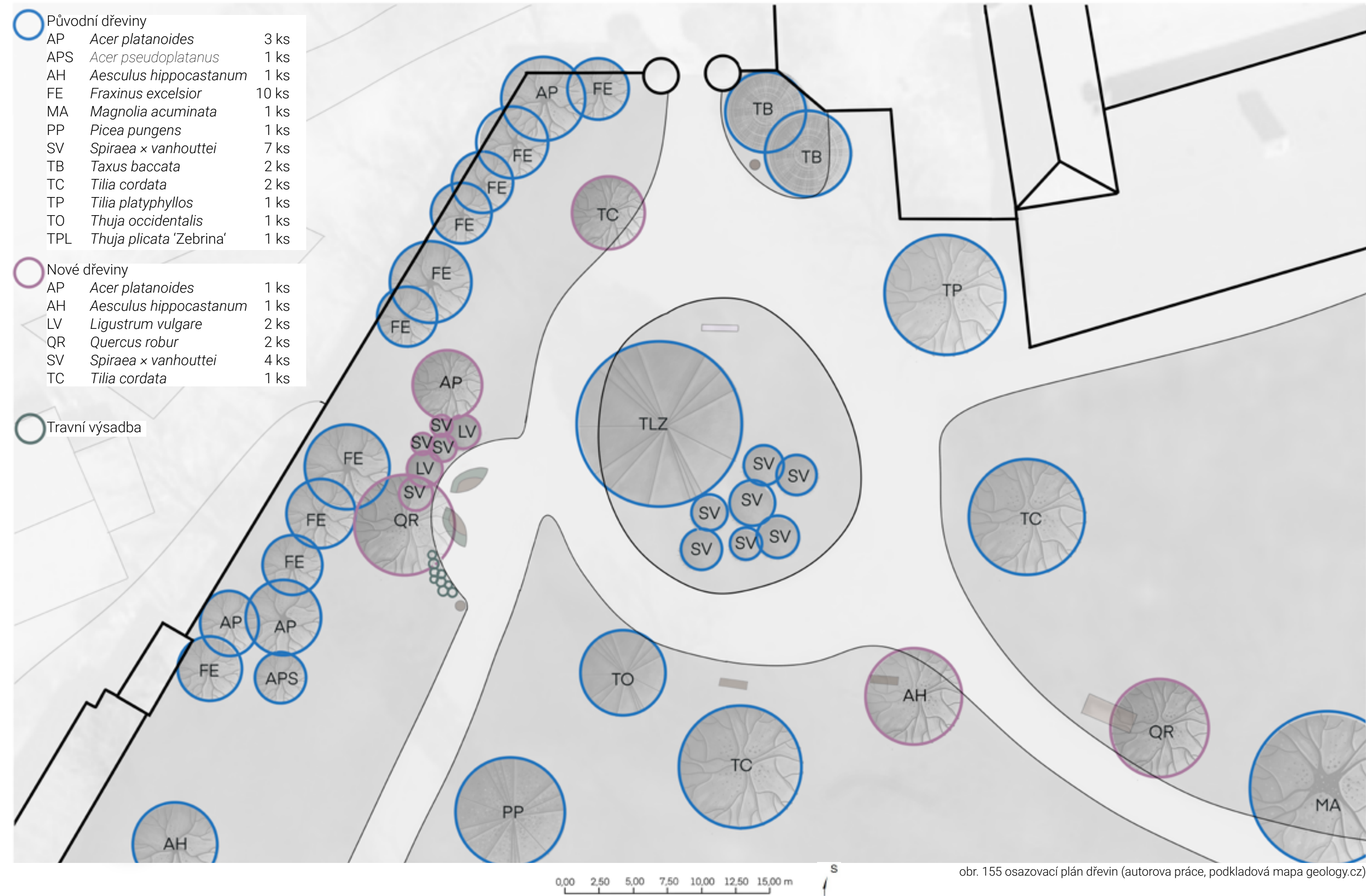
obr. 154 (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

obr. 153 řezopohled (autorova práce)

5.10 OSAZOVACÍ PLÁN DŘEVIN VÝŘEZU 2

5.11 OSAZOVACÍ PLÁNY

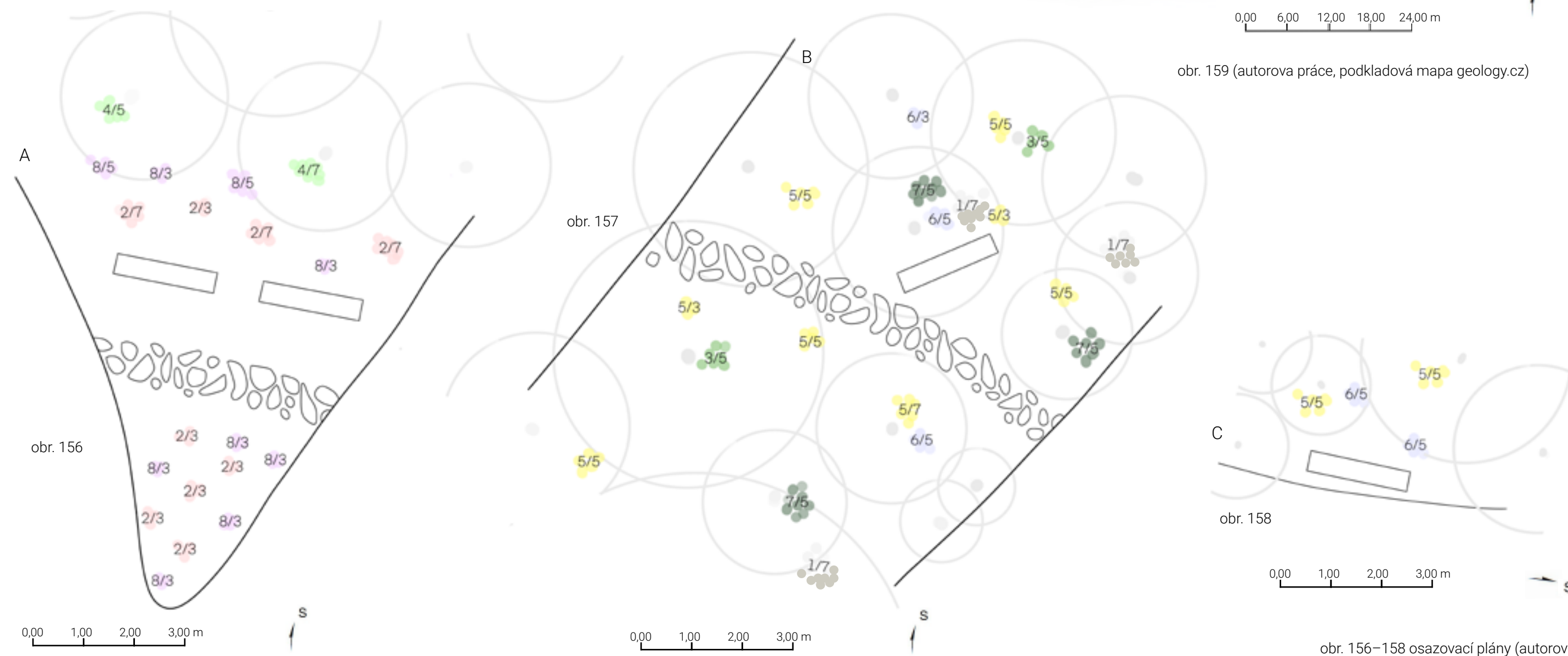
5.11.1 OSAZOVACÍ PLÁNY ZÁHONU A, B, C

Sortiment rostlin záhonů A, B, C

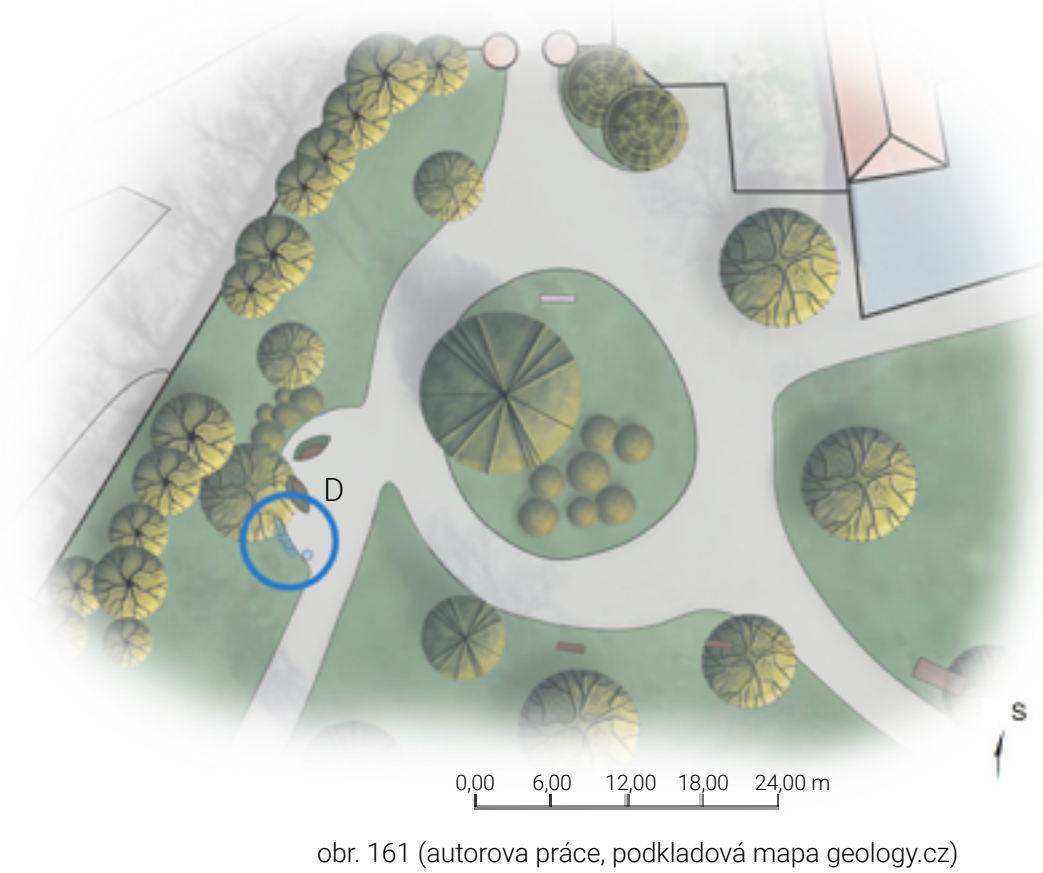
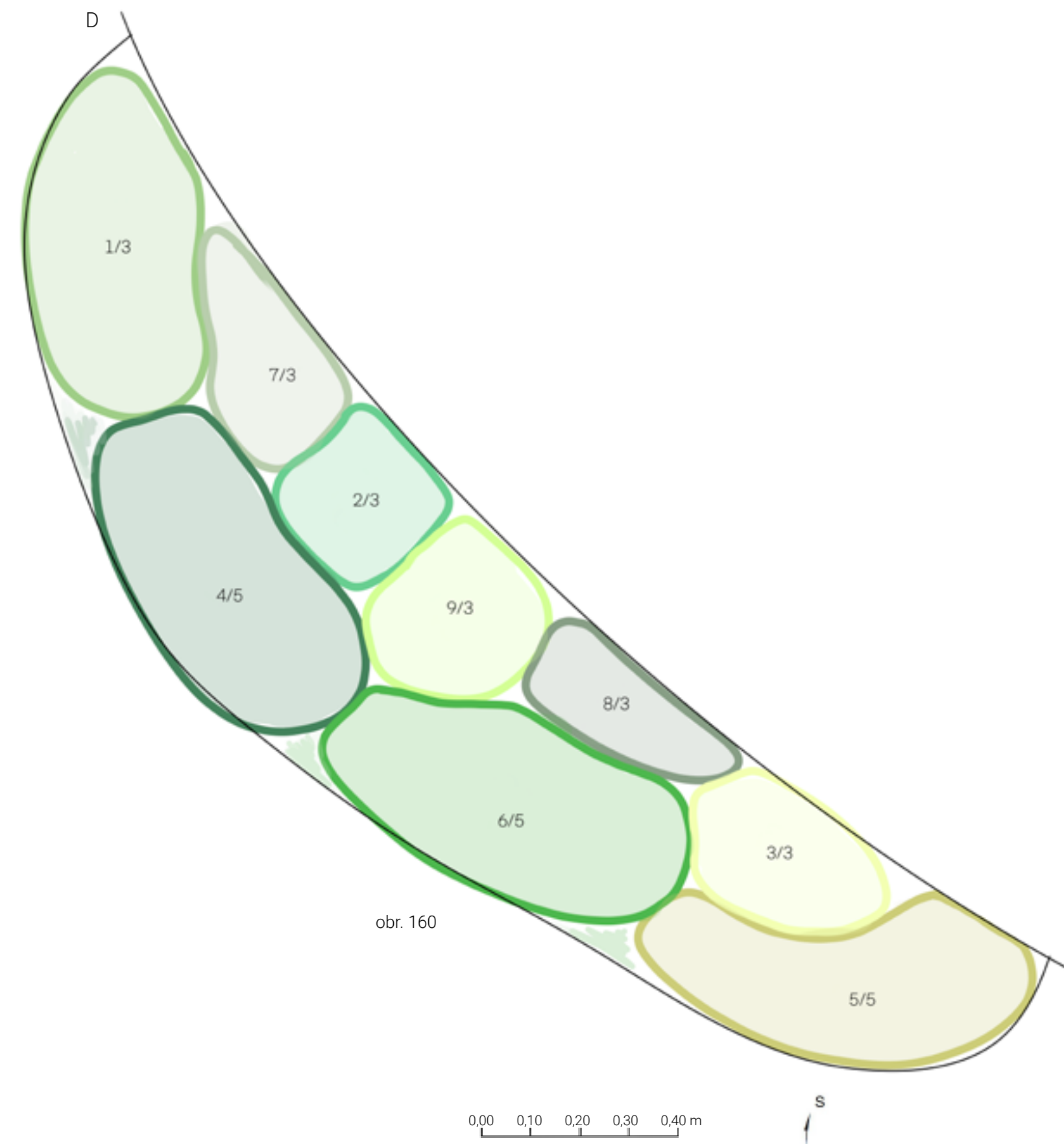
1	<i>Allium ursinum</i>	21 ks
2	<i>Anemone nemorosa</i>	39 ks
3	<i>Carex sylvatica</i>	10 ks
4	<i>Dryopteris filix-mas</i>	12 ks
5	<i>Ficaria verna</i>	48 ks
6	<i>Hepatica nobilis</i>	23 ks
7	<i>Luzula sylvatica</i>	15 ks
8	<i>Pulmonaria officinalis</i>	31 ks

obr. 159 (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

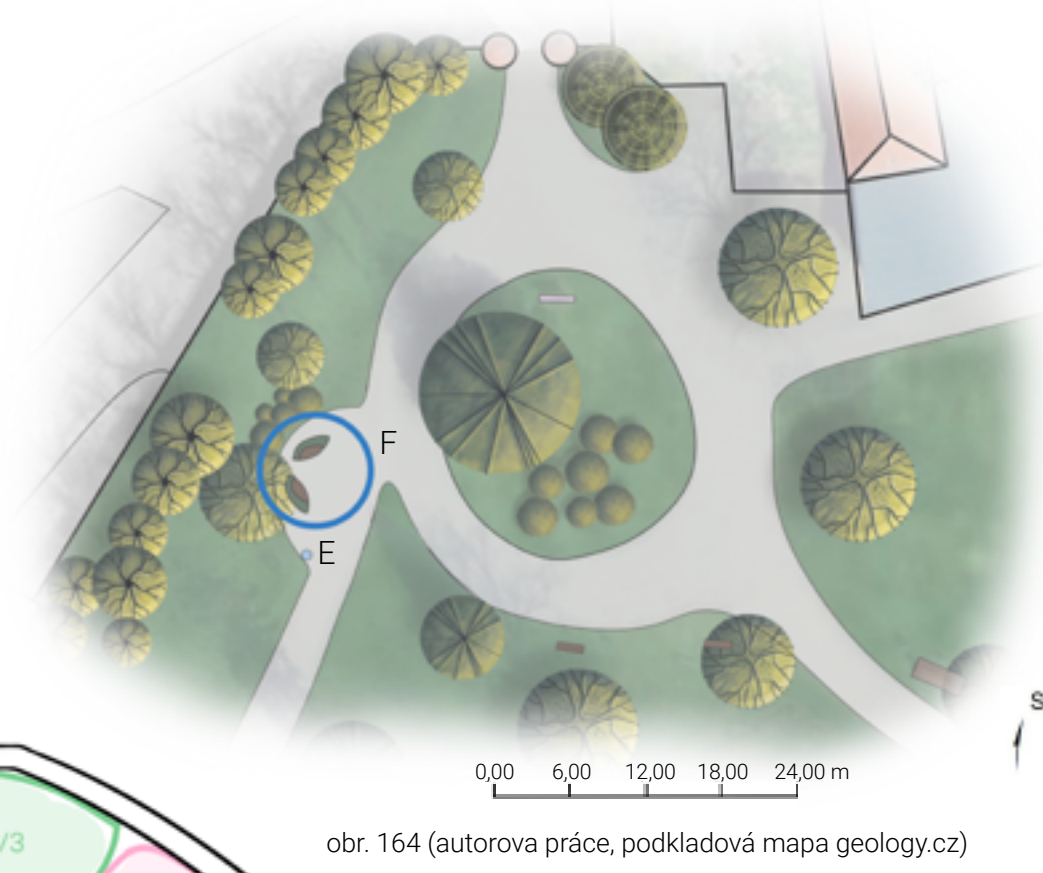
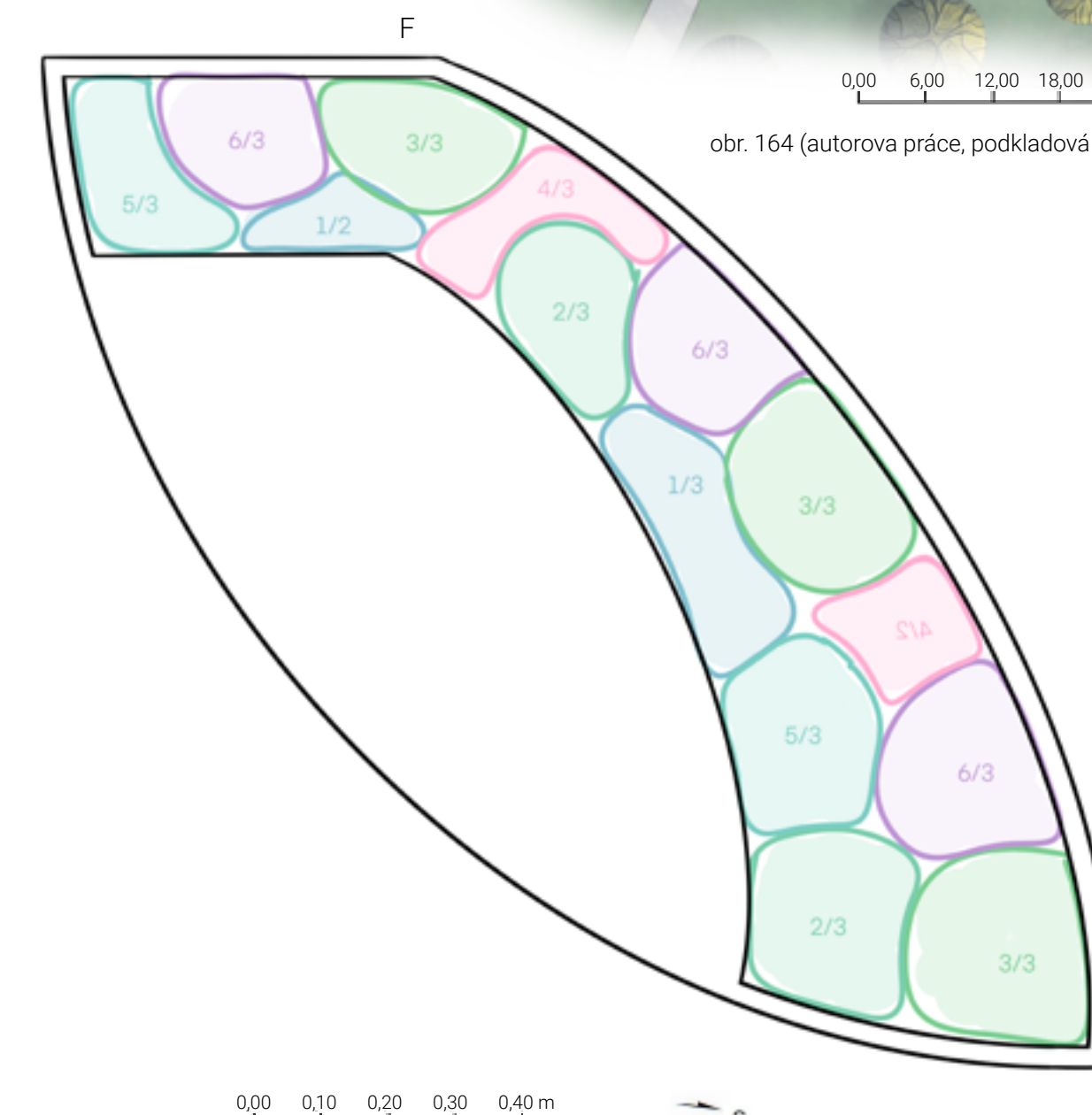
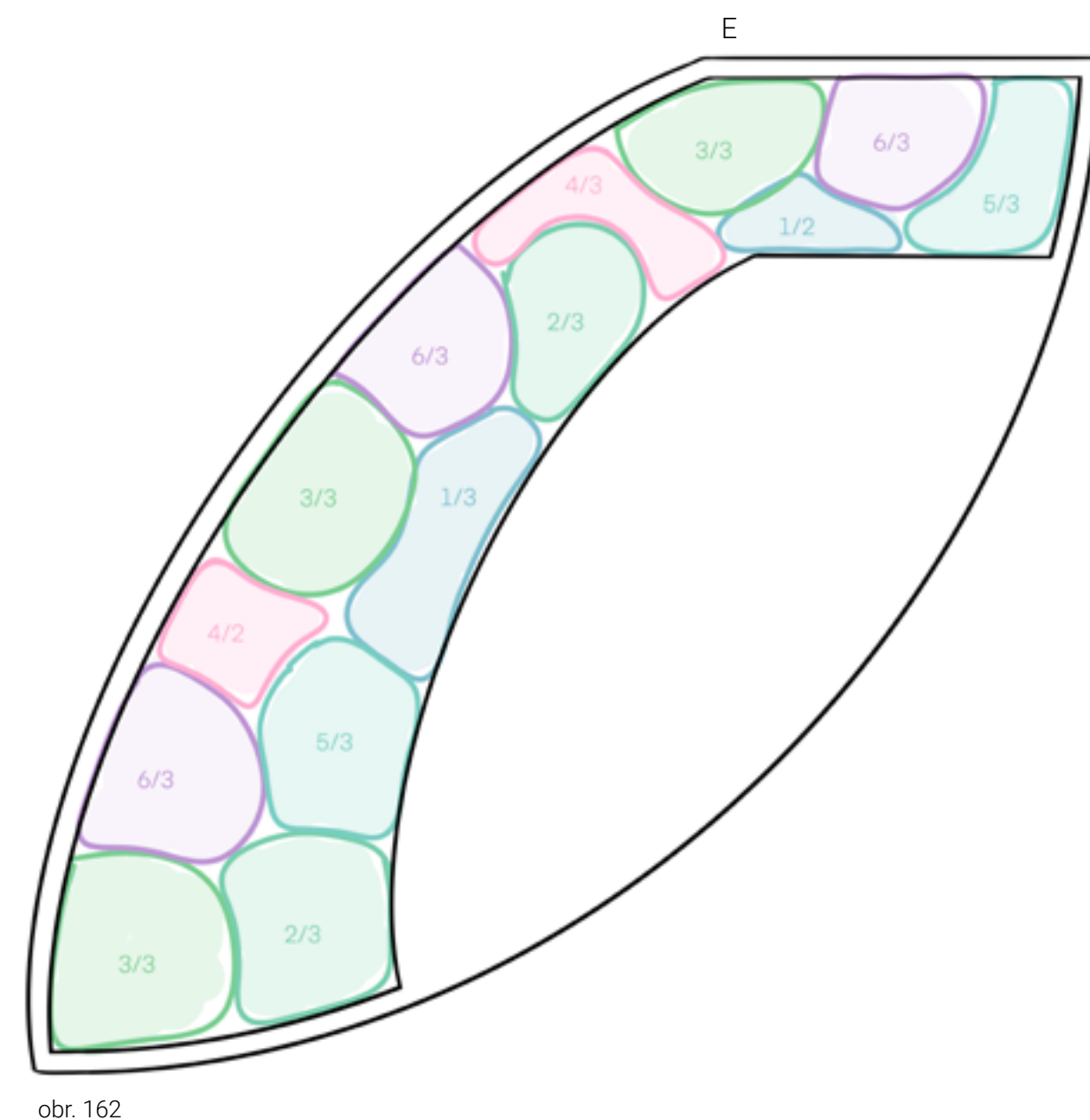

Sortiment rostlin záhonu D

1	<i>Calamagrostis acutiflora</i> 'Waldenbuch'	3 ks
2	<i>Dactylis glomerata</i> 'Variegata'	3 ks
3	<i>Koeleria macrantha</i>	3 ks
4	<i>Leymus arenarium</i>	5 ks
5	<i>Melica transsilvanica</i>	5 ks
6	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Flamingo'	5 ks
7	<i>Sesleria autumnalis</i>	3 ks
8	<i>Sesleria heufleriana</i>	3 ks
9	<i>Stipa pennata</i>	3 ks

Sortiment rostlin záhonů E, F

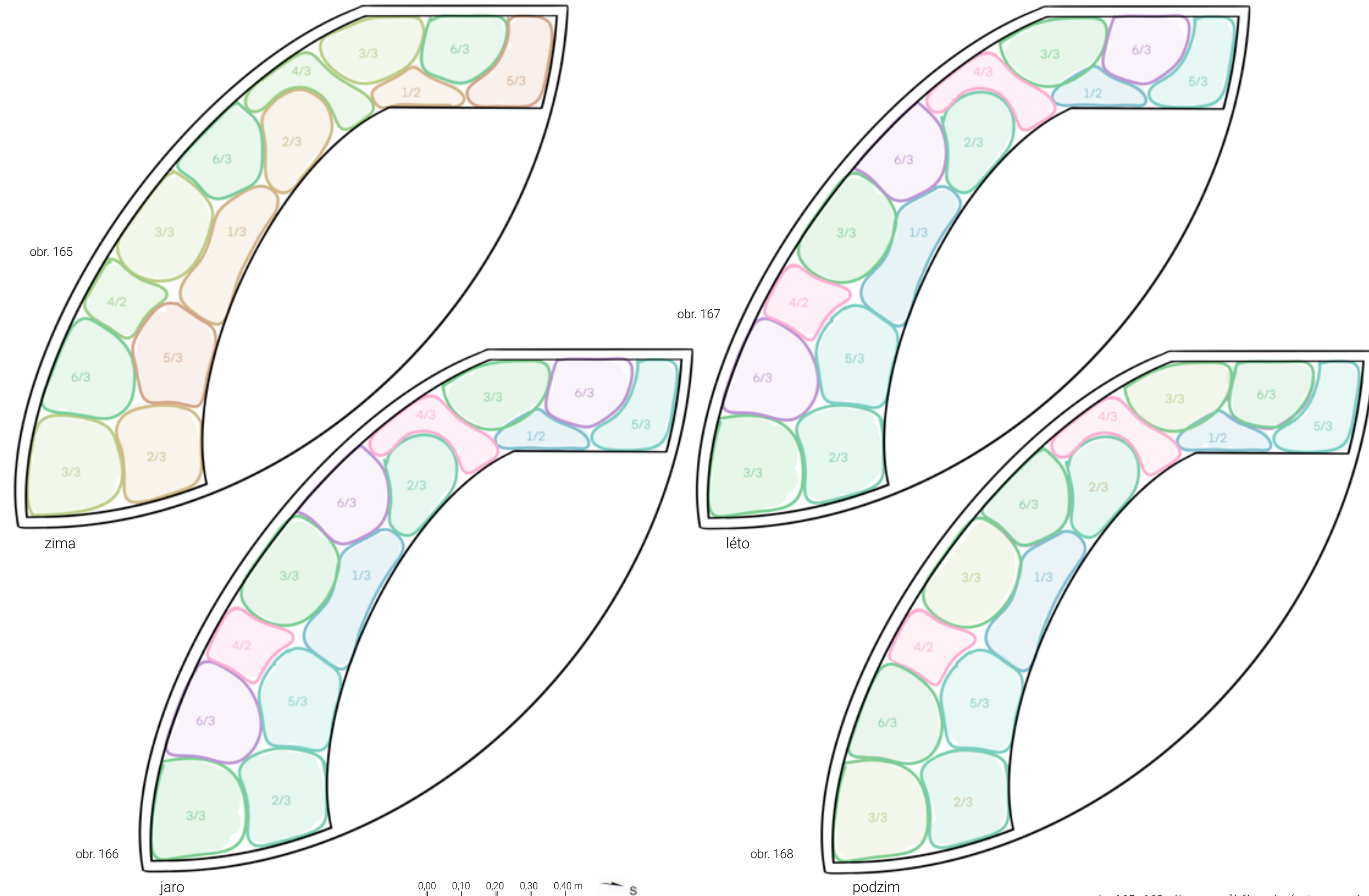
1	<i>Festuca glauca</i> 'Blaue Auslese'	10 ks
2	<i>Koeleria glauca</i>	12 ks
3	<i>Koeleria macrantha</i>	18 ks
4	<i>Origanum vulgare</i>	10 ks
5	<i>Pennisetum alopecuroides</i>	12 ks
6	<i>Salvia nemorosa</i>	18 ks

Sortiment rostlin	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Počet (ks)	Výška (m)	Nároky na slunce	Mrazuvzdornost	Nároky na vláhu	
sortiment dřevin (listnaté stromy)																		
<i>Acer platanoides</i>													1	15-25	slunce/polostín	do -40 °C	polosuchá	
<i>Aesculus hippocastanum</i>													1	30	slunce/polostín	do -34 °C	polosuchá/vlhká	
<i>Quercus robur</i>													2	20-30	slunce	do -29 °C	polosuchá/vlhká	
<i>Tilia cordata</i>													1	15-25	slunce/polostín	do -40 °C	suchá/polosuchá	
sortiment dřevin (keře)																		
<i>Ligustrum vulgare</i>													2	4	slunce/polostín/	do -29 °C	suchá/polosuchá	
<i>Spiraea x vanhouttei</i>													4	2,5	slunce/polostín	do -26 °C	suchá/polosuchá	
sortiment cibulovin a hlíznatých rostlin																		
<i>Allium ursinum</i>													21	0,3	stín/polostín	do -40 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Anemone nemorosa</i>													39	0,2	slunce/polostín	do -35 °C	polo suchá	
sortiment travin																		
<i>Calamagrostis acutiflora</i> 'Waldenbuch'®													3	1,6	slunce/polostín	do -30 °C	suchá/polosuchá	
<i>Carex sylvatica</i>													10	0,7	stín/polostín	do -24 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Dactylis glomerata</i> 'Variegata'													3	0,5	slunce/polostín	do -24 °C	polo suchá	
<i>Festuca glauca</i> 'Blaue Auslese'													10	0,3	slunce/polostín	do -29 °C	suchá/polosuchá	
<i>Koeleria glauca</i>													12	0,4	slunce	do -35 °C	suchá/polosuchá	
<i>Koeleria macrantha</i> ®													21	0,4	slunce	do -35 °C	suchá/polosuchá	
<i>Leymus arenarius</i>													5	1	slunce	do -24 °C	suchá/polosuchá	
<i>Luzula sylvatica</i>													15	0,4	stín/polostín	do -24 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Melica transsilvanica</i>													5	0,9	slunce	do -24 °C	suchá/polosuchá	
<i>Miscanthus sinensis</i> 'Flamingo'													5	1,8	slunce	do -24 °C	polo suchá	
<i>Pennisetum alopecuroides</i>													12	1	slunce/polostín	do -24 °C	vlhká/polosuchá/suchá	
<i>Sesleria autumnalis</i>													3	0,5	slunce/polostín	do -24 °C	suchá/polosuchá	
<i>Sesleria heufleriana</i>													3	0,7	slunce/polostín	do -29 °C	suchá/polosuchá	
<i>Stipa pennata</i>													3	0,7	slunce/polostín	do -24 °C	suchá/polosuchá	
sortiment kapradin																		
<i>Dryopteris filix-mas</i>													12	1	stín/polostín	do -37 °C	vlhká/polosuchá	
sortiment trvalek																		
<i>Ficaria verna</i> ®													48	0,1	stín/polostín	do -24 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Hepatica nobilis</i>													23	0,2	polostín	do -29 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Origanum vulgare</i>													10	0,5	slunce	do -29 °C	suchá/polosuchá	
<i>Pulmonaria officinalis</i>													31	0,3	slunce/polostín	do -24 °C	vlhká/polosuchá	
<i>Salvia nemorosa</i>													18	0,4	slunce	do -26 °C	polosuchá	

tabulka 3 sortiment rostlin - kvetení (zelene.info, zahradnictvi-flos.cz)

obr. 165–168 záhony v průběhu roku (autorova práce)

Allium ursinum (Amaryllidaceae)

Druhové jméno „*ursinum*“ je odvozeno od latinského názvu „ursus“, které je překládáno jako medvěd. Toto pojmenování vzniklo na základě lidových pověstí, podle kterých rostlinku konzumují medvědi po probuzení ze zimního spánku, aby z těla odstranili toxiny. Rostlině se daří v dobře propustných vlhkých půdách v polostinných lokalitách, ale zvládne i sušší a vápenité půdy. Medvědí česnek dorůstá výšky 15–30 cm a řadí se do cibulovin. Cibulka je protáhlá a asi 1,5–6 cm dlouhá. Nadzemní část tvoří stoněk s řapíkatými přízemními listy a 10–15 drobnými bílými květy uspořádanými do květenství. Kvete od dubna do října. Rozmnožování probíhá častěji generativně (pomocí semen) a méně často vegetativně (pomocí dceřiných cibulek) (Sobolewska et al. 2015). (obr. 169)

Dryopteris filix-mas (Aspidiaceae)

Kaprad samec je vlhkomilný druh hojně rostoucí převážně v listnatých lesích, ale můžeme se s ním setkat například i na otevřených prostranstvích, podél potoků, či ve městech na kamenných zdech. Dorůstá výšky 25–100 cm. Preferuje mírně vlhké, živné půdy se zastíněním. Zvládá zásadité i kyselé pH. Rozmnožování probíhá pomocí výtrusů nacházejících se na spodní straně listu (Ure 2014). (obr. 172)

Luzula sylvatica (Juncaceae)

Bika lesní je nenáročná mrazuvzdorná rostlina upřednostňující vlhčí polostinná až stinná místa. Je ideálním podrostem listnatých lesů a prosperuje i u potoků. Zvládá kyselé, alkalické i neutrální pH. Roste v trsech a dorůstá výšky 30–40 cm (Gardenia.net ©2022). (obr. 175)

obr. 169
Allium ursinum
(pixabay.com)

obr. 170
Anemone nemorosa
(pixabay.com)

obr. 171
Carex sylvatica
(botany.cz)

obr. 172
Dryopteris filix-mas
(pixabay.com)

Anemone nemorosa (Ranunculaceae)

Jedná se o jedovatou vytrvalou bylinu rozšířenou v Evropě rostoucí především v lesních podrostech. Preferuje vlhčí a dobře propustné půdy v polo stinných lokalitách a dorůstá výšky 10–25 cm. Rostlina má oddenek a nadzemní část tvoří lodyha s řapíkatým přízemním listem a většími květy. Kvete časně z jara od března do května. Rozmnožuje se vegetativně i generativně a plodem je tobolka (Baeten et al. 2010; Lukianchuk et al. 2017). (obr. 170)

Ficaria verna Huds. *Ficaria verna* (Ranunculaceae)

Orsej jarní je vytrvalá bylinka rostoucí převážně v lužních lesích, v parcích, na březích potoků a řek, či antropogenních stanovištích. Půdy upřednostňuje vlhčí s umístěním na stinných či polostinných místech. Nadzemní část rostliny je tvořena lodyhou s řapíkatými listy a žlutými květy, které na rostlině můžeme pozorovat od března do května (Missouri Botanical Garden ©2022). (obr. 173)

Pulmonaria officinalis (Boraginaceae)

Plicník lékařský je vytrvalá, půdopokryvná a mrazuvzdorná bylinka široce rozšířená v Evropě a západní Asii. Má dlouhou tradici v lidovém léčitelství jako prostředek proti respiračním onemocněním včetně astmatu, chronické bronchitidy, tuberkulózy, laryngitidy a kašle. Dále se uplatňuje při léčbě popálenin, ran a ekzémů. Prosperuje ve stinných lokalitách a na přiměřeně vlhkých půdách. Dosahuje výšky 20–30 cm. Kvete od března do května drobnými fialovými květy (Krzyżanowska-Kowalczyk et al. 2018; NC Cooperative Extension ©2010–2022). (obr. 176)

obr. 173
Ficaria verna
(pixabay.com)

obr. 174
Hepatica nobilis
(pixabay.com)

obr. 175
Luzula sylvatica
(botany.cz)

obr. 176
Pulmonaria officinalis
(pixabay.com)

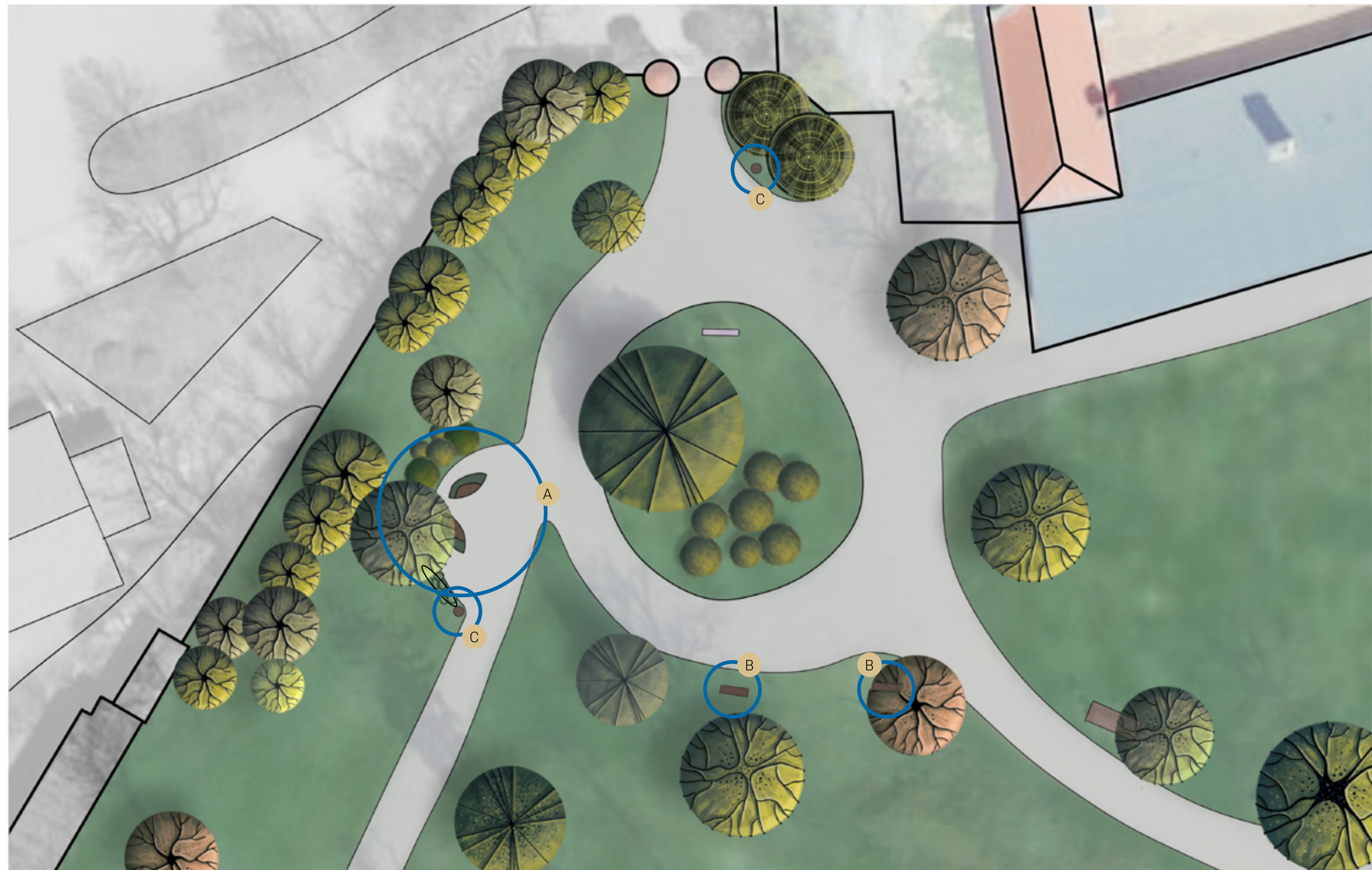
Carex sylvatica (Cyperaceae)

Ostřice lesní se nejčastěji vyskytuje na okrajích listnatých lesů po celé Evropě. Jedná se o mrazuvzdornou a stále zelenou trvalku dorůstající výšky 0,6–0,7 m. Půdy preferuje vlhčí a hlinité, ale zvládá i těžké jílovité. Netoleruje sucho. Pro růst rostliny jsou vhodné půdy kyselé, neutrální, ale i zásadité pH. Nejlépe se jí daří v polostínu či na slunci. (Plants For A Future ©2010–2022). (obr. 171)

Hepatica nobilis (Ranunculaceae)

Jaterník podléška patří do vytrvalých bylin kvetoucích časně z jara. Je nejvíce rozšířen v listnatých evropských lesích. Upřednostňuje polostinná až stinná místa na vlhkých a dobře odvodněných půdách. Ty snáší mírně kyselé až mírně zásadité. Jaterník dorůstá výšky 0,2 m. Nadzemní část rostliny tvoří řapíkaté listy vyrůstající z oddenku a lodyhy s květy, které jsou nejčastěji modré barvy (White Flower Farm ©2022). (obr. 174)

obr. 177 barevná studie (autorova práce, podkladová mapa geology.cz)

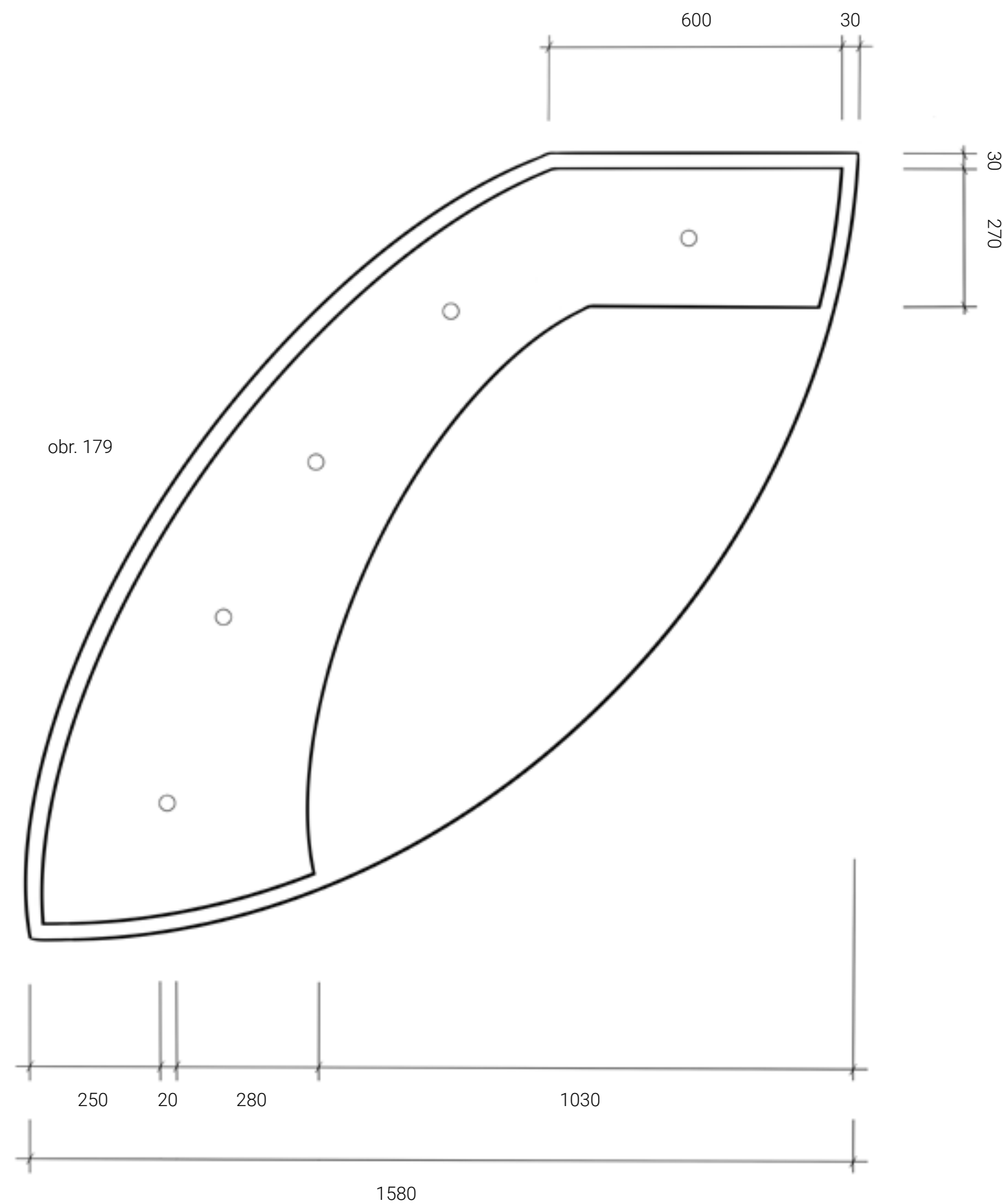

obr. 178 kresby návrhů mobiliáře (autorova práce)

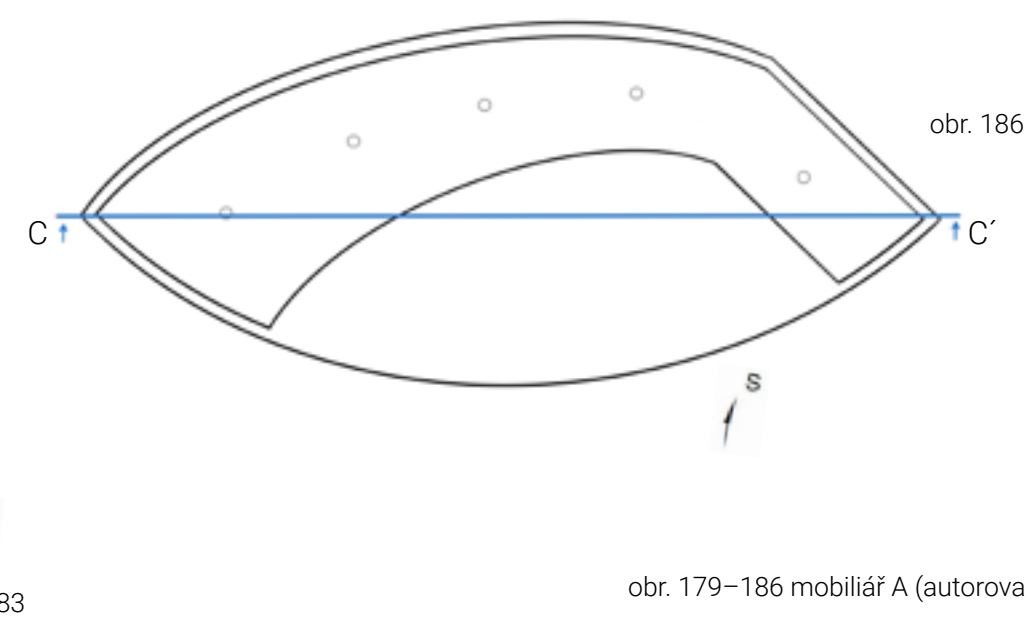
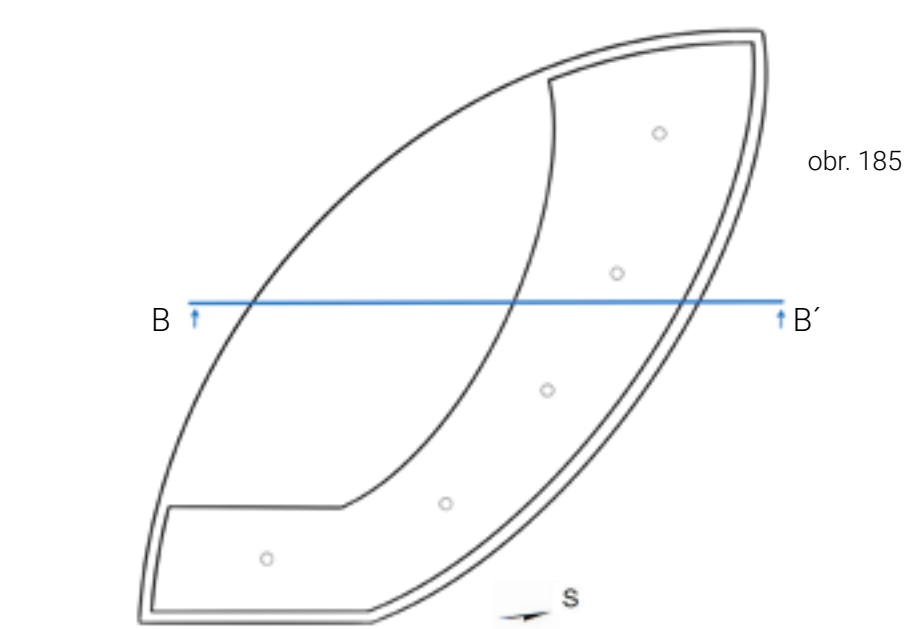
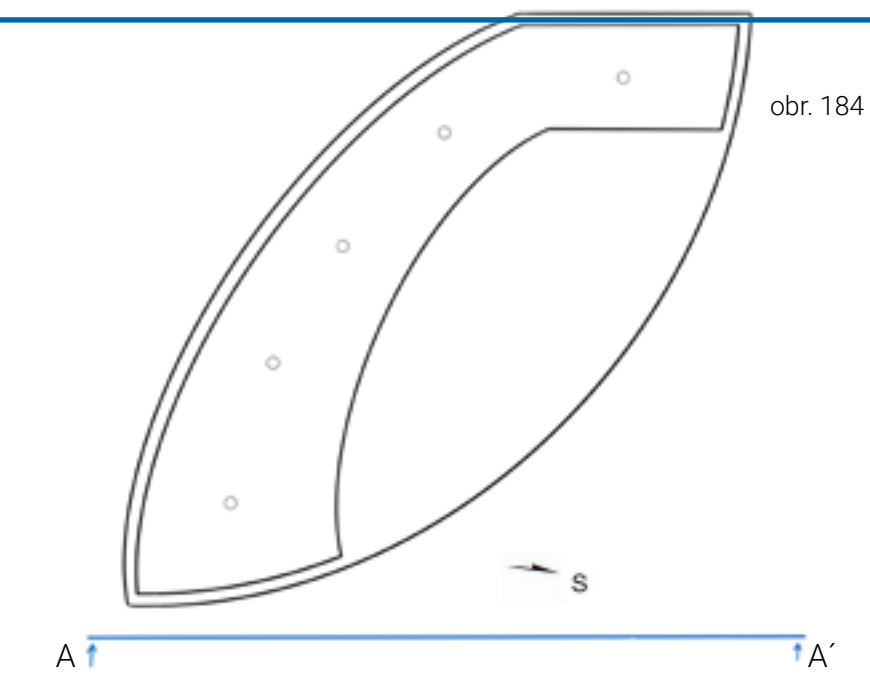
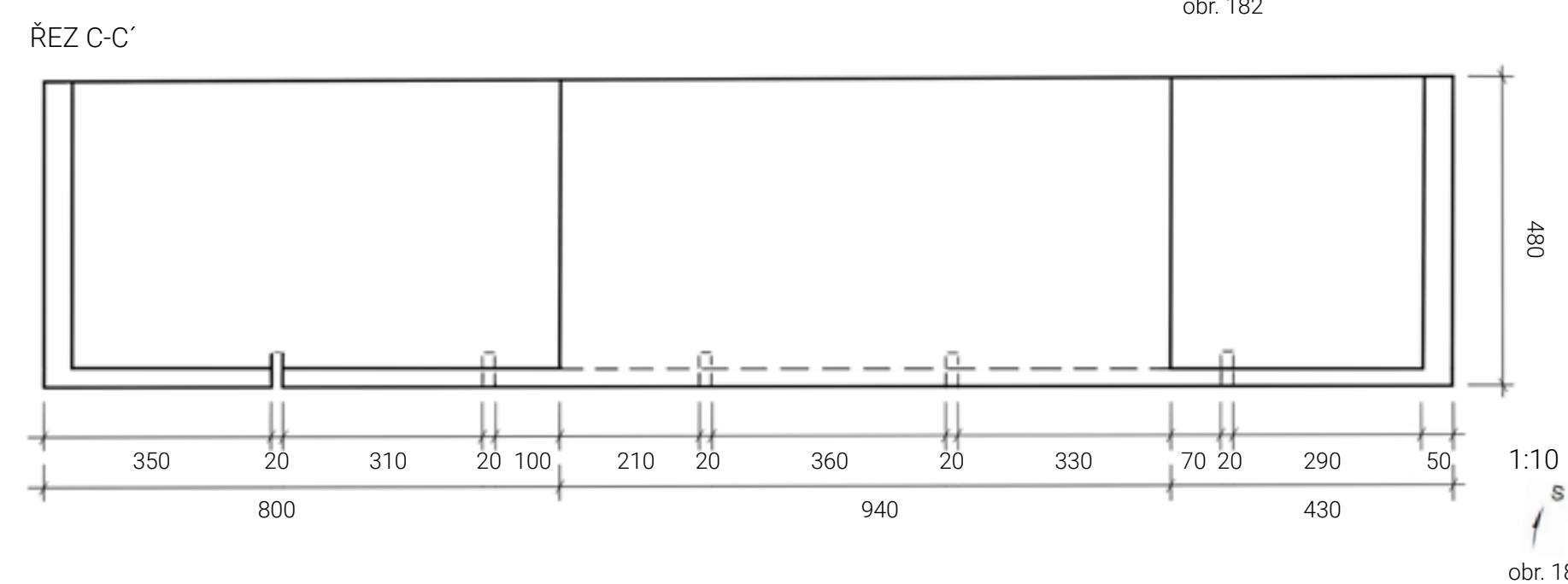
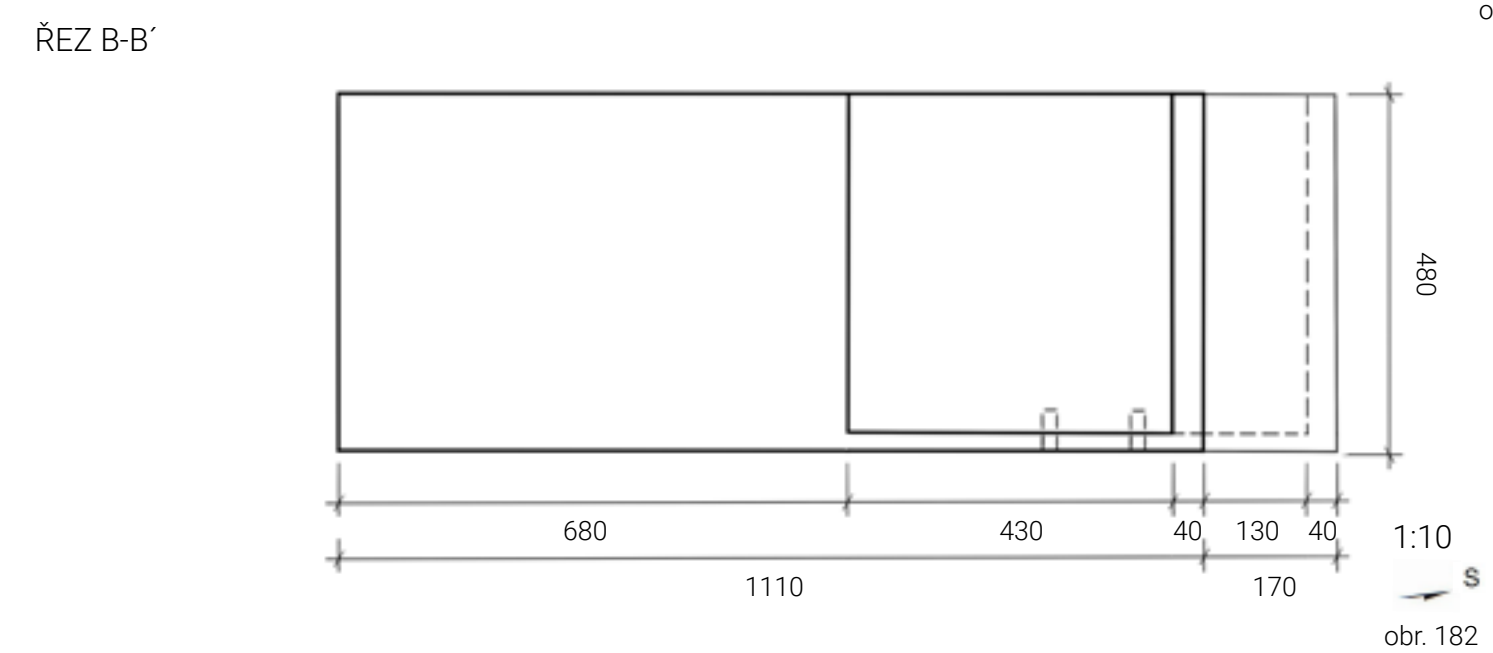
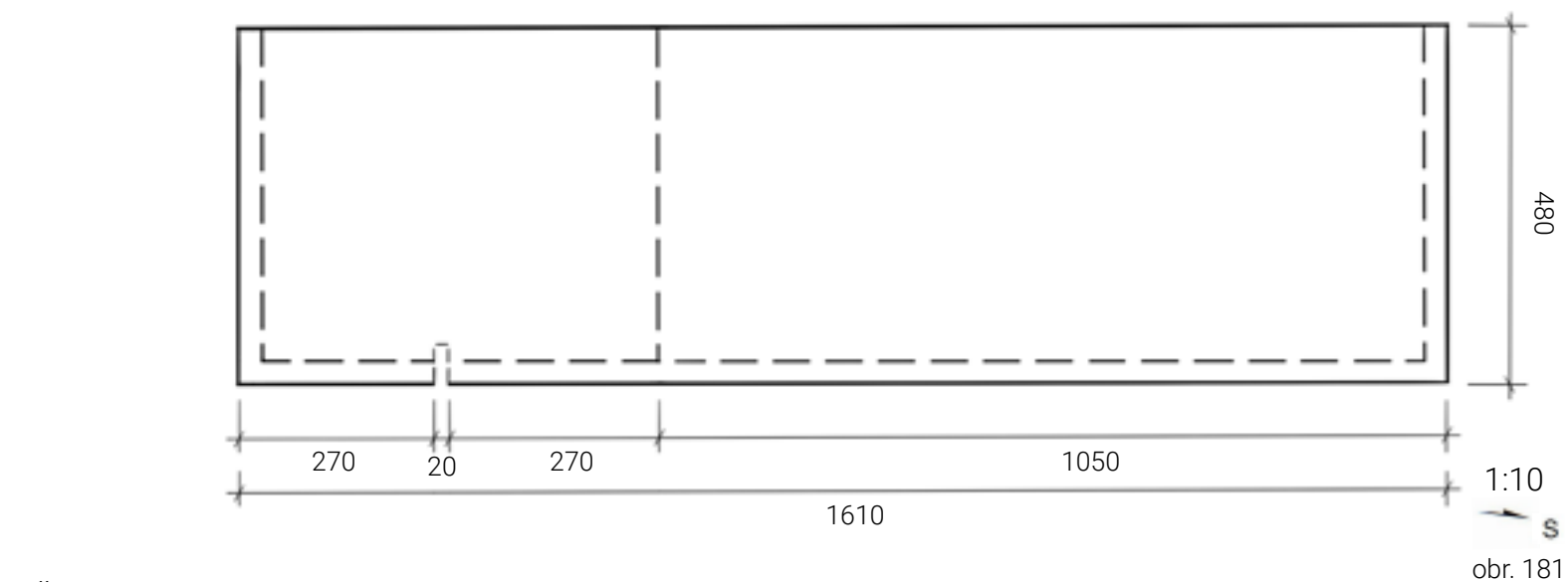
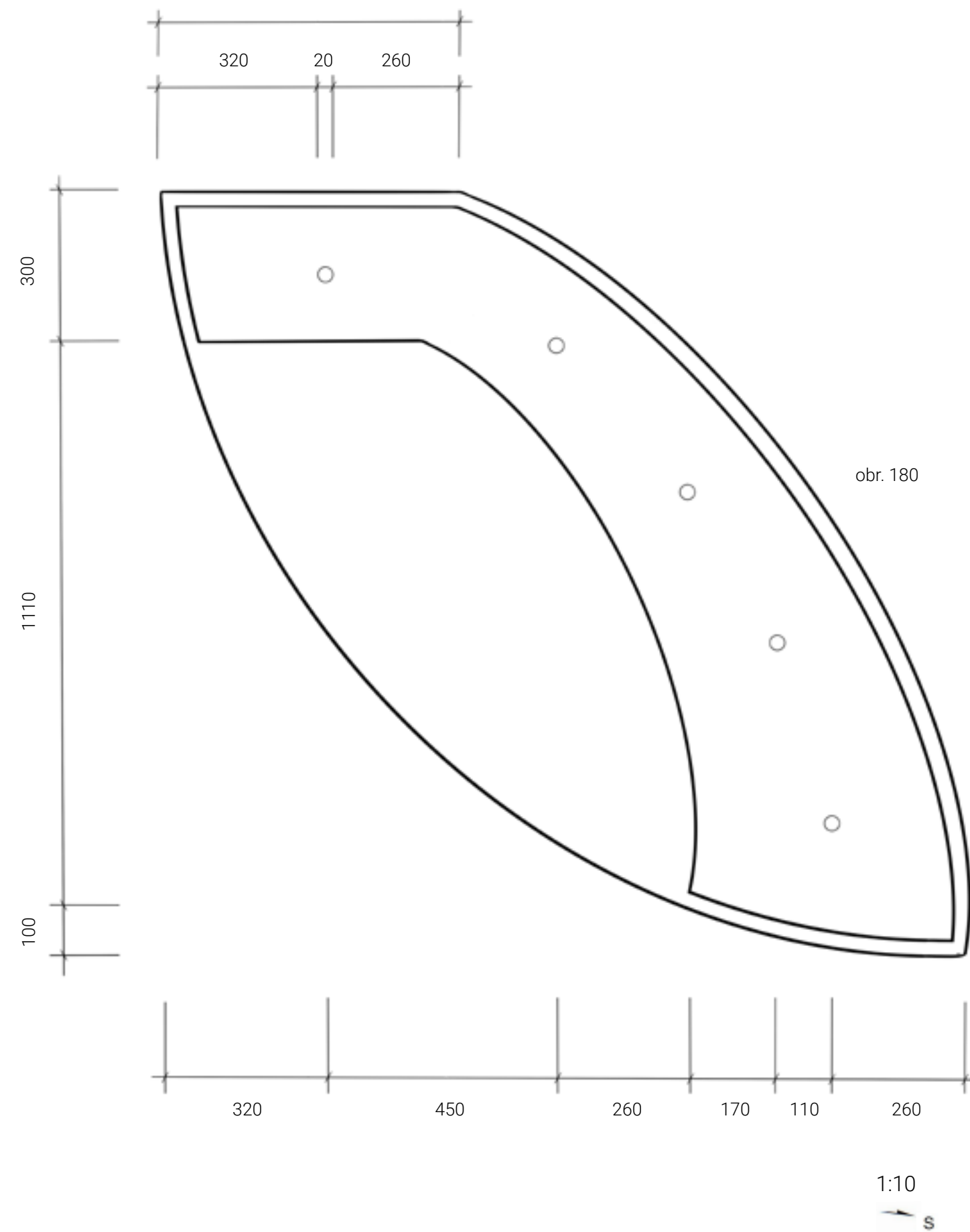
5.12.2 PŮDORYS MOBILIÁŘE A

rozměry půdorysu jsou uvedeny v mm

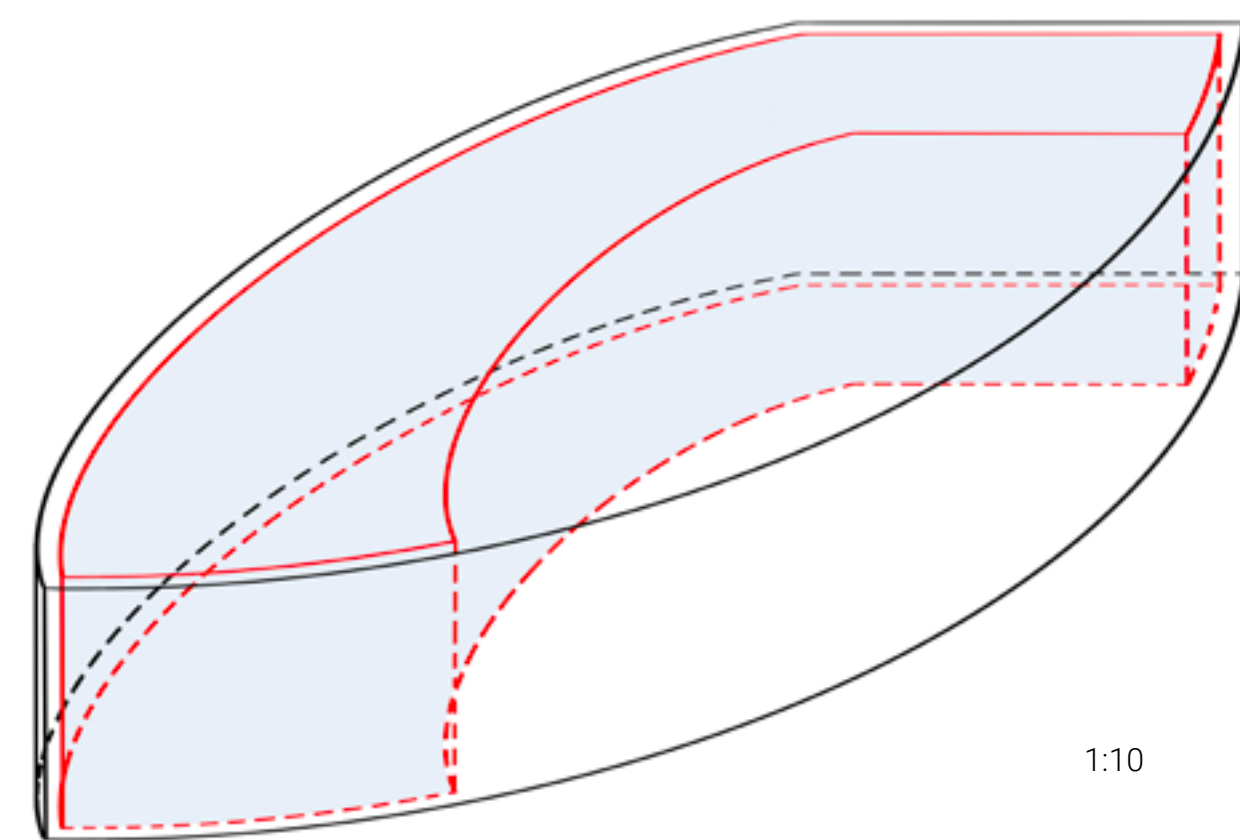

5.12.3 POHLEDY/ŘEZY MOBILIÁŘE A

BOČNÍ POHLED A-A' rozměry u všech řezů a pohledů jsou uvedeny v mm

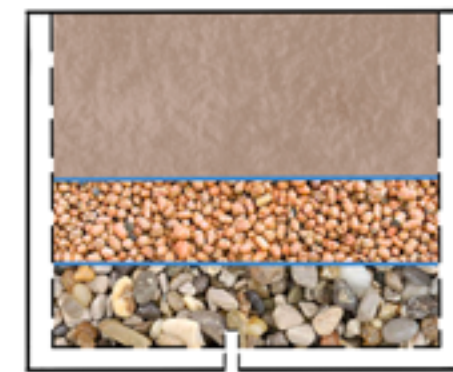

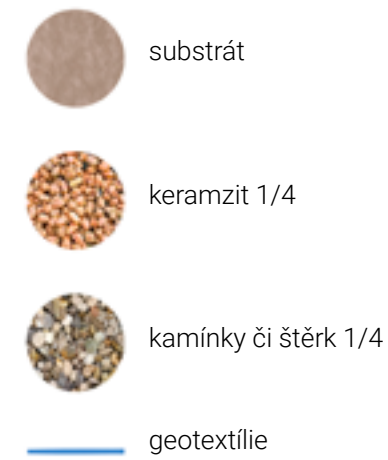

obr. 187 3D zobrazení mobiliáře A (autorova práce)

vrstvy květníku

obr. 188 vrstvení květníku (autorova práce)

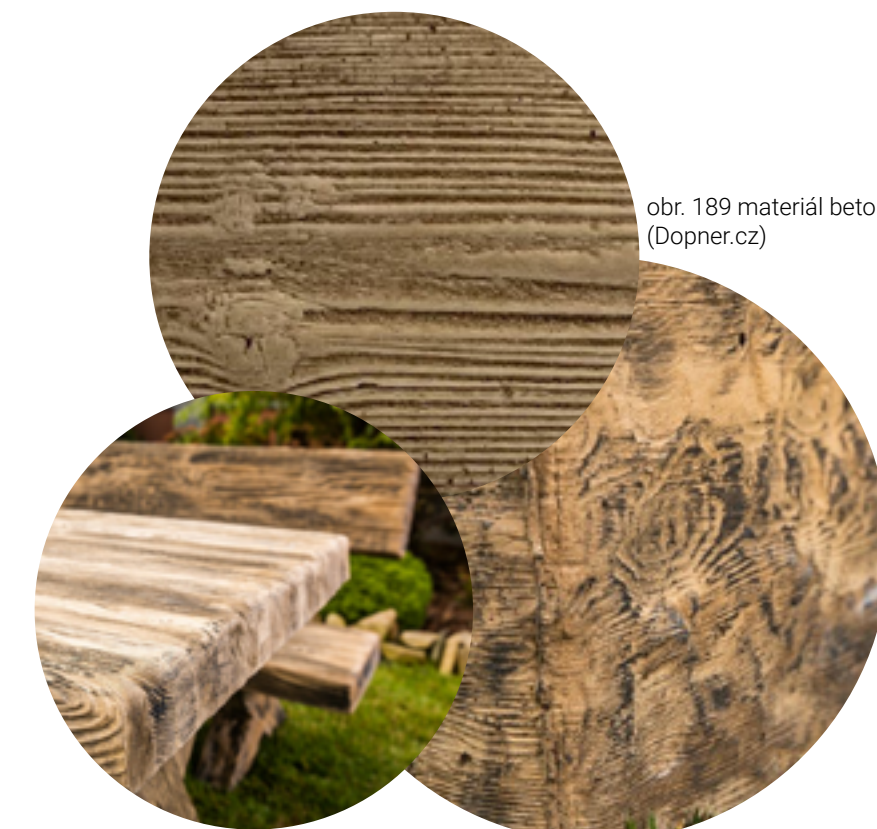
materiál

Zvoleným materiálem mobiliáře je beton imitující dřevo. Tento materiál je praktický pro svou snadnou tvarovatelnost do požadovaného tvaru (pomocí forem). Dalšími výhodami například jsou, že je mrazuvzdorný, odolný vůči vandalismu, odolný vůči vodě, má vysokou pevnost, dlouhodobou životnost a vyžaduje minimální údržbu. Není možné ho odcizit z důvodů vysoké hmotnosti. Díky všem těmto bodům je ideální volbou na veřejné prostranství. Dnešní technologie dokáží zhotovit realistickou betonovou napodobeninu dřeva, která je od toho pravého skoro k nerozeznání (Švec beton ©2022). (obr. 189, 190, 191)

výrobní postup

U tohoto mobiliáře se jedná o zakázkovou výrobu. Existují firmy, které nabízejí výrobu forem na míru pro betonové odlitky. Technologická příprava forem spočívá nejprve ve zhotovení pozitivního modelu 1:1. Vytváří se na základě výstupního modelu v 3D programech na pěti osé CNC fréze z materiálů, kterými například jsou PVC, dřevo, silikon, hliník a PP. Vzniklý model se následně ručně opravuje pro bezproblémové zaformování. Vyhotovená forma se na konci ošetří speciálním nátěrem, který prodlužuje její životnost (Švecbeton ©2022).

Technologií vibrolití na bázi cementu a plniva se vytvoří finálního produktu. Malba na betonu imitující dřevo vzniká díky zvýraznění černou patinou. Následně se pak vzniklý mobiliář ošetří impregnační Protect System TOP, který ještě více zabraňuje pronikání vody a prodlužuje jeho životnost. Dále se využívá takzvaný antigrafiti nátěr, díky kterému je beton chráněn i před zničením sprejery (Profiba ©2022).

obr. 189 materiál beton imitující dřevo (Dopner.cz)

obr. 190 materiál beton imitující dřevo (Dopner.cz)

obr. 191 materiál beton imitující dřevo (Dopner.cz)

obr. 192 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 193 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 194 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 195 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 196 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 197 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 198 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. č. 199 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

obr. 200 3D model mobiliáře A v měřítku 1:10 (autorova práce)

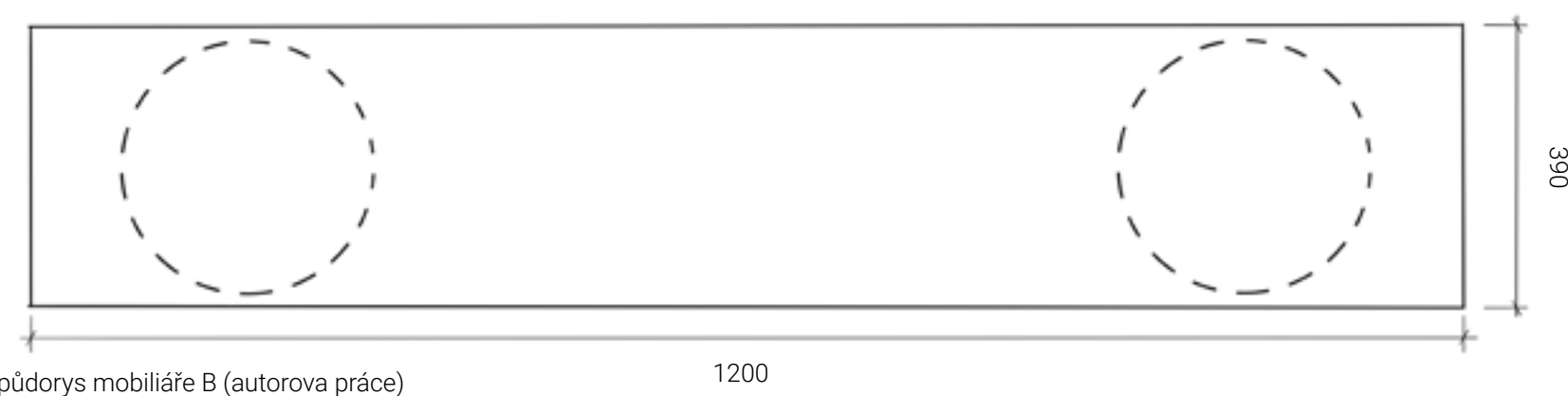

5.12.6 MOBILIÁŘ B (LAVIČKA)

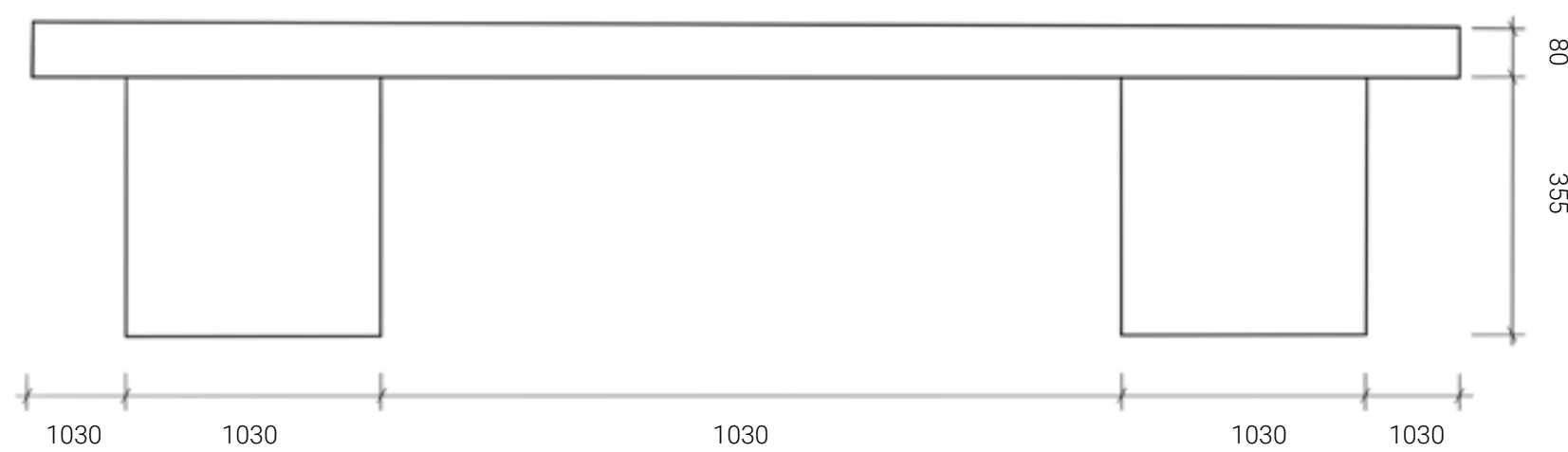
rozměry jsou uvedeny v mm

obr. 201 3D zobrazení mobiliáře B (Dopner.cz)

obr. 202 půdorys mobiliáře B (autorova práce)

obr. 203 boční zobrazení mobiliáře B (autorova práce)

Tato lavička je vyrobena také z betonu imitující dřevo. Jedná se o vhodný materiál na veřejná prostranství, jelikož vyniká svou odolností. Výrobní postup je obdobný jako u mobiliáře A, ale nejedná se o zakázkovou výrobu. Hotový produkt lze sehnat na eshopu Dopner.cz a lavičce lze také napevno ukotvit k zemi (Dopner ©2022).

specifikace lavičky

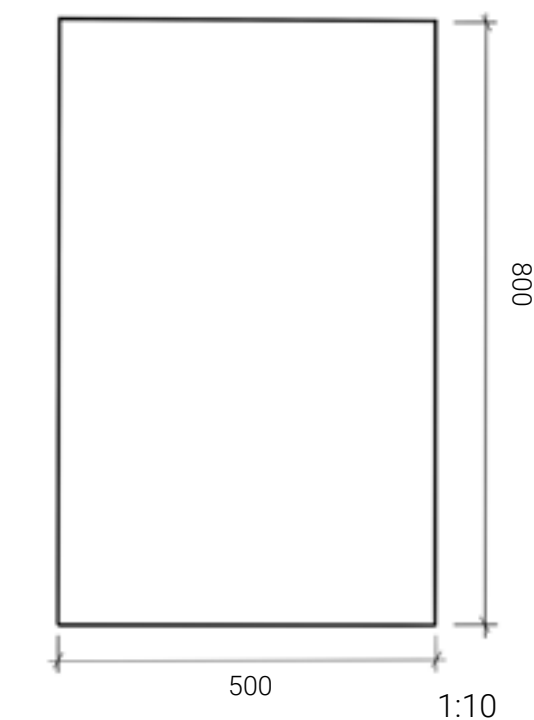
celková délka: 120 cm
šířka desky sedáku: 39 cm
výška desky sedáku: 8 cm
půdorys: 120 x 39 cm
hmotnost: 175 kg
cena za ks: 9 847 Kč
(Dopner ©2022)

5.12.7 MOBILIÁŘ C (ODPADKOVÝ KOŠ), MLATOVÉ CESTY

rozměry jsou uvedeny v mm

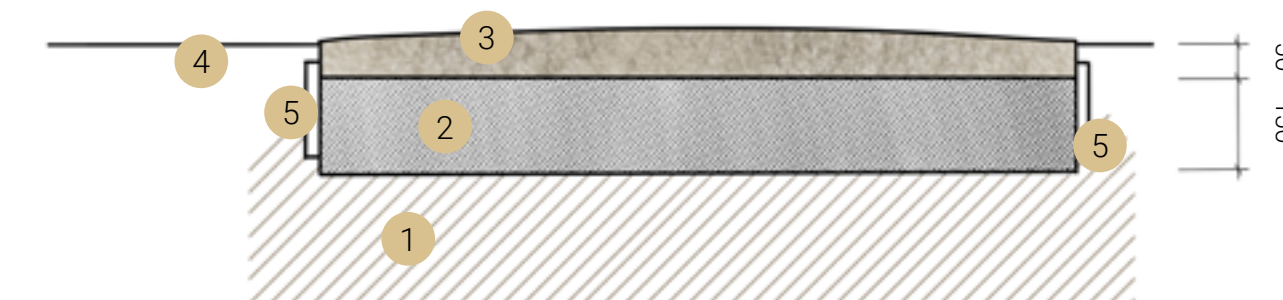
obr. 204 3D zobrazení mobiliáře C (Dopner.cz)

obr. 205 boční pohled mobiliáře C (autorova práce)

specifikace odpadkového koše

délka: 50 cm
šířka: 50 cm
výška: 80 cm
hmotnost: 180 kg
objem vložky: 50 l
materiál: beton imitující dřevo
cena za ks: 8 209 Kč
Součástí koše je pozinkovaná vložka
(Dopner ©2022)

obr. 206 řez mlatovým chodníkem (autorova práce zpracována na základě mlatové cesty ze zakázky.ceska-trebova.cz)

legenda k obr. č. XX

1. zhutnělá pláň
2. nosná štěrková vrstva zhutněná po vrstvách
3. mlatový povrch
4. trávník
5. ocelové kotvící trny

vlastnosti mlatu Parkdecor

Splňuje technickou normu DIN 18035-5
Zrnitost: 0/5 mm
Objemová hmotnost po zhutnění: 2,171 t/m³
Vodopropustnost: 27,0 x 10⁻⁴ cm/s
Spotřeba materiálu: 100 kg/m²
(Parkdecor ©2022)

postup při tvorbě mlatových cest

- odbagrování zeminy pod budoucí cestou
- vyrovnaní a zhutnění povrchu
- přidání ochranné kamenné vrstvy
- vyrovnaní a zhutnění podloží
- položení podkladní dynamické vrstvy
- vyrovnaní a zhutnění povrchu
- rozprostření brusné vrstvy (mlatu)
- vyrovnaní a zhutnění povrchu
(Parkdecor ©2022)

5.13 POLOŽKOVÝ ROZPOČET

č.	rostlinný sortiment	obchodní velikost (cm)	ks	cena za ks	celková cena
sortiment dřevin (listnaté stromy)					
1	<i>Acer platanoides</i>	OK 16-18	1	3 949,00 Kč	3 949,00 Kč
2	<i>Aesculus hippocastanum</i>	OK 18-20	1	4 252,00 Kč	4 252,00 Kč
3	<i>Quercus robur</i>	OK 16-18	2	5 439,00 Kč	10 878,00 Kč
4	<i>Tilia cordata</i>	OK 18-20	1	5 226,00 Kč	5 226,00 Kč
sortiment dřevin (keře)					
5	<i>Ligustrum vulgare</i>	V 60-80	2	93,00 Kč	186,00 Kč
6	<i>Spiraea x vanhouttei</i>	V 80-100	4	475,00 Kč	1 900,00 Kč
sortiment cibulovin a hlíznatých rostlin					
7	<i>Allium ursinum</i>	K9	21	99,00 Kč	2 079,00 Kč
8	<i>Anemone nemorosa</i>	K9	39	89,00 Kč	3 471,00 Kč
sortiment travin					
9	<i>Calamagrostis acutiflora</i> 'Waldenbuch'	K13	3	99,00 Kč	297,00 Kč
10	<i>Carex sylvatica</i>	K9	10	69,00 Kč	690,00 Kč
11	<i>Dactylis glomerata</i> 'Variegata'	P9	3	29,00 Kč	87,00 Kč
12	<i>Festuca glauca</i> 'Blaue Auslese'	K9	10	69,00 Kč	690,00 Kč
13	<i>Koeleria glauca</i>	K11	12	39,00 Kč	360,00 Kč
14	<i>Koeleria macrantha</i>	K9	21	69,00 Kč	1 449,00 Kč
15	<i>Leymus arenarius</i>	K11	5	69,00 Kč	345,00 Kč
16	<i>Luzula sylvatica</i>	K9	15	69,00 Kč	1 035,00 Kč
17	<i>Melica transsilvanica</i>	K11	5	89,00 Kč	445,00 Kč
18	<i>Miscanthus sinensis</i> 'Flamingo'	C5	5	510,00 Kč	2 550,00 Kč
19	<i>Pennisetum alopecuroides</i>	C2	12	254,00 Kč	3 048,00 Kč
20	<i>Sesleria autumnalis</i>	K9	3	109,00 Kč	327,00 Kč
21	<i>Sesleria heufleriana</i>	K9	3	89,00 Kč	267,00 Kč
22	<i>Stipa pennata</i>	K9	3	69,00 Kč	207,00 Kč
sortiment kapradin					
23	<i>Dryopteris filix-mas</i>	C2	12	229,00 Kč	2 748,00 Kč
sortiment trvalek					
24	<i>Ficaria verna</i>	P9	48	69,00 Kč	3 312,00 Kč
25	<i>Hepatica nobilis</i>	K9	23	50,00 Kč	1 150,00 Kč
26	<i>Origanum vulgare</i>	K9	10	69,00 Kč	690,00 Kč
27	<i>Pulmonaria officinalis</i>	K11	31	229,00 Kč	4 099,00 Kč
28	<i>Salvia nemorosa</i>	C2	18	255,00 Kč	4 590,00 Kč
celková cena za rostlinný sortiment					60 327,00 Kč

tabulka 4 položkový rozpočet (zelene.info)

OK	obvod kmene ve výšce 1 m (cm)
V	výška (cm)
C	objem květináče v litrech
K	průměr květináče v cm

tabulka 5 vysvětlivky k tabulce 4 (autorova práce)

č.	položka	měr. Jedn.	výměra	jedn. cena	celková cena
mlatové cesty					
1	mlat 0-4 mm světle okrový (Parkdecor)	m ²	834	110,200 Kč	91 906,80 Kč
mobiliiáře					
2	mobiliiář typu A (lavička)	ks	2	30 000,00 Kč	60 000,00 Kč
3	mobiliiář typu B (lavička)	ks	29	7 174,00 Kč	208 046,00 Kč
4	mobiliiář typu C (odpadkový koš)	ks	6	8 209,00 Kč	49 254,00 Kč
5	molo	ks	1	70 000,00 Kč	70 000,00 Kč
květníky mobiliiáře A					
6	geotextilie GEO RPES (Geomat)	m ²	1,3	12,47 Kč	16,21 Kč
7	šterk 8/16 (stavebniny Černý)	m ³	0,18	1 079,00 Kč	194,22 Kč
8	keramzit 8/16 (forestina dekor)	m ³	0,18	12 000,00 Kč	2 160,00 Kč
9	substrát AGRO	m ³	0,353	5 700,00 Kč	2 012,10 Kč
celková cena					483 589,33 Kč

tabulka 6 položkový rozpočet (stavebniny.cz, dosadu.cz, Dopner.cz, Parkdecor.cz)

celková cena za rostlinný sortiment a ostatní položky	543 916,33 Kč
--	----------------------

6 DISKUZE

Dobříš je nádherné město s bohatou historií, která sahá až do raného středověku, kdy bylo toto území využíváno českými králi pro lov zvěře v místních lesích. Bakalářská práce si klade za cíl navrhnout dílčí krajinářské úpravy Anglického parku lokalizovaného právě v tomto městě. Tyto úpravy vznikaly na základě vypracovaného literárního přehledu o historii území vlastněného rodem Colloredo-Mannsfeld a na základě analytického zhodnocení místa. Tato zhodnocení za využití odborné literatury byla nezbytná pro provádění následných návrhů řešení. Zjistila jsem, že počet historických pramenů, ze kterých bylo možno ve skutečnosti čerpat, je z části omezen. Velký počet regionálních knih a map shořel v místní knihovně při požáru v roce 1986. Proto jsem získávala informace také z knih vzniklých sepsáním historie v pozdějších letech.

V literárním přehledu se nejvíce zaměřuji na historii Anglického parku, který příléhá k Francouzské zahradě a zámku Dobříš. Vývoj tohoto území byl ovlivněn rodem Colloredo-Mannsfeld a především pak Josefem Colloredo-Mannsfeldem. Park postupně vznikal před rokem 1816 a v průběhu let zde bylo vybudováno několik významných památek, které se na území nachází dodnes. Jedná se o historické studánky, Čertův most, uměle vytvořené jeskyně, vodárnu, okrasné voliéry, letohrádek, či uměle vytvořenou zátoku Huťského rybníka. Nejvýraznější památkou je socha Tritóna a skleník v nejsevernější části. Veškeré tyto pamětihodnosti přečkaly nepříznivou dobu 1. i 2. světové války (Brožovský, Glosová 1983).

Veškeré provedené úpravy respektují současný chod Anglického parku. Je zde viditelná snaha o zachování přírodního a neuspořádaného rázu, která vychází z všeobecných vlastností přírodně krajinářských parků.

Při průzkumu historických knih a map zaměřených na toto území, jsem zjistila několik poznatků, se kterými jsem v projektové části pracovala. V parku se nacházel větší počet cest, které byly sjízdné i pro panské kočáry a více se propojovaly s okolní krajinou, což usuzuji z existence již zaniklé nejstarší trasy ze Staré Hutě přes Čertův most.

V návaznosti na tyto informace jsem v konceptu revitalizace rozšířila cestní síť, aby se tímto počinem z malé části obnovil původní ráz parku a návštěvníkům se umožnily nové průchody krajinou.

Další zkoumání dokumentů přineslo zajímavost, že tyto původní cesty byly barevně rozlišeny podle obtížnosti trasy. Byly sypány barevným pískem. Červený písek značil těžkou náročnost stezky a žlutý snadnou náročnost (Kadlec 2019). Tuto skutečnost jsem ve svém konceptu nijak nezohlednila. Výrazné barevné rozčlenění cest by vizuálně nezapadalo do přírody a odpoutávalo by pozornost od nádherných vzrostlých dřevin, či květnatých luk.

Z knihy sepsané panem Kadlecem (2019), jsem dále vyčetla, že se park pro veřejnost otevřel až po roce 1908 zásluhou Josefa Colloredo-Mannsfelda. Fungoval zde prodej ročních vstupenek a výtěžek byl poté věnován místnímu lazaretu. Na dřívější omezený přístup reaguje současná otevírací doba, která má zamezit pohybu osob v nočních hodinách. (V letních měsících jde o otevření v časovém rozmezí 7:00 - 21:00 a v zimních měsících je tato doba zkrácena na 8:00 - 16:00.) Dále se na vstupní bráně nachází malým písmem právní řád s pravidly. I při všech těchto opatřeních stále dochází k porušování zavedeného řádu parku. Občané zde jezdí na jízdních kolech, vnáší a konzumují alkohol, trhají rostlinné druhy, odhazují odpadky, či ničí veřejné mobiliáře. Proto bych doporučila zvýraznění zákazových tabulí u hlavního severního vstupu a zvýšila následnou kontrolu dodržování pravidel městskou policií.

V zátoce Huťského rybníka se nacházel uměle vytvořený vodopád a plovoucí vodárna. Tyto výrazné prvky se dodnes nedochovaly, a tak ve svém návrhu doplňuji koncept o dřevěné molo situované na břehu zmíněné zátoky. Návštěvník díky němu vystoupí z hustého lesního porostu a otevře se mu vzdušný slunný prostor s malebným výhledem na hrad Vargač. Okolní scénérii podtrhne její odraz na vodní hladině.

V analýze jsem zhodnotila současné přírodní podmínky a zmapovala vegetaci. Na základě geobotanické mapy došlo k určení diagnostických a konstantních taxonů. Ing. Jana Stejskalová a Ing. Eva Vízková (1998) uvádějí, že stávající porosty jsou tvořeny převážně lesem, ve kterém dominuje dub letní s lípou srdčitou a smrkem ztepilým. V severní části převládají introdukované dřeviny. To se v projektu projevilo na výběru sortimentu vysazených rostlin a dřevin. V lesní části jsem navrhla neuspořádanou výsadbu druhů, které se zde přirozeně vyskytují. Toto území má pro ně ideální podmínky, a tak dojde k jejich snadnému zapojení.

Má bakalářská práce poskytuje čtenáři ucelené informace o historickém vývoji Dobříše a poukazuje na nedostatečnost mobiliářového vybavení Anglického parku Dobříš. Tato nedostatečnost je následně vyřešena v projektové části práce.

7 ZÁVĚR

Literární řešerše zformovala věcný pohled na území města Dobříš v historickém kontextu a na zdejší působení rodu Colloredo-Mannsfeld. Především zásluhou tohoto rodu se Dobříš stala tak významnou oblastí. Hlavní část přehledu dokumentuje vývoj území od celku (město Dobříš) po specifické území řešené v projektové části. (Anglický park Dobříš).

Při zhodnocování podkladových údajů bylo zjištěno, že se na řešeném území nachází nedostatečná občanská vybavenost, co se týče odpočinkových míst a mobiliářů.

Předem stanovené cíle byly splněny. Na základě literárního přehledu a vstupních analýz byl vytvořen odpovídající projekt revitalizace částí Anglického parku, který respektuje historii tohoto místa. Není navrženo kácení a skladba nově vysazeného rostlinného sortimentu dodržuje zdejší současné druhové složení rostlin.

Práce přinesla do Anglického parku nové odpočinkové prostory a nové cesty navržené dle vlastního pozorování nejfrekventovanějšího pohybu osob. Došlo k zdůraznění pohledu do krajiny z navrženého dřevěného mola a doplnění studie o nové mobiliáře, jejichž materiál respektuje zmíněné požadavky na odolnost a současně zapadne do okolní krajiny.

8 SEZNAM LITERATURY

TIŠTĚNÉ PUBLIKACE

ANTONÍN, Robert. *Encyklopedie českých dějin: osobnosti, fakta a události, které utvářely naši historii.* Praha: Reader’s Digest Výběr, 2008. ISBN 978-80-86880-65-5.

BÍLÝ, Ondřej, Rastislav KORENÝ, Zdeněk RASL, Dagmar MAJZELOVÁ, Irena TYSLOVÁ, Kristina VÁŇOVÁ a Jana ZMEŠKALOVÁ. *Naučná stezka Karla Čapka.* Stará huť u Dobříše: Památník Karla Čapka, 2012. ISBN 978-8027030088.

BROŽOVSKÝ, Miroslav a Michaela GLOSOVÁ. *Dobříš: zámek/zahrada/park.* Praha: Středisko státní památkové péče a ochrany přírody Středočeského kraje a Český literární fond, 1983.

CÍLEK, Václav et al. *Střední Brdy.* Příbram: Ministerstvo zemědělství ČR, 2005. ISBN 80-7084-266-0.

HEJNIC, Karel, Petr KADLEC, Jindřich KLOUDA a Ludvík KOPÁČEK. *Za zvuku mlýnských kol: Vodní průmysl na dobříšském panství v letech 1570–1931.* Dobříš: Okrašlovací spolek Dobříš, 2010.

HRUŠKOVÁ, Marie a Zdeněk MAŘÍK. *Stromy nás povedou Dobříši a okolím.* Praha: Hrušková, 2010. ISBN 978-80-254-7693-2.

KADLEC, Petr. *Hrad Vargač: Stráž na zlaté stezce.* Praha: Okrašlovací spolek Dobříš, 2008. ISBN 420270105491.

KADLEC, Petr. *Královský Komorní hrad Dobříš.* Dobříš: Kadlec, 2014.

KADLEC, Petr. *Zámecký park v Dobříši.* Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

KAFKA, Josef. *Brda a Podbrdí.* V Praze: E. Grégr a syn, 1925.

KOHOUTKOVÁ, Helena a Martina KOMSOVÁ. *Dějepis na dlani.* 2. dopl. vyd. Olomouc: Rubico, 2007. ISBN 80-734-6065-3.

KOPÁČEK, Ludvík. *Průvodce po Dobříši a okolí.* Dobříš: Kopáček, 1908. a)

KOPÁČEK, Ludvík. *Historické a umělecké památky restaurovaného děkanského chrámu Nejsvětější trojice v Dobříši: Spis pamětní.* Příbram: Pelz, 1908. b)

KOPÁČEK, Ludvík. *Šlechtické a erbovní rodiny dobříšské: Soupis jich od nejstarších dob do konce XVIII. věku.* Příbram: Pelz, 1908. c)

KOPÁČEK, Ludvík. *Dobříšská léna: Vypsání jich vzniku, vývoje a dějin, jakož i právních jich poměrův.* Dobříš: Pelz, 1909.

KOPÁČEK, Ludvík. *Dobříšskem Stezkou zlatou.* Dobříš: Zápotočný, 1938.

KUPKA, Jiří, Ivan VOREL a Michaela LÍČENIKOVÁ. *Great Parks and Gardens of Central Bohemia.* Prague: Foibos, 2011. ISBN 978-80-87073-37-7.

LORENZOVÁ, Saša a Iva STAMBERGOVÁ. *Dobříšské pověsti.* Dobříš: Městský úřad Dobříš, 1992.

MALÝ, Ladislav. *Průvodce po Dobříši a okolí: s 22 obrázky a plánem Dobříše.* Příbram: Malý, 1911.

MALÝ, Ladislav. *Nový průvodce po Dobříši a okolí: s 16 obrázky a plánem.* Dobříš: Hausekr, 1928.

MAŠEK, Petr. *Modrá krev: Minulost a přítomnost 445 šlechtických rodů v českých zemí.* Praha: Mladá fronta, 1999. ISBN 80-204-0760-X.

NOŽIČKA, J. *Přehled vývoje našich lesů.* Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1957.

OLIČ, Miroslav, Pavel GAŠPAR a SVOBODOVÁ. *Dobříšský zpravodaj: mimořádné vydání k 725. výročí Dobříše.* Příbram: MěstNV, MV NF, IK MV KSČ., 1977.

OTRUBA, Ivar. *101 našich nejkrásnějších zahrad a parků.* Praha: Beta, 2007. Má vlast (Beta-Dobrovský). ISBN 978-80-7306-320-7.

PODLAHA, Antonín. XIII. *Soupis památek historických a uměleckých v politickém okresu příbramském.* V Praze: Nákladem Archaeologické komise při České akademii císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, 1901. ISBN 54 F 131898.

PRŮŠA, Oldřich. *Historický kalendář města Dobříše: 921-1986.* Dobříš: Městský úřad Dobříš, 2002. ISBN 420270091564.

SMRČINOVÁ, Dagmar a Markéta SAMCOVÁ. *Dobří(š) v poznání.* Město dobříš, 2013.

STEJSKALOVÁ, Jana a Eva VÍZKOVÁ. Dendrologický a kvalitativní průzkum dřevin: Anglický park Dobříš. nepublikováno, archiv zámku Dobříš, 1998.

ŠÍR, Jiří, Kamila ŠÍROVÁ MOTYČKOVÁ a Vladimír MOTYČKA. *Klenoty českého baroka.* Praha: Kartografie Praha, 2008. ISBN 978-80-7393-023-3.

TOMAN, Rolf, Miroslava NEUMANNOVÁ, Dagmar LIEBLOVÁ a Marek TOMEK, Vratislav Václav, František PÁTA a Ot. SCHÄFER. Po troskách české slávy: Hrady, zámky a tvrze České, jich založení, dějiny, pověsti a poklady umělecké. Praha: Körber, 1913. ISBN 0007.032.

VANČÁT, Jan. *Dobříš a okolí: Průvodce městem.* Dobříš: Proffesor, 1991.

ELEKTRONICKÉ ČLÁNKY,PUBLIKACE A ODBORNÉ WEBOVÉ STRÁNKY

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. *Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Dobříšský park* [online]. ©2014 [cit. 2021-10-20]. Dostupné z: www.strednicechy.ochranaprirody.cz

Missouri Botanical Garden. *Ficaria verna* [online]. ©2022 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=368056

Muenchen.de: Das offizielle Stadtportal. *English Garden: Information about Munich's largest park* [online]. ©2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.muenchen.de/int/en/sights/parks/english-garden.html

All official European Union website. *Directive 2002/49/EC on the assessment and management of environmental noise* [online]. ©2002 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: www.eur-lex.europa.eu

BAETEN, L, P DE FRENNE, K VERHEYEN a JB GRAAE. *Forest herbs in the face of global change: a single-species-multiple-threats approach for Anemone nemorosa* [online]. 2010 [cit. 2022-01-02]. Dostupné z: www.docserver.ingentaconnect.com

Gardenia.net. *Luzula sylvatica* [online]. ©2022 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: www.gardenia.net

Great British Gardens. *Chiswick House gardens* [online]. ©2022 [cit. 2022-04-20]. Dostupné z: www.greatbritishgardens.co.uk

KADLEC, Petr. *Obecní rybníček Permánek* [online]. Dobříš, 2021 [cit. 2022-01-13]. Dostupné z: https://dlonline.cz/obecni-rybnicek-permanek/

KNOLLOVÁ, I. a M. CHYTRÝ. *Oak-hornbeam forests of the Czech Republic: geographical and ecological approaches to vegetation classification* [online]. 2004 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: http://citeseerx.ist.psu.edu

KRŮTOVÁ, Šárka. *Výsledky pocitové mapy města Dobříše* [online]. Dobříš, 2018 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: https://mestodobris.cz/vysledky-pocitove-mapy-mesta-dobrise/d-475360

KRZYZANOWSKA-KOWALCZYK, Justyna, Łukasz PECIO, Jarosław MOŁDOCH, Agnieszka LUDWICZUK a Mariusz KOWALCZYK. *Novel Phenolic Constituents of Pulmonaria officinalis L. LC-MS/MS Comparison of Spring and Autumn Metabolite Profiles* [online]. 2018 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: https://www.mdpi.com/1420-3049/23/9/2277

LUKIANCHUK, A., O. KHROPOT, Y. KONECHNYI, R. KONECHNA a V. NOVIKOV. *Wood anemone. Anemone nemorosa I. analytical review* [online]. 2017 [cit. 2022-02-15]. Dostupné z: http://journals.uran.ua/sr_pharm/article/view/104438/101162

Ministerstvo zdravotnictví České republiky. *Nepříznivé účinky hluku na člověka* [online]. ©2015 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://www.mzcr.cz/nepriznive-ucinky-hluku-na-cloveka/

Missouri Botanical Garden. *Ficaria verna* [online]. ©2022 [cit. 2022-02-19]. Dostupné z: https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=368056

Muenchen.de: Das offizielle Stadtportal. *English Garden: Information about Munich's largest park* [online]. ©2021 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://www.muenchen.de/int/en/sights/parks/english-garden.html

National trust. *The world-famous garden at Stourhead* [online]. ©2022 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: https://www.nationaltrust.org.uk/stourhead/features/the-world-famous-garden-at-stourhead

Národní památkový ústav. *Památkový katalog: Ochranné pásmo kolem zámku Dobříš* [online]. ©2015 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://pamatkovykatalog.cz/pravni-ochrana/ochranne-pasmo-kolem-zamku-dobris-729066789

NC Cooperative Extension. *Pulmonaria officinalis* [online]. ©2010-2022 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: https://plants.ces.ncsu.edu/plants/pulmonaria-officialis/

NOLD, Christian. *Bio Mapping / Emotion Mapping* [online]. 2004 [cit. 2022-01-10]. Dostupné z: http://biomapping.net/

Pladias – Database of the Czech Flora and Vegetation. *Oak-hornbeam forests* [online]. ČR, ©2014–2022 [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: https://pladias.cz/en/vegetation/species/Carpinion%20betuli

Plants For A Future. *Carex sylvatica Huds* [online]. England, ©2010-2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://pfaf.org/User/Plant.aspx?LatinName=Carex+sylvatica

PRŮŠA, Oldřich. *Město Dobříš - stručné dějiny* [online]. Dobříš, 2005 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://mestodobris.cz/assets/File.ashx?id_org=2796&id_dokumenty=482269

Rousham House & Garden. *Rousham house and gardens* [online]. Rousham, ©2021 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://rousham.org/

SANNAZARO, Jacopo. *Arcadia* [online]. Milano, Società tipografica de’Classici italiani, 1504 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://archive.org/details/arcadia1806sann/page/n5/mode/2up

SOBOLEWSKA, Danuta, Irma PODOLAK a Justyna MAKOWSKA-WĄS. *Allium ursinum: botanical, phytochemical and pharmacological overview* [online]. 2013 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://link.springer.com/article/10.1007/s11101-013-9334-0

URE, Graeme Alfred. *An Investigation into the Habitat Requirements, Invasiveness and Potential Extent of male fern, Dryopteris filix-mas (L.) Schott* [online]. New Zealand, 2014 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://ir.canterbury.ac.nz/handle/10092/10335. These / Dissertation. University of Canterbury. Forestry.

White Flower Farm. *Growing Hepatica nobilis* [online]. Connecticut, ©2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://www.whiteflowerfarm.com/how-to-grow-hepatica

WEBOVÉ STRÁNKY

Dobříšské listy: Oficiální online verze regionálních novin pro Dobříš a okolí. *Dobříš: město Dobříš* [online]. 2015 [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: www.dlonline.cz

Dopner. *Specialisté na odpadové nádoby* [online]. ©2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: www.dopner.cz

Envipartner s.r.o. *Dobříš – charakteristika zájmového území* [online]. ©2010–2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: www.edpp.cz/orpdos_charakteristika-zajmoveho-uzemi/

Kurzycz. *Dobříš, katastrální území 627968 - katastr nemovitostí* [online]. ©2000–2022 [cit. 2022-01-05]. Dostupné z: https://regiony.kurzy.cz/katastr/ku/627968/

Lesy Colloredo-Mannsfeld. [online]. ©2022 [cit. 2022-01-05], dostupné z: https://lesycolloredo.cz/

Město Dobříš, oficiální webové stránky. [online]. ©2013 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: http://www.mestodobris.cz/

Místopisný průvodce po České republice. *Dobříš* [online]. ©2021 [cit. 2021-09-20]. Dostupné z: https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/3015/dobris/

Parkdecor. *Poznejte jedinečnost materiálu Parkdecor* [online]. ©2022 [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: https://parkdecor.cz/

Profiba. *parkové lavičky* [online]. Praha, ©2022 [cit. 2022-02-18]. Dostupné z: https://www.parkove-lavicky.cz/betonove-posezeni-blansko-imitace-dreva.html

SPOLEK KOLOWRAT. *Černýšová dubohabřina* [online]. Praha, 2012 [cit. 2022-01-20]. Dostupné z: https://kolowrat.webnode.cz/news/mc-cernysova-dubohabrina-/

Švec beton. [online]. Brno, ©2021 [cit. 2022-3-20]. Dostupné z: https://svecbeton.cz/

Zámek Opočno. *Colloredové* [online]. Opočno, 2004 [cit. 2022-01-21]. Dostupné z: http://hejkalkovo.opocno.sweb.cz/texty/colloredove.htm

INSPIRAČNÍ PUBLIKACE
(z této knihy jsem čerpala znalosti k úspěšnému grafickému zpracování výstupů z aplikace Procreate v kapitole vlastní projekt)

ULICHNEY, Max, Simone GRÜNEWALD, Aveline STOKART a Sam NASSOUR. *Beginner’s Guide to Digital Painting in Procreate: how to create art on an iPad.* 3DTotal Publishing, 2020. ISBN 1912843145.

CITAČNÍ NORMA

ISO 690: 2010. Information and documentation – *Guidelines for bibliographic references and citations to information resources.* Geneva: ISO, 2010.

9 ZDROJE GRAFICKÝCH PŘÍLOH

OBRÁZKY

obr. 1–5 layout grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate

obr. 6 erb rodu Colloredo-Mannsfeld Colloredo-Mannsfeld [online]. ©2022 [2.1.2022]. Dostupné z: www.colloredo-mannsfeld.com

obr. 7 socha svatého Šebestiána Prostor: architektura, interiér, design [online]. ©2022 [2.1.2022]. Dostupné z: www.prostor-ad.cz

obr. 8 kostel svatého Kříže Město Dobříš, oficiální webové stránky [online]. ©2013 [1.12.2021]. Dostupné z: www.mestodobris.cz.

obr. 9 hrad Vargač Hrady v Čechách, na Moravě a ve Slezku [online]. ©2000–2022 [2.1.2022]. Dostupné z: www.hrady-zriceniny.cz

obr. 10 farní kostel Nejsvětější Trojice CzechTourism, Kudy z nudy - Kostel Nejsvětější Trojice v Dobříši [online]. ©2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.kudyznudy.cz

obr. 11 podzámecký pivovar Dobříš, kresba možného stavu kresba Václav Hataj, Obecní škola Stará Huť

obr. 12 jižní pohled na dobříšský zámek (2022) vlastní fotografie autorky práce

obr. 13 severní pohled na dobříšský zámek (1908) archiv zámku Dobříš, foceno v roce 1908

obr. 14 jinan dvoulaločný (Ginko biloba) na nádvoří zámku Dobříš Dobříšské listy: Oficiální online verze regionálních novin pro Dobříš a okolí [online]. ©2021 [1.12.2021]. Dostupné z: dlonline.cz

obr. 15 Zrcadlový sál dobříšského zámku (1908) archiv zámku Dobříš, foceno v roce 1908

obr. 16 Francouzská dobříšská zahrada (2020) CzechTourism, Kudy z nudy [online]. ©2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.kudyznudy.cz

obr. 17 Francouzská zahrada Dobříš, letecký pohled Prostor: architektura, interiér, design. Průvodce Okolo Brd: Dobříš [online]. ©2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.prostor-ad.cz

obr. 18 Francouzská zahrada Dobříš, pohled od oranžerie Výlety-zábava [online]. ©2012–2021 [2.3.2022]. Dostupné z: www.vylety-zabava.cz

obr. 19 vodní kaskáda se sousoším Héliových koní archiv zámku Dobříš, foceno v roce 1908

obr. 20 mapa Anglického parku z roku 1815 z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 21 vstupenka do Anglického parku z roku 1926 (přední strana) z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 22 vstupenka do Anglického parku z roku 1926 (zadní strana) z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 23 dětský srub v Anglickém parku Dobříš (1877) z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 24 hřbitov v Anglickém parku v roce 1945 z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 25 soutěž sokolníků v roce 1967 z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 26 skleník v Anglickém parku Dobříš (2022) vlastní fotografie autorky práce

obr. 27 okrasné voliéry v Anglickém parku Dobříš (2015) Fotografie Romana Hynka, 2015

obr. 28 Tritónova fontána v Anglickém parku Dobříš (2022) vlastní fotografie autorky práce

obr. 29 Čertův most v Anglickém parku Dobříš (2017) Databáze mostů a tunelů ČR [online]. ©2016–2022 [1.12.2021]. dostupné z: www.mosty-tunely.cz

obr. 30 studánka v Anglickém parku (2016) z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. č. 31 vodárna v Anglickém parku Dobříš (současný stav) Kam se vydat, Schlitzová J. [online]. ©2011 [1.12.2021]. dostupné z: www.kamsevydat.cz

obr. 32 budova bývalého zámeckého divadla v Anglickém parku (2021) vlastní fotografie autorky práce

obr. 33 zahrady Chiswick house, „the Ionic Temple “ (současný stav) GreatBritishGardens [online]. ©2022 [2.3.2022]. dostupné z: www.greatbritishgardens.co.uk

obr. 34 Stourhead, „the Pantheon“ (současný stav) National trust [online]. ©2022 [2.3.2022]. dostupné z: www.nationaltrust.org.uk

obr. 35 zahrada Rousham House (současný stav) Rousham House & Garden [online]. ©2021 [2.3.2022]. dostupné z: www.rousham.org

obr. 36 Blenheimský park (současný stav) Rady na cestu [online]. ©2011–2022 [2.3.2022]. dostupné z: www.radynacestu.cz

obr. 37 anglický park v Mnichově (současný stav) Muenchen.de: Das offizielle Stadtportal (online). ©2021 [cit. 2.3.2022]. dostupné z: www.muenchen.de

obr. 38 layout grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate

obr. 39 Dobříš v kraji Středočeském kurzycz [online]. ©2000–2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.kurzycz.cz

obr. 40 mapa obce Dobříš, okresu Přebram a kraje v ČR kurzycz [online]. ©2000–2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.kurzycz.cz

obr. 41 Dobříš - město kurzycz [online]. ©2000–2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.kurzycz.cz

obr. 42 vstup do Anglického parku Dobříš Město Dobříš, oficiální webové stránky [online]. ©2013 [1.12.2021]. Dostupné z: www.mestodobris.cz.

obr. 43–50 historické fotografie z knihy: KADLEC, Petr. Zámecký park v Dobříši. Dobříš: Okrašlovací spolek města Dobříše, 2019.

obr. 51–59 historické fotografie archiv zámku Dobříš, foceno v roce 1907–1908

obr. 60 legenda k územnímu plánu mapy č. 4.11 Salaba M., MěÚ Dobříš [online]. 2010 [1.12.2021]. Dostupné z: www.mestodobris.cz

obr. 61 legenda k dopravní mapě č. 4.8 Salaba M., MěÚ Dobříš [online]. 2010 [1.12.2021]. Dostupné z: www.mestodobris.cz

obr. 62 detail smrkové monokultury STEJSKALOVÁ, Jana a Eva VÍZKOVÁ. Dendrologický a kvalitativní průzkum dřevin: Anglický park Dobříš. nepublikováno, archiv zámku Dobříš, 1998.

obr. 63 stará jmenovka na dřevině vlastní fotografie autorky práce

obr. 64 *Aegopodium podagraria* botany [online]. ©2007–2019 [2.2.2022]. Dostupné z: botany.cz

obr. 65 *Achillea millefolium* kytky k jídlu [online]. ©2022 [2.2.2022]. Dostupné z: www.kytkykjidlu.cz

obr. 66 *Alchemilla vulgaris* inspirita [online]. ©2022 [2.2.2022]. Dostupné z: www.inspirita.cz

obr. 67 *Alopecurus pratensis* BioLib [online]. ©1999–2022 [2.2.2022]. Dostupné z: www.biolib.cz

obr. 68 *Anemone nemorosa* FTN Prima [online]. 2021 [2.2.2022]. Dostupné z: www.living.iprima.cz

obr. 69 *Anthriscus sylvestris* pixabay [online]. 2013 [2.2.2022]. Dostupné z: www.pixabay.com

obr. 70 *Capsella bursa-pastoris* pxhere [online]. ©2022 [2.2.2022]. Dostupné z: www.pxhere.com

obr. 71, 74, 75, 77–84, 86, 88, 89, 91 fotografie rostlin Wikimedia commons [online]. [2.2.2022]. Dostupné z: www.commons.wikimedia.org

obr. 72, 73, 76, 85, 87 fotografie rostlin pixabay, Stunning free images & royalty free stock [online]. [2.2.2022]. Dostupné z: www.pixabay.com

obr. 90 *Trifolium repens* flickr [online]. [2.2.2022]. Dostupné z: www.flickr.com

obr. 92–109 fotodokumentace Anlického parku Dobříš vlastní fotografie autorky práce

obr. 110–114 občanská vybavenot Anglického parku Dobříš vlastní fotografie autora práce

obr. 115–120 fotodokumentace pro SWOT analýzu vlastní fotografie autorky práce

obr. 121 layout grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate

obr. 122, 123 Koncept a Funkční vztahy Anglického parku Dobříš grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate podkladova mapa dostupná z: www.geology.cz

obr. 124 moodboard - mateiál beton imitující dřevo Dopner [online]. ©2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.dopner.cz

obr. 125 moodboard - jednoduché tvary Skonab [online]. ©2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.skonab.cz

obr. 126 moodboard - traviny Wikimedia commons [online]. [2.2.2022]. Dostupné z: www.commons.wikimedia.org

obr. 127 moodboard - materiál beton imitující dřevo Dopner [online]. ©2022 [2.3.2022]. Dostupné z: www.dopner.cz

obr. 128–168 návrhová část (barevné studie, vizualizace, řezopohledy, osazovací plány) grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate a Photoshop podkladové mapy u obr. 152, 154, 159, 161, 164 dostupné z: www.geology.cz

obr. 169, 170, 172, 173, 174, 176 fotografie sortimentu rostlin pixabay, Stunning free images & royalty free stock [online]. [2.4.2022]. Dostupné z: www.pixabay.com

obr. 171, 175 fotografie sortimentu rostlin botany [online]. ©2007–2019 [2.4.2022]. Dostupné z: www.botany.cz

obr. 177 umístění mobiliářů grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate podkladová mapa dostupná z: www.geology.cz

obr. 178–188 návrhová část (mobiliář typu A) grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate

obr. 189–191 ukázka materiálu beton imitující dřevo Dopner [online]. ©2022 [2.4.2022]. Dostupné z: www.dopner.cz

obr. 192–200 fotografie 3D modelu mobiliáře A v měřítku 1:10 vlastní fotografie autorky práce, vlastní zpracování autorky 3D modelu mobiliáře A

obr. 201 betonová lavice (mobiliář typu B) Dopner [online]. ©2022 [2.4.2022]. Dostupné z: www.dopner.cz

obr. 202, 203 půdorys a boční pohled mobiliáře typu B grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate podle lavice dostupné z: www.dopner.cz

obr. 204 mobiliář typu C (odpadkový koš) Dopner [online]. ©2022 [2.4.2022]. Dostupné z: www.dopner.cz

obr. 205 boční pohled mobiliáře C (odpadkový koš) grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate podle odpadkového koše dostupného z: www.dopner.cz

obr. 206 skladba pochozí mlatové cesty grafické zpracování autorkou práce v programu Procreate podle mlatové cesty zpracované: Rabasová A., 2018, vzorový řez mlatovým chodníkem [online]. [2.4.2022]. Dostupné z: www.zakazky.ceska-trebova.cz

MAPY

mapa 1–2 vojenská mapování Česká geologická služba, Praha, vojenská mapování [online]. [1.2.2022]. Dostupné z: www.geology.cz (upraveno autorem - doplnění vyznačeného území)

mapa 3 územní plán výřezu města Dobříš - Anglický park Salaba M, MěÚ Dobříš, 2010, Návrh územního plánu Dobříše [online]. [1.2.2022]. Dostupné z: www.mestodobris.cz

mapa 4 inženýrské síť s legendou Město Dobříš, oficiální webové stránky (online) ©2013 [1.2.2022]. Dostupné z: www.mestodobris.cz

mapa 5 výřez části města Dobříš s Anglickým parkem seznam [online]. ©1996–2022 [1.2.2022]. Dostupné z: www.mapy.cz

mapa 6 platný územní plán města Dobříš zaměřený na dopravu Salaba M., MěÚ Dobříš, návrh územního plánu Dobříše, dopravní řešení [online]. 2010 [1.2.2022]. Dostupné z: www.mestodobris.cz

mapa 7 mapa Anglického parku s vyznačením struktury půdního fondu Česká geologická služba, Praha, základní mapa [online]. [1.12.2021]. Dostupné z: www.geology.cz (upraveno autorem práce - doplnění vyznačeného území, vlastní vyznačení struktury půdního fondu)

mapa 8 hluková mapa Anglického parku Ministerstvo zdravotnictví České republiky, hluková mapa [online]. [1.12.2021]. Dostupné z: www.mzcr.cz (upraveno autorem práce - doplnění vyznačeného území)

mapa 9 geobotanická mapa MapoMat [online]. [1.2.2022]. Dostupné z: www.webgis.nature.cz

mapa 10 potenciální přirozená vegetace MapoMat [online]. [1.12.2021]. Dostupné z: www.webgis.nature.cz

mapa 11 nelesní pozemky Anglického parku Dobříš Česká geologická služba, Praha, ortofoto [online]. [1.12.2021]. Dostupné z: www.geology.cz (upraveno autorem práce - doplnění vyznačeného území nelesních pozemků)

mapa 12 hydrologie ČÚZK [online]. ©2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.cuzk.cz

mapa 13 město Dobříš EDPP [online]. ©2010–2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.edpp.cz

mapa 14–16 mapy (ortofoto a základní mapa) Česká geologická služba, Praha, ortofoto a základní mapa [online]. [1.12.2021]. Dostupné z: www.geology.cz (upraveno autorem práce - doplnění vyznačeného území)

mapa 17–21 pocitové mapy pocitovemapy [online]. ©2015–2021 [5.4.2021]. Dostupné z: www.pocitovamapa.nszm.cz

mapa 22 SWOT analýza Česká geologická služba, Praha, ortofoto [online]. [1.4.2022]. Dostupné z: www.geology.cz (upraveno autorem práce - doplnění vyznačeného území)

TABLULKY

tabulka 1 rozdělení klimatických podoblastí podle Quittovy klimatické klasifikace EDPP [online]. ©2010–2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.edpp.cz

tabulka 2 hodnocení krajinného rázu vlastní sestavení autorkou práce

tabulka 3 sortiment rostlin - kvetení vlastní sestavení autorkou práce na základě podkladů z webových eshopů dostupných z: www.zelene.info a www.zahradnictvi-flos.cz

tabulka 4 položkový rozpočet rostlinného materiálu vlastní sestavení autorkou práce na základě podkladů z webových eshopů dostupných z: www.zelene.info

tabulka 5 legenda k položkovému rozpočtu rostlinného materiálu vlastní sestavení autorkou práce

tabulka 6 položkový rozpočet Vlastní sestavení autorkou práce na základě podkladů z: www.stavebninycerny.cz, www.dosadu.cz, www.Dopner.cz, www.Parkdecor.cz

GRAFY

graf 1–3 klimatické podmínky města Dobříš meteoblue [online]. ©2006–2022 [1.12.2021]. Dostupné z: www.meteoblue.com